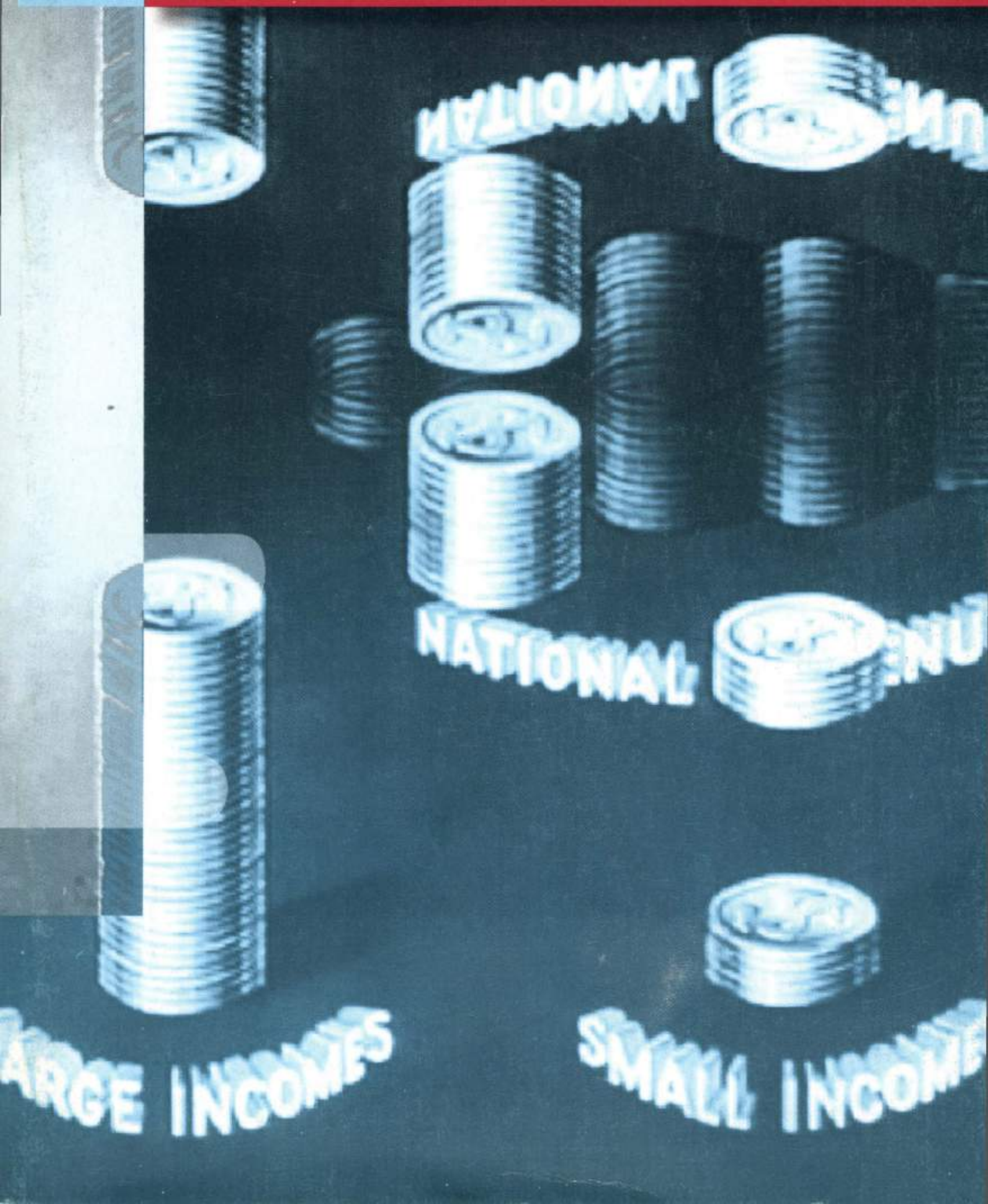
04 megazin za hakiranje stvarnosti
broj 3/mjesečnik/ca/godina druga/veljača 2005/cijena 10kn

SLOBODA STVARALAŠTVU!
ZOGRAF
ALTERNATIVNA EKONOMIJA-LETS

/rodna šetnja gradom/fotografija/intervju/psihomanjine/strip
/poezija/osobni urlici/gmo/najave/infoshop/radionice

izdavač:
savez udruga klubtura

urednici:
ivana armanini&karolina pavić&vesna janković&kruno jošt
&tanja topolovec&pero gabud&lela vujanić&vid jeraj

suradnici:
alisa, tomaž brenk, sanjica, drago car, bernard čović, mc,
treći trg, mirna bačun, armin rimay, marko strpić

design:
tanja topolovec&kruno jošt

adresa redakcije:
mi2 lab/su klubtura
svačićev trg 1/ZG

tel/fax:
01/457 25 91

web:
www.uke.hr/04

e-mail:
04@clubture.org

štampa/Čvorak Zagreb

naklada/2000

veljača 2005

ostvareno kroz savez udruga clubture
www.clubture.org

suradnja:
net.kulturni klub mama/ZG
mi2 lab/ZG
udruga uke/KŽ

donator:
OLOF PALME INSTITUT/SV
GRADSKI URED ZA KULTURU GRADA ZAGREBA
ZAKLADA ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA/ZG

SOME RIGHTS RESERVED

Svi sadržaji u ovom časopisu objavljeni su pod lincencom Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 2.0, ako nije drugačije izričito navedeno. Licencu Creative Commons Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 2.0 možete naći na http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0

issn 1845-2469

UVODNIK

From: "markos" <markos@zamir.net>
Subject: RE: [casopis] blahblah

sjeo, procitao, pregledao... dakle... dobar je fanzin, malo sam se tesko natjerao procitati sve tekstove, jer je tekst sitan i na tamnoj podlozi, sto ukljucuje sivu, crvenu i sve ostale nijanse podvucene pod tekst... a da je fanzin, fanzin je... ne sadrzajem, vec pakiranjem... i dalje zagovaram konzervativniji dizajn, zbog nekoliko razloga - da ne bude fanzin, fanzine cita subkultura (a ne supkultura, kako stoji na nekim mjestima u 04), sto je ok, ali steta toliko truda i energije za fanzin... to se nadovezuje na drugu stvar, a to je ciljana publika - tko god to bio, sve je fino upakirano u subkulturnu estetiku, pa je time odredjena i ciljana publika, sadrzaj se vratio sam sebi, dakle, nama samima... i hackiranje stvarnosti je ostalo na hackiranju nase stvarnosti, a ne neke sire - ona stvarnost koju se kroz 04 dovodi u pitanje je ostala netaknuta, jer percepcija nije prilagodjena estetici koja se nudi... po mom skromnom misljenju, **nesto hackiras tako da se kao virus ubacis u sustav (u ovom slucaju upakiras to u privlacnu formu) i izvrsis promjene, a da te pritom ne ulove i fino se izvuces van...**
sve ostalo se dogadja po nekakvoj inerciji...
steta je da teme iz casopisa ostanu zatvorene u nama poznatom krugu - svijet je puno veci od nase/nasih scene/scena.

From: Mala alternativna knjiznica - MAK <mak@zmag.hr>

vidim nulacetvorku kao neki medij povezivanja ovo malo ljudi sto ih je ostalo na "sceni". isto tak mi je super i to da ovaj 04 projekt nije tamo neka grupe munjenih pankera, hipija, anarhista, zelenih, umjetnika ili ne znam kojih, koji opet briju tamo neki svoj film i boli ih dupe za druge, nego je totalno otvorena i sarena spika i zapravo nudi prostor za najrazlicitije grupe/inicijative/akcije i tomu slicno.
pisemo se kad se vratim s druzenja s infoshopovcima/kama :)))

At 14:46 6.1.2005, you wrote:

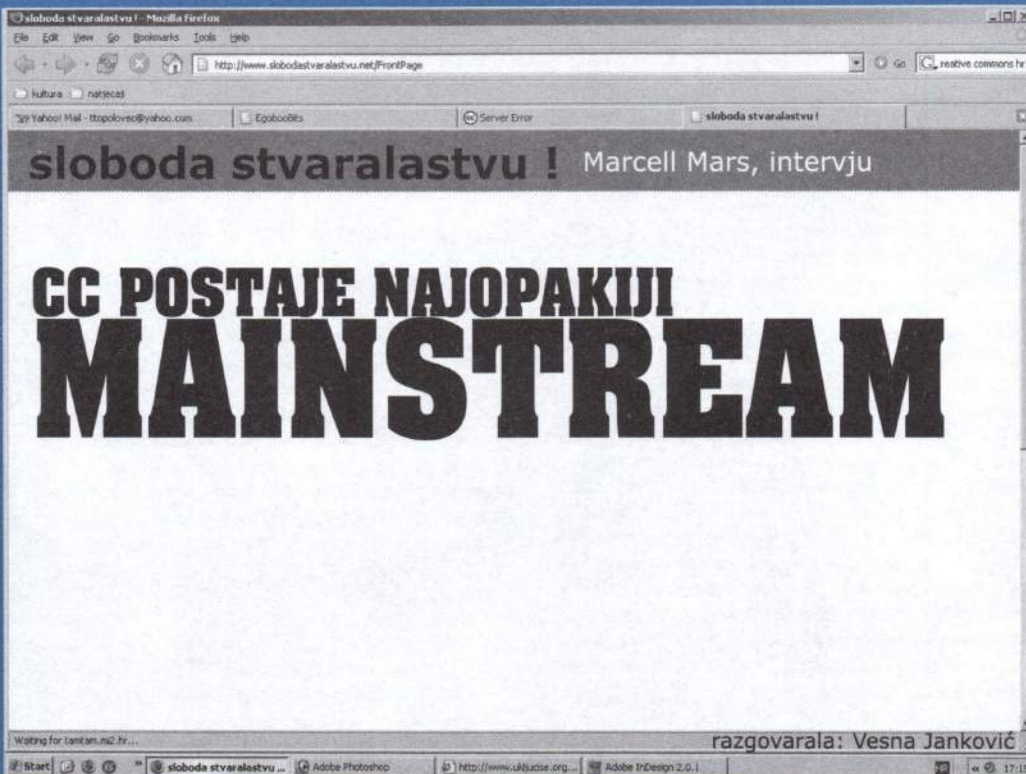
Aloha clubture,
Iz stampe je upravo izasao **drugi broj 04**, jos mirisi po boji (mmmmm...), a sedmero velicanstvenih, zasluznih za utjelovljenje, trenutno se fajta oko koncepta, dizajna, publike, smisla, besmisla, kaosa i (ne)kontrolirane shizofrenije...
I dok **svijet spektakla** jako dobro kuzi moc medija i trudi se zaposjesti, kontrolirati, kupiti pojedine medije, posljednjih 15-ak godina mog prezivljavanja na civilnoj sceni svjedocim potpunu nemustost alternativaca da hackiraju medije i aktivno promisljaju moguce medijske strategije...
ok, ok... postujem cyber svijet i sve sto je tu napravljeno, FADE IN i njihov proboj, medjutim, ovdje se i sada, pred vasim ocima, radja (s minimumom para i maximumom trosenja ljudskih resursa) jedan organski, papirnati, opipljivi medij koji po mojoj procjeni ima barem **10.000 potencijalnih citatelja u RH** + xxl citatelja u bliskim nam i susjednim drzavama, a vama je to izvanjska cinjenica, jos jedan projekt u okviru clubtura, tamo neki nesto...
Jasno mi je da clubture okuplja raznorodnu ekipu, od techno frikova, punkera, anarhista, rockera, rasti, squotera, ekologa, LGBT-ja, performera, umetnika raznih fela, do solo brijaca i brijacica, koji izgledaju razlicito, slusaju razlicitu muziku, furaju se na razlicite filmove, knjige, zivotne i duhovne prakse, imaju od 14 do 40, 50 ili x milijuna godina, ali vjerujem da zajednicki nazivnik ipak postoji, i mislim da jedna od recenica koja ga definira glasi **«DRUGACIJI SVIJET JE MOGUC»!!!**
Mainstream mediji prepisuju od alternativaca. Dobra vibra je zarazna. A clubture je moja zadnja nada da se civilna scena nije svela na pisanje projektnih prijedloga (nuzni jesu, jebi ga) i odradjivanje umjerenog napretka unutar unaprijed zadanog okvira.

tema: 04 anketa

uvjeti: Clubture skupština, net.klub Mama, Zagreb, 30. siječnja 2005., negdje pred kraj
uzorak: 10 (slovima: deset), full anonimno
pitanja: a) Kako vam se sviđa 04 (pohvale, pljuvanja...)?
b) Koje biste teme voljeli čitati u sljedećim brojevima?

- Nisam cijeli pročitala, no ok tekstovi (neki), dizajn ok, miješanje veličine slova, loše što je nepregledan (slaganje tekstova)... Ukratko, 2/3 zanimljiv sadržaj, 2/3 loš dizajn, 2/3 loše fotke (ovo da se više potrudite).
- Ok, ali malo previše sliči na DIY fanzin bez financiranja. To može biti i ok. Trebao bi bolji tisak, budući da se neke stvari dobro ne vide. Malo manje osobnih neargumentiranih komentara bilo bi bolje. A više politike, više free softwarea.
- Nisam još pročitao, izgleda zanimljivo.
- Vrlo problematičan za čitanje zbog kaotičnog dizajna, bez jasne strukture cjelina i neujednačenog stila.
- Izvrstan dizajn, dobar sadržaj.
- Dobar. I treba biti DIY.
- Kao i prvi, i drugi mi izgleda dobro (recimo 4+). Drugi još nisam stigao dobro proučiti jer sam ga danas dobio. Mislim da ide u ok smjeru. Teme su ok, a ako se sjetim još nečega, javit ću mejlom.*
- Iskreno, nije se razvio u smjeru u kojemu sam mislio da hoće... Puno je zatvoreniji od DIY fanzina... Nije se prodaja spominjala kada se pokretao časopis.
- Pa, vidim da se ljudi trude napraviti neki drugačiji magazin. Sviđa mi se upravo to što izgleda kao DIY i mislim da bi tako trebalo i ostati. Osim "ozbiljnih" tema trebalo bi biti i malo više tekstova pisanih "slobodnijim" stilom. Ako znate kaj mislim.
- Dobar sadržaj (raznovrsnost tema, inkluzija različitih tipova tekstova/priloga). Prefanzinski dizajn, ne bi smetalo da je malo vizualno preglednije. A treba više pisati o aktivnim kulturnim proizvođačima (plesači, muzičari, itd...) te o aktualnim temama scene.

*mejl je: 04@clubture.org

Jesi umoran?

Jesam, ali onako OK. Malo sam u panici jer trebam pripremiti predavanje za Split o ovome što smo tu napravili. A poslije idem u Indiju, gdje trebam održati predavanje o novomedijskoj umjetnosti i radionicu o linuxu...

Kako je uopće došlo do Slobode stvaralaštvu?

Mi smo preko Arkzina sredinom '90-ih došli do informacija o Next 5 Minutes i cijeloj toj sceni, pa smo i otišli na N5M, i nakon toga bilo je prirodno da se primimo **linuxa, GNU-a, open sourcea...** Zanimljivo je da se međunarodna kritična novomedijska scena nije toliko bavila slobodnim softwareom na način na koji smo mi to napravili. Mi smo se primili tehnologije i implementacije tih modela. N5M, V2, i akteri net.arta digli su hype, ali su se sada počeli ograđivati od svega. Meni je to bez veze. Ja mislim da možeš nastaviti u istom smjeru i napraviti novi hype.

Jedna od važnijih stvari u cijeloj priči bila je pokretanje EGOBOO.bitsa. Tu smo spojili free software filozofiju i stvarnu produkciju. Tomi i ja smo počeli žešće proučavati, tražiti informacije i super nam je došla shema koju su ponudili Creative Commons. Preko njih smo došli do jasnije artikulacije cijele priče u širem društvenom kontekstu. Znali smo da je slobodni software baziran na temi slobode govora i američkom diskursu, ali se izuzetno važnim pokazao dio koji sve to povezuje s javnom domenom i američkim Ustavom.

Nikada prije nisam razmišljao da je Ustav tako važna stvar. Preko CC-a došao sam do toga da je američki ustav fakat super. On jako dobro reprezentira jedan sustav vrijednosti koji u svom fokusu ima pojedinca i njegove slobode. Jako dobar dizajn za praktičnu implementaciju u društvu; koliko su se odmakli od toga svjedoci smo mi sami, kao i cijeli niz teoretičara, poput našeg gosta na festivalu, profesora Lawrencea Lessiga.

Kada ste počeli raditi na CC-ju?

Mi smo bili među prvih tri ili pet država koje su krenule s lokalizacijom CC-a, početkom 2003. Tada nismo, kao ni pokretači CC-a, mogli pretpostaviti da će se pokret tako brzo širiti. Amerikanci znaju pakirati, i to super rade. A kad se to radi s jasne ideološke pozicije, svaka čast. CC postaje najopakiji mainstream, i to je ono što i mi priželjkujemo. Bed mi je kada ljudi koji se bave ovakvim stvarima postanu skeptični kada počne širenje. Kao, je li se ideja prodala? Niš' se tu nije prodalo. Ovo je prvi put da se jedan pokret referira na zakonsku regulativu i definira jednim genioznim hackom - GNU GPL licencom.
U prošlosti bi takvo nastojanje podrazumijevalo pisanje manifesta, koji je imao potrebu redefinirati stvarnost i kompletnu interpretaciju povijesti s ciljem promjene u određenom smjeru. Taj je način avangardan, ali i antisocijalan. Dok se u slučaju slobodnog softwarea i CC-a radi o praktičnim pravnim rješenjima za nešto što ti se ne sviđa u društvu.

Koje su moguće primjene CC-filozofije?

Mislim da je problem koji se pojavio sa softwareom danas prisutan mnogo šire. U znanosti, umjetnosti, u svemu... Gdje god se pojavljuje digitalizacija, javlja se problem slobode govora, tehnologija kontrole i privatizacije, komodifikacije ideja, te **pitanja vlasništva nad idejama**. A danas se digitalizira gotovo sva moguća intelektualna produkcija.
Većina ljudi još nije svjesna da smo prešli s analogne na digitalnu telefoniju ili pojave GPS-a (Global Positioning System), koji omogućuje točnu lokaciju svakoga od nas. Što sve skupa otvara problem kontrole tog tijeka informacija. **Festival Sloboda stvaralaštvu bavio se vlasništvom i pristupom informacijama.** No, to je samo jedan segment priče. Drugi je, recimo, da mi imamo pravo na garanciju privatnosti kroz široko implementiranu enkriptiranu komunikaciju, što u konačnici osigurava anonimnost i nemogućnost «trackanja» tko se gdje nalazi u kojem trenutku. Ono o čemu Lessig stalno priča jest da originalna arhitektura Interneta to i omogućuje, ali da je ogroman pritisak da se to promijeni **u suprotnom smjeru**.

Jedan je prijatelj uvjeren da tehnološki skok koji se dogodio nakon Drugog svjetskog rata, kako s razvojem kompjutora, tako i s Internetom, ima veze sa svemircima, slučaj Roswel... I to argumentira činjenicom da je arhitektura Interneta, sa svim političkim implikacijama koje ima, tako radikalno drugačija od stanja društvene svijesti u drugoj polovici 20. stoljeća, obilježenoj totalitarnim režimima, autoritarnošću, dominacijom...

Ne znam jesu li nam vanzemaljci, bogovi ili naši obični čovjekoliki genijalci dali tu tehnologiju... U svakom slučaju, kada sam se rodio, '72., količina znanja koja je već tada postojala bila je tolika da nisam imao šansu da sve obuhvatim, čak i da sam krenuo u studiranje od prvog dana. Želim reći da živimo u užasno kompleksnom svijetu, s kojim se svatko nosi na svoj način, pomoću teorija zavjere, kao ove o svemircima, ili štogod drugo...
No, ako pratiš povijest informacijskih

MARCELL MARS, JEDAN OD OSNIVAČA NET.KLUBA MAMA, MULTIMEDIJALNOG INSTITUTA MI2, FESTIVALA OTOKULTIVATOR, ETIKETE EGOBOO.BITS I NEDAVNO ZAVRŠENOG FESTIVALA SLOBODA STVARALAŠTVU...

znanosti, puno toga postaje jasnije. Može se reći da je cijela stvar krenula s popisom stanovništva u Americi krajem 19. stoljeća. Podataka je bilo toliko da ih nisu uspijevali obraditi u deset godina između dva popisa. Pa su krenuli s modelom bušenih kartica... Prvi prototipovi programskih jezika stvaraju se još sredinom '30-ih. I ako pratiš taj razvoj, vidiš da nema skokova i vanzemaljaca. Stvar je kontinuirana i - fascinantna.

Cijenim to što radiš i kužim da izabireš strategiju korištenja tehnologije za promjenu svijeta, ali tu ipak postoji nekoliko otvorenih pitanja. Mislim na tezu Frankfurtske škole da su u tehnologiju uvijek utisnuti i postojeći odnosi moći. Ultimativna pitanja su pitanja pristupa, dostupnosti? A također i - who owns the bandwidth?

Dostupnost tehnologijama više nije prioritetni problem, ponajprije zato što je tehnologija postala sučelje za potrošnju, tržište. Mislim da je tehnologija danas globalno dostupna. Upravo se spremam u Indiju, u Bengalore, koji je «silicon valley» Azije. Ključno pitanje danas postaje - TKO razvija tehnologiju? **Ljudima i u Indiji i u Africi, kao i u Hrvatskoj, računala su dostupna, ali je problem to što ih oni mogu samo pasivno koristiti...**

No, da bi ljudi mogli koristiti kompjutore, moraju prvo biti pismeni. Znaš li koliki je postotak svjetskog stanovništva još uvijek nepismen? A pitanje koje slijedi iz toga je - zašto?

Taj je tip pitanja čisti gubitak vremena. Smatram da nas taj tip pitanja udaljava od činjenice da tehnologije ipak mogu riješiti te probleme, kao i problem svjetske gladi. No, to je prije svega u domeni «ljudi koriste tehnologije», i to dobro i pravedno. Kada globalnom tržištu postane interes da ljudi ne umiru od gladi, to će se i dogoditi. Tada će sve ovo o čemu govoriš prestati biti problem...

Ali ti sada upravo potvrđuješ ono s čime sam krenula, a to je da tehnologija i njezina upotreba funkcioniraju unutar globalnih odnosa moći i kapitala...

Naravno... Ali i tehnologija povratno utječe na te globalne odnose, i kada budu (ako budu) riješeni problemi o kojima govoriš, ljudi će se zateći u situaciji da mogu samo konzumirati. Ostat će fundamentalni problem da je razvoj u rukama malog broja bogatih i moćnih, svi drugi će biti samo meso... Instrumenti za «hendlanje» kompleksnih sustava moraju biti dostupni svima.

Danas su čipovi u svemu: frižiderima, štednjacima, sustavima paljenja i gašenja svjetla... Ti ne znaš kako to funkcionira i boli te kurac. Dakle, ti imaš pristup tehnologiji, ali nemaš pristup razvoju te tehnologije, stoga ni mogućnost da se kritički osvrneš. Osim kroz free software.

No, ta emancipatorska snaga, koji je to broj ljudi?

Nemam pojma. Trenutačno možda tri posto. Znam puno ljudi koji ne žele prijeći na free software jer im je ovako jednostavnije. Jer očekuju da interface bude identičan windowsima, što je totalno krivi pristup. Kao da ne želiš prijeći na ekološki čist automobil zato jer ne zagađuje.
Windowsi su već dvadesetak godina razvijani kao metafora biznisa, i ti kad sjedneš za kompjutor, sjedaš u poslovni ured. I ljudi ne žele izaći iz tog poslovnog ureda. Čak ni aktivisti, feministkinje, radikalni ekolozi...

Ja ne želim ići naokolo i tjerati

ljude da se promijene. Mogu im samo pokušati približiti cijelu stvar. To je bila svrha i ovog festivala. Najšire moguće, zabava, ljudi sviraju. Iako su ti ljudi za mene heroji jer su morali raščistiti sa sobom i izabrati ovo umjesto sna o pop zvijezdi.
Mi imamo sustave u kojima jedan od 10.000 uspijeva, i medije koji prikazuju samo tog jednog, a ostalih 9.500 misli da će postati upravo taj jedan. U maloj Hrvatskoj imaš tridesetak ljudi koji su izabrali ne biti pop zvijezde. Kada sviraš, želiš da te što veći broj ljudi čuje, ali su oni izabrali to učiniti na radikalno drugačiji način od onog kojemu nas mediji uče. Jedan interface toga jest zabava. Kada smo bili u Močvari, posjetitelji su dolazili s pitanjem: «Je li to fakat hrvatska elektronska glazba i još free?»

Koliko je linux users friendly?

Linux zahtijeva više truda, ali je to trud koji se isplati jer time postaješ pismeniji. Linux nije lošiji alat. On je samo drugačiji. Mi zbog navike podržavamo monopol. Iz ideoloških razloga mislim da bismo trebali imati tržište na kojemu postoji veći broj operativnih sustava, s tim da dizajneri sustava surađuju kako bi sustavi bili međusobno kompatibilni. Nasuprot tome, danas imamo jednu monopolističku kompaniju, čijemu položaju pogoduje zakonska regulativa o intelektualnom vlasništvu.
To je kao da imamo samo jednu državu u kojoj odlučuje samo jedan čovjek. I misliš: «Ma tko će sada ponovo sastančiti!» **A to je smisao. Da ljudi komuniciraju i sami se organiziraju.** U tom smislu politika windowsa nije users friendly. Nasuprot njima imaš heroje koji pokušavaju na razini bitova učiniti open office jednostavnim za korištenje. I znajući s kojim se problemima ti ljudi susreću, stvarno poludim kada mi netko razmažen dođe i kaže: «Nije mi dovoljno users friendly.»
U slobodnom softwareu postoji kultura dijeljenja i solidarnosti, filozofija transparentnosti. I super mi je da nismo istomišljenici na razini referenci, teorija, ali se svi ponašamo solidarno. I za mene je to utopija. Mi ne mislimo isto, ali se ponašamo fer. Recimo, postoji razlika između BSD-a i slobodnog licenciranja. Ljudi iz BSD-a daju sve slobodno, možeš uzeti njihov software i privatizirati ga.

GPL kaže: ako uzmeš, dijeli pod istim uvjetima.

Ovi su ludi. Kažu: sloboda je da ti dam, a ako ti hoćeš zatvoriti - zatvori, jebe mi se... To je promišljanje slobode. Za razliku od druge varijante, u kojoj je sve uniformno i dosadno. Ništa se ne promišlja.

Kako si zadovoljan recepcijom festivala, medijskom pokrivenošću, posjećenošću?

To je najuspješniji projekt koji smo napravili. Izložbu je svakodnevno posjetilo stotinjak ljudi, u Močvari je dva dana bilo po soma ljudi. Bilo je barem 12 TV priloga. Čini mi se da su nas najmanje pratili Feral i Zamir...

Ovo s Feralom i Zamirom je zanimljivo i otvara mi pitanje odnosa medija i udruga «prve generacije» društvenog aktivizma, prema ovome što vi radite u Mami, mi2, Clubtureu...

Mislim da njima nedostaje tehnologija umrežavanja. Oni su bili progresivni u smislu hrabrosti otvaranja nekih tema. Bilo je važno preživjeti kao drukčije misleći '90-ih, ali nisu skužili neke trendove u društvenom pozicioniranju. Mislim da pripadaju zastarjelim komunikacijskim strukturama. Dok mi imamo tehnološka rješenja za neke

utopijske sustave vrijednosti, oni se u tome ne snalaze. **Lako je pričati kako nema solidarnosti. Ali kada imaš tehnologiju kojom se solidarnost prakticira, onda oni zatvaraju oči jer su izgradili vlastitu poziciju na govoru o tome da nema solidarnosti ili tolerancije.**

Recimo, Teo je umrežavajući Clubture uspio implemetirati neke stvari iz računalnih tehnologija na genijalan način. I svjetski umovi oduševljeni su time što radimo. Na primjer, Eben Moglen, Lessig, čovjek iz loca recordsa... ne mogu vjerovati kaj smo napravili!

Koliko ideja CC-licence može funkcionirati u prostoru Hrvatske, gdje se tako malo poštuju autorska prava i intelektualno vlasništvo uopće? Nismo li zemlja piratstva?

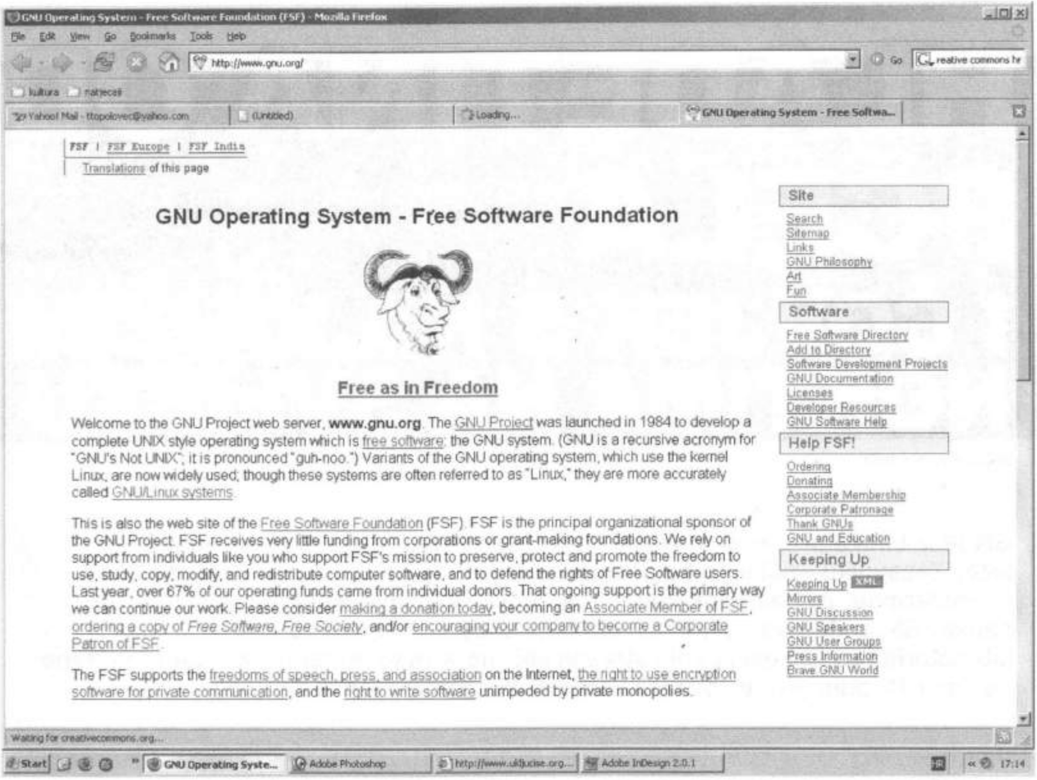
Praktična potreba za slobodnom licencom u cijelom svijetu nije toliko velika jer postoji nesrazmjer između toga što pojedinci mogu s tehnologijom i prateće zakonske regulative. Generalno postoji puno piratstva. Ali ključna stvar u Hrvatskoj jest to da smo otvorili pitanje vlasništva nad idejama. Zapravo smo s pričom o CC-u unijeli u ovaj kulturni prostor jedan mem (mem=kulturni gen), jednu ideju. Da punkeri i hardkoraši skuže da nije dovoljno reći «boli me kurac», nego da to treba izraziti na politički artikuliran način. **Želimo osvijestiti činjenicu da zakon i u sferi ideja vidi samo biznis i poduzetništvo.**

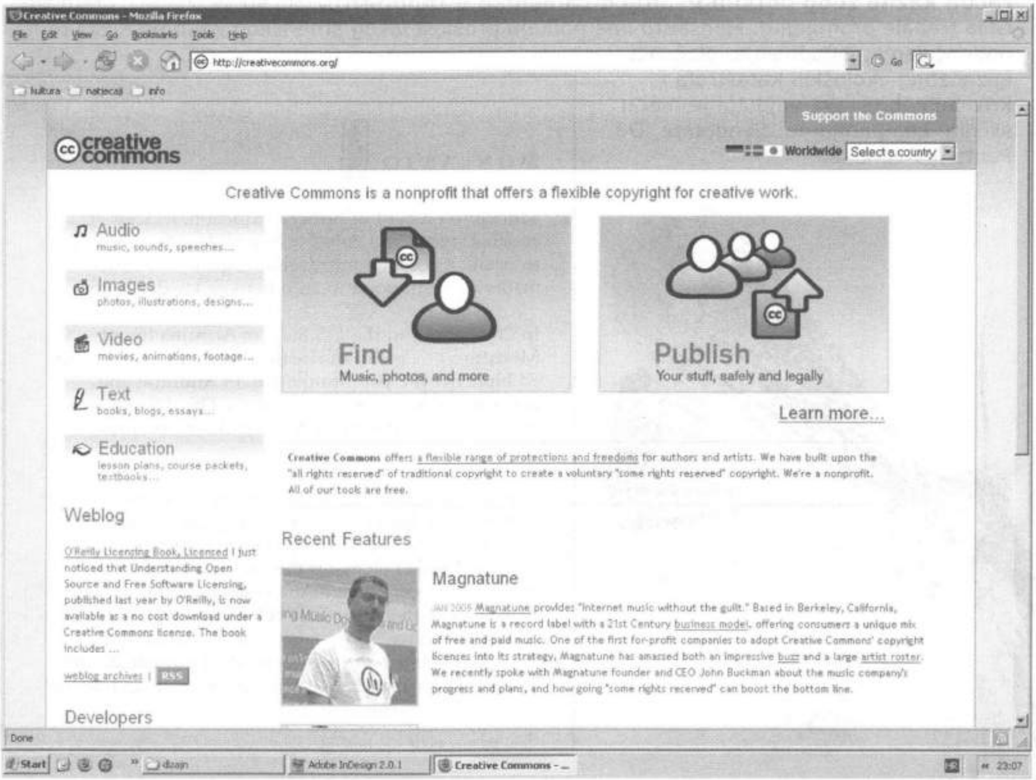
Iako si o tome govorio tijekom cijelog intervjua, možeš li za kraj sumirati vrijednosni sustav koji stoji u podlozi cijelog pokreta?

Radi se o dijeljenju, solidarnosti, suradnji. Radi se o avangardnim pokretima koji ne pokušavaju uništiti naslijeđe niti napisati povijest od nule. Nego upravo suprotno. Pokušavaju reći da je u povijesti bilo super stvari, da se možemo na njih referirati, i da je dominantna kultura ta koja pokušava prebrisati dijelove prošlosti. Na primjer, u Rusiji su do '73. filmovi bili u javnoj domeni. Međutim, danas ne možeš doći do tih filmova jer su ih Amerikanci re-masterirali i sada na njima postoji opaki copy right znak. I to je dobar primjer onoga što se događa. Od slobodnog izvora dobivamo upakirani interface koji više nije slobodan. Pokreti za slobodno stvaralaštvo pokušavaju reći da se tu nešto mora promijeniti kako bi se napravio balans, a usto grade i jedan paralelni svijet dobara, koji jest mali u usporedbi sa svim ostalim, ali se gradi i ne može ga se više ignorirati. Recimo, u hrvatskim okvirima, čak i da EGOboo.beats nestane, nitko više ne može ignorirati ono što je napravljeno u tri godine. To je 70 izdanja, nekih 50 sati muzike... **Ono što mi je super kod ovog pokreta jest to da su dobre stvari rezultat kompleksnih međuovisnosti, a ne neke artikulirane dobrote.** Možeš biti GNU GPL programer, muzičar i najveće đubre koje postoji, ali ja od tebe mogu dobiti tvoj rad. U tom smislu došli smo do minimuma pozitivnih vrijednosti u ponašanju. Čak je i sexy biti loš čovjek koji radi super stvari. Nasuprot civilizaciji koja priča super stvari, a najveća smo đubrad, karamo malu djecu...

Budućnost festivala?

Sljedeće bismo godine festival htjeli povezati s temom genetski modificirane poljoprivrede. Znači, nećemo se baviti samo intelektualnim vlasništvom. Zasad je ideja da festival sljedeće godine ide pod nazivom Svetkovine stvaralaštva.

GNU Operating System - Free Software Foundation (FSF) - Mozilla Firefox
http://www.gnu.org/
FSF | FSF Europe | FSF India
Translations of this page
GNU Operating System - Free Software Foundation
Free as in Freedom
Welcome to the GNU Project web server, www.gnu.org. The GNU Project was launched in 1984 to develop a complete UNIX style operating system which is free software: the GNU system. (GNU is a recursive acronym for "GNU's Not UNIX"; it is pronounced "guh-noo.") Variants of the GNU operating system, which use the kernel Linux, are now widely used; though these systems are often referred to as "Linux," they are more accurately called GNU/Linux systems.
This is also the web site of the Free Software Foundation (FSF). FSF is the principal organizational sponsor of the GNU Project. FSF receives very little funding from corporations or grant-making foundations. We rely on support from individuals like you who support FSF's mission to preserve, protect and promote the freedom to use, study, copy, modify, and redistribute computer software, and to defend the rights of Free Software users. Last year, over 67% of our operating funds came from individual donors. That ongoing support is the primary way we can continue our work. Please consider making a donation today, becoming an Associate Member of FSF, ordering a copy of Free Software, Free Society, and/or encouraging your company to become a Corporate Patron of FSF.
The FSF supports the freedoms of speech, press, and association on the Internet, the right to use encryption software for private communication, and the right to write software unimpeded by private monopolies.
Site
Search
Sitemap
Links
GNU Philosophy
Art
Fun
Software
Free Software Directory
Add to Directory
Software Development Projects
GNU Documentation
Licenses
Developer Resources
GNU Software Help
Help FSF!
Ordering
Donating
Associate Membership
Corporate Patronage
Thank GNUs
GNU and Education
Keeping Up
Keeping Up
Mirrors
GNU Discussion
GNU Speakers
GNU User Groups
Press Information
Brave GNU World

Creative Commons - Mozilla Firefox
http://creativecommons.org/
Support the Commons
creative commons
Worldwide
Select a country
Creative Commons is a nonprofit that offers a flexible copyright for creative work.
Audio
music, sounds, speeches...
Images
photos, illustrations, designs...
Video
movies, animations, footage...
Text
books, blogs, essays...
Education
lesson plans, course packets, textbooks...
Find
Music, photos, and more
Publish
Your stuff, safely and legally
Learn more...
Creative Commons offers a flexible range of protections and freedoms for authors and artists. We have built upon the "all rights reserved" of traditional copyright to create a voluntary "some rights reserved" copyright. We're a nonprofit. All of our tools are free.
Weblog
Recent Features
Magnatune
Developers

HLADETINA OD PČELA I ČOVJEK S NAJDUŽIM NOKTIMA NA SVIJETU

GMO Sve prisutniji u Hrvatskoj, koja s odlukama ZA ili PROTIV kaska za europskim zemljama

piše: Kruno Jošt

GM je iz bauka prešao u medijski dobro iskoristivu temu. U dijelu Jutarnjeg lista, Zabavniku, mladima se govori o dobrim i lošim stranama GMa. Na TVu je Spiderman, čovjek-pauk koji je nadljudske sposobnosti dobio ugrizom GM pauka; GM anđeoska osvetnica, odbjegli supervojnik/inja nastala u vojnim laboratorijima; GM ekipa koja strašno sliči na X-man mutante, itd. Za to vrijeme novine i TV pune svoje stranice i sate diskusijama - DA ili NE.

Američka tvrtka Monsanto uskoro mora isplatiti preko 1,5 milijuna dolara na račun kazne zbog potkupljivanja dužnosnika u Indoneziji, čije su se izjave o štetnosti GMa trebale promijeniti. Monsanto ima podulju prošlost lošeg američkog kauboja. Lista podmićivanja, iznuđivanja, plaćenih kazni zbog ekoloških katastrofa i krivičnih ubojstava najdulja je među sličnim kompanijama: Syngemte, Du Ponta ili Aventisa.

MONSANTO

Monsanto's record of bribery, extortion, reckless endangerment, and culpable homicide is far too long to detail. A recent court decision against the firm marks a case in point in an otherwise tawdry history.

In 2002 a jury in the US State of Alabama found Monsanto Co. guilty of releasing tons of polychlorinated biphenyl [PCBs] into the city of Anniston and covering up its actions for 40 years. The decision was marked as a substantial victory for 3,500 local residents.

The jury held Monsanto liable on all six criminal counts it considered – including negligence, wantonness, suppression of the truth, nuisance, trespass and outrage. The last charge is the most remarkable and tells us what kind of firm the company really is. Under Alabama law the rare crime of 'outrage' typically requires conduct "so outrageous in character and extreme in degree as to go beyond all possible bounds of decency so as to be regarded as atrocious and utterly intolerable in civilized society."

U Jutarnjem promoviraju GM mladima * GM junaci spašavaju svijet * Jedan od najvećih proizvođača GM organizama, kompanija Monstanto, dobila je po džepu * U tijeku je čitanje zakona o GM organizmima u Saboru RH

U X-man serijalu ekipa s extra moćima bori se s ekipom koja želi zavladati svijetom. Iako originalni Marvelovi mutanti nemaju veze s GM mutacijama, serijal, kopija originalnoga stripa, a poslije i filma, veže ih uz priču GM mutacije kojim su dobili nadljud-ske sposobnosti.

Drugi serijal koji također eksploatira GM jest Anđeo osvetnik. Mlada djevojka u crnom kožnom kostimu napravljena je genetskom manipulacijom u tajnim vojnim laboratorijima kao buduća super ratnica; no, shvativši da tu nešto ne valja, ona se odluči na bijeg i putem tamani *loše momke*.

Strip junaci nastali kao otpusni ventil strahova američke nacije u vrijeme hladnoga rata sada su preuzeli drugi posao. Postaju GM junaci TV serija i filmova. U svakodnevnoj borbi protiv neprijatelja, ti nam junaci postaju draži, a realni problem GMa pretvara se u SF iluzije.

U strahu bi lako bilo konstatirati kako kompanija Monsanto, jedan od najvećih proizvođač GMOa, šalje dio svoje zarade u Hollywood. Tamo se novac koristi za TV i filmprodukciju kojom preko mass-medija serviraju u naše kućice ideju o budućnosti gdje GM nije opasnost.
Tematika se prežvakala do trenutka kada postaje bljutava i kada se ZA i PROTIV više ne mogu odgonetnuti. Postaje tema za dječje nedjeljne novine ili serijale fantazije. Eksploatira se dok ne postaje nezanimljiva.

Ipak, nakon konstatacije da TV kuća FOX izravno podržava desničarsku struju u SAD, te da «president Bush» tvrdi kako europske zemlje koje ne žele imati veze s GMom uskraćuju pomoć onima kojima je najpotrebnija, **taj strah postaje opravdan**.

I dok u originalu, stripu, Spidermana ugrize pauk nastao u laboratorijskoj nesreći u kojoj je kemikalija eksplodirala pod utjecajem atomskih zračenja, u današnjoj hollywoodskoj preinaci Spidermana ugriza GM pauk.

KLOPOLOGIJA Jagoda s genima ribe? Rajčica s genima štakora?

GM HRANA MLJAC ILI BLJAK?

Suprotno uvriježenu mišljenju, čovjek se genetskim inženjeringom u prozivodnji hrane bavi već tisuće godina!

U **Saboru RH iščitavaju se zakoni ZA ili PROTIV GMa.** Usprkos strahu koji pučanstvo ima prema GM proizvodima te zdravom razumu koji govori kako imamo veoma pogodne prilike za ekonomski vrlo isplativu i ekološki vrlo povoljnu poljoprivredu bez GM organizama, u saboru (i među znanstvenicima) javljaju se glasovi koji govore kako nije na ljudima da odluče «da ili ne GMO», nego na onima koji o tome znaju. Tako dio hrvatskog mozga misli kako je GM neopravdano prozivan kao vještica i kako se to događalo i s drugim stvarima u povijesti znanosti, kako uvijek treba vremena da se neke stvari usavrše u znanosti, kako su se geni miješali i prije tisuću godina u Inka, što tvrdi, da se vratimo, Zabavnik. **Kažu u Zabavniku da DNK analiza dokazuje kako su Inke prije 2500 godina uspjele GM modificirati bundevu.** Ne zvuči li vam to malo ko jedan drugi zabavnik? Onaj Politikin? Tamo gdje se moglo pročitati o Kinezima koji jedu hladetinu od pčela i čovjeku s najdužim noktima na svijetu?

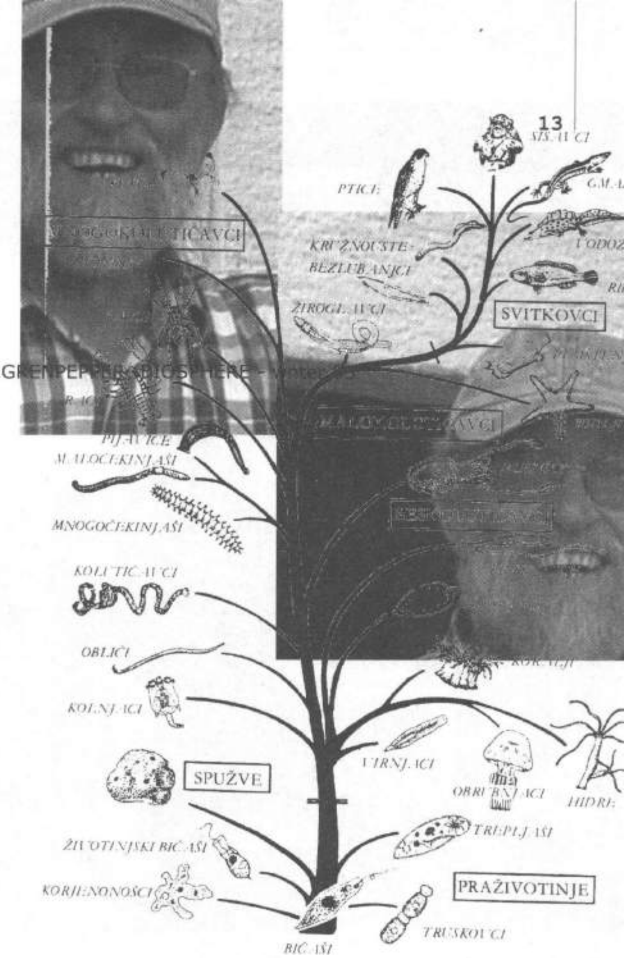
Reakcija prof. dr. Marijana Jošta:

"U prehrambeni lanac čovjeka unose se bjelančevine koje nikada do tada nisu bile u prehrambenom lancu. Dakle, otkada postoji ljudska vrsta, čovjek nije takve bjelančevine koristio kao hranu. **Takve bjelančevine, koje se nalaze u hrani s GM organizmima, mogu biti alergeni ili mogu biti toksične. No, posljedice ne moraju biti vidljive odmah, kao što je to slučaj s alergijskim reakcijama. Najopasnije je to što mogu postati vidljive tek nakon niza godina primjene.** Kada se to dogodi, onda se takve stvari ne daju ispraviti."

Kako saborski zastupnici gledaju na problem GMOa?

"Jedan dio saborskih zastupnika zagovara ideju da bi trebalo ići dosta oprezno u postupak usvajanja GM organizama u Hrvatskoj, drugi dio, pretpostavljam, nije dovoljno informiran, dok jedna saborska zastupnica izlazi s pro-GMO informacijom. Pripremili smo brošuru u kojoj saborski zastupnici mogu pročitati više o GMu te dobiti

osnovnu informaciju o problemu o kojemu raspravljaju. U brošuri se također objašnjava koliko su pogrešna obećanja o dobrobiti i potrebitosti GMOa. Dvije su struje koje zastupaju GMO u Hrvatskoj: mladi znanstvenici koji se bave GMO tehnologijama. Oni vjeruju u svoju struku i zato se vrlo temperamentno zalažu za nju.Druga su struja stariji i lukaviji ljudi koji se zalažu za GM iz drugih interesa. P**oznato je, naime, da velike svjetske korporacije daju mito ili financiraju programe s kojima bi ušle u pojedine zemlje. Financiraju se ispitivanja koja tvrde da je GM proizvodnja neopasna za ljudski okoliš, da je hrana s GM organizmima neopasna po čovjeka, itd.** Sve se to u brošuri nastoji pokazati kao protivno istini; u njoj se govori o super korovima koji su nastali kao posljedica GM proizvodnje biljaka, o alergijama kao posljedici konzumacije hrane s GM organizmima te o GMu kao interesu velikih kompanija kojima krajnji cilj nije nahraniti gladne ili učiniti svijet boljim, nego steći profit. U brošuri se također može vidjeti i zalaganje šest hrvatskih županija koje su se prošle godine, nakon donošenja zakona o hrani i zaštiti prirode, proglasile GMO slobodnima, dakle ne dozvoljavaju sjetvu genetski modificiranih usjeva."

Zašto ne GMO?

"Kod GM tehnologija radi se o potpuno novim organizmima s potpuno novim načinom ponašanja, te o tome da se ne zna kako će se taj organizam u novoj sredini ponašati. **U Argentini, gdje se uzgajala GM soja, pojavilo se 18 superkorova, korova otpornih na herbicide. Kod nas GM kukuruz luči jedan protein koji je insekticidnog djelovanja te se tako nastoji suzbiti kukuruzni moljac.** Kukuruzni moljac je mutirao, pa se sada predlaže sadnja pravog kukuruza, sa sve manjim dodacima GM kukuruza. Znanost previše brzo srlja u neistražena područja, a korporacije pokušavaju sakriti probleme koji potom nastaju."

Tekstove iz brošure **"Trebaju li Hrvatskoj GM usjevi?"** možete pročitati na **www.uke.hr/priroda**

raditi na uzrocima

Intervju je prenesen iz njemačkog časopisa "Tageszeitung". Razgovor je vodio Geseko von Lüpke. Za ZamirZINE pripremila Sonja Ludvig.

S više od 30 milijuna zasađenih stabala svoju ste zemlju, Keniju, spasili od erozije i pretvaranja u pustinju. Kako je uopće došlo do osnivanja ekološkog projekta "Zeleni pojas" - "Green Belt Movement"?
Ideja je nastala u sedamdesetim godinama, u vrijeme kada sam bila predsjednica Kenijskog saveza žena. Nevolje i patnje žena u siromašnim područjima i na selu proizlazile su iz činjenice da njihove elementarne potrebe nisu bile zadovoljene. Imala sam osjećaj da bi te elementarne potrebe najbrže mogle biti zadovoljene ako u tim područjima počnemo saditi drveće.

To znači da prvobitno uopće nije bila riječ o nekim ekološkim idejama?
Osnovna je ideja bila: ako nam uspije prenijeti siromašnima osnovna znanja o tome kako se sadi drveće, oni bi uskoro mogli na taj način početi dobivati voće, drvo za loženje i građevinski materijal. Osim toga, jedan dio plodova mogli bi i prodavati te time smanjiti svoje siromaštvo. Pritom bi još poboljšali svoj okoliš. Jednostavno, riječ je bila o preživljavanju.

Kasnije je, međutim, iz "Green Belt Movementa" nastao snažan ekološki pokret.
To je nešto što je izraslo zajedno s drvećem. Tek nakon nekoliko godina počeli smo ljudima ukazivati na vezu između ekološkog uništavanja zemlje i njihovog socijalnog statusa. Uskoro su mogli uvidjeti da su djelomično i sami odgovorni za probleme na koje su se žalili. U međuvremenu, većina je shvatila da je nužno štititi šume, čuvati netaknuta područja, boriti se za kvalitetu sjemenja koje se koristi kako bi mogli živjeti od zemlje a da se ona pritom ne uništava.
Smatrate li da dolazi do politizacije

ljudi nakon što oni samostalno počnu tražiti rješenje svojih problema?
Da. Kada ljudi jednom počnu shvaćati način na koji su stvari povezane, automatski dolazi do toga da se više ne bave samo simptomima, nego se pitaju i koji su uzroci njihova siromaštva. Ozbiljna ekološka angažiranost uvijek vodi u politiku. A onda postaje jasno da se u pitanje mora dovesti i nacionalna politika, da se prije svega mora kritizirati vlastita vlada.

Vi se, međutim, niste zaustavili na kritici kenijske vlade.
Kada se suočimo s uzrocima počinjenih grešaka, neposredno se sudaramo s politikom naše vlade i zakonima koji legitimiraju neodgovornost i uništavanje životnog okoliša. Time sve počinje. Naravno, mnogi su problemi globalne prirode. Jedan od korijena zla jest globalizacija, neograničeno otvaranje tržišta, skrivene interakcije između naše vlade, Svjetske banke, Međunarodnog monetarnog fonda i drugih vlada. U tom složenom kontekstu nacionalnim je vladama sve teže štititi vlastiti životni okoliš. One se nalaze pod ogromnim pritiskom – koji funkcionira preko dugova.

Kakvu ulogu imaju dugovi u ekološkom uništavanju afričkih zemalja?
Ključnu. Ukoliko ne uspijemo otpisati te ogromne i apsolutno neisplative dugove siromašnih zemalja ovoga planeta, nacionalne će vlade i dalje prenositi taj pritisak na sitne poljoprivrednike, a oni će nastaviti nemilosrdno eksploatirati prirodne resurse. Time će okoliš biti do kraja opustošen, a s njim i sposobnost tih zemalja da i u budućnosti imaju poljoprivredu koja može funkcionirati. Dugovi najizravnije provociraju upotrebu pesticida i umjetnog gnojiva da bi se povećala proizvodnja. Poslovni se ljudi ne bi smjeli ravnati samo prema profitu i idejama slobodne trgovine. Oni napokon moraju ozbiljno preuzeti odgovornost za okoliš i buduće naraštaje. Zbog toga nam je potreban globalni etički kodeks.

Ozbiljna ekološka angažiranost uvijek vodi u politiku. Jedan od korijena zla jest globalizacija, neograničeno otvaranje tržišta, skrivene interakcije između naše vlade, Svjetske banke, Međunarodnog monetarnog fonda i drugih vlada.

Kakva su Vaša iskustva s inozemnim tvrtkama?
Ogroman broj tvrtki iz Amerike, Japana i Europe u svojim je zemljama krajnje oprezan u vezi sa zaštitom okoliša, ondje poštuju interese svoga stanovništva u pogledu zdrave budućnosti i pozorno se pridržavaju nacionalnih zakona. Međutim, kada dođu u neku od afričkih zemalja, koje uglavnom stenju pod korumpiranim režimima, nemilosrdno zloupotrebljavaju sve što mogu. Eksploatiraju vlade, stanovništvo i resurse, a okoliš se uništava kao da je to nešto što se samo po sebi razumije. Više ne smiju postojati različita mjerila, to je sve.

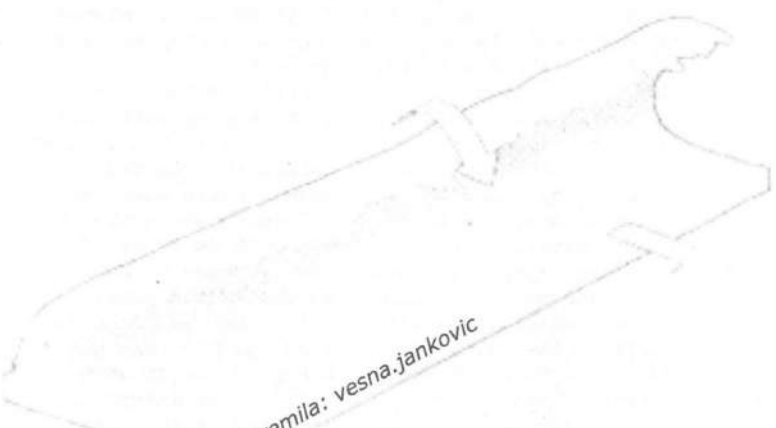
Važan dio pokreta "Zeleni pojas" čine žene. Smatrate li da postoji veza između njihove emancipacije i ekologije?
Žene su uvijek bile najsnažniji dio pokreta "Zeleni pojas". One su tradicionalno proizvođačice sjemenja, one su bile zadužene za sađenje biljaka i njihova je zadaća podučavanje mladih o prirodi. Nama ženama savršeno je jasno da se emancipirati moraju i muškarci. I oni moraju prihvatiti svoju ulogu u zaštiti okoliša. Podčinjenost afričkih žena i njihova nedovoljna ravnopravnost najvećim dijelom imaju porijeklo u političkim i socijalnim sistemima koji, sa svoje strane, potječu iz kolonijalnih vremena. To nije lako naslijeđe, ali ono ne pritišće samo žene, nego i muškarce. Znam iz iskustva: muškarcima je potrebno ohrabrenje, potrebna im je potpora, baš kao i ženama.

Ali vaša domovina, Kenija, vrlo je patrijarhalna...
Ipak smatram da treba ići na međusobnu suradnju. Gdje bismo samo danas bile da smo ranije počele raditi zajedno! Koliko se toga dobroga moglo uraditi za buduće naraštaje! Još gajim nadu da će jednoga dana i naši muškarci smoći snage i ustati ne samo u obranu interesa nas žena, nego prije svega i svojih vlastitih interesa – umjesto da se, kao danas, izvlače od odgovornosti i puštaju da od njih nastaju najkorumpiraniji ljudi na ovome planetu.

Pokretom "Zeleni pojas" pokazali ste da su zaštita okoliša i socijalni mir povezani. Vidite li tu povezanost i na globalnoj razini?
Naravno. I to ne samo nakon što sam dobila Nobelovu nagradu. Ljudi su u ratu s prirodom i broj žrtava ogroman je. Danas je više od polovice izbjeglica na planetu izbjeglo zbog ekoloških razloga. Beskrajan je broj ratova koji se vode oko rudnih bogatstava i prirodnih resursa. Problem je više nego aktualan, pogotovo zato što se ti resursi iscrpljuju. Uspijemo li očuvati te resurse, uspjet ćemo i ublažiti konflikte, sadašnje i buduće. Zaštita globalnog okoliša u najneposrednijoj je vezi s očuvanjem mira.

Što bi Zapadni svijet mogao naučiti od Afrike?
Kultura naših predaka bila je komunitaristička, postojala je briga o bližnjima. Ta kultura nije bila tako ekstremno orijentirana prema posjedovanju, a pogotovo ne prema posjedovanju takvih dobara kao što su zrak, voda i šume. Time nikako ne želim reći da su sve vrijednosti tradicionalne afričke kulture bile savršene. Kultura nije nešto statično, ona se mora mijenjati, a to se uvijek zbiva interakcijom s drugim kulturama. Svaka kultura ima nešto specifično, nešto što potječe iz njezine specifične prošlosti. Mi se moramo izgrađivati na toj raznolikosti.

Umjesto globalizirane jednoličnosti – vi ste, dakle, za razlike?
Tako nas je bog stvorio. Sa svim tim razlikama. Svuda u prirodi nailazimo na ogromnu raznolikost. Zato mi kažemo NE monokulturama – i to vrijedi za biljke, za životinje i za ljude. Ne možemo biti globalizirano čovječanstvo s jednom jedinom kulturom. Trebamo razvijati lokalnu samosvijest, trebamo znati tko smo i koliko sami sebi vrijedimo. Nakon toga moći ćemo shvatiti vrijednost prirode i budućih naraštaja. Ukoliko to ne učinimo, svest ćemo se na pojedince koji se bore samo za sebe, koji samo konzumiraju, koji smisao svoga života vide u kupovanju i žive samo za ovaj trenutak.

pripremila: vesna.jankovic

political tsunami NEEDED!!!

Jedna od najvećih prirodnih katastrofa u posljednjih nekoliko stoljeća izazvala je, osim vala međunarodne solidarnosti, i val političkih diskusija. Ponovno se pokazalo da humanitarna pomoć nije neovisna o globalnim, ali ni o lokalnim političkim odnosima. I dok se indijski aktivisti i aktivistice bore s birokracijom vlastite vlade, zapadna alternativa suprotstavila se pokušaju SAD- a da preuzme koordinaciju pomoći ugroženim područjima te pokrenula inicijativu za OTPIS SVIH DUGOVA I PREUSMJERAVANJE NOVCA namijenjenoga ratu u Iraku. Prenosimo političku diskusiju s europskog feminističkog foruma:

> From: "Abraham M. George" <amgeorge @optonline.net>
> Sent: Thursday, January 06, 2005 1: 19 AM
> Subject: [andamanicobar] Pl. circulate among all journalists you know - very important and urgent

Dear friends,
For the past ten days, the world has been coming to the help of survivors of tsunami with money, material and volunteer involvement.
From the first day following tsunami, the Indian government has turned out any foreign financial and personnel assistance to the country, and is preventing relief agencies from entering Andamans and Nicobar Islands. The military and local NGOs cannot do this alone. We have to insist on openness/transparency on the part of the government. National security and protection of the indigenous people cannot be used as reasons for not allowing in assistance when their lives are in grave danger. Doctors without Borders, for example, is better able to deliver medical aid than the paramilitary.
We cannot allow a false sense of national pride to come in the way. We must act now, without any more delay. I am requesting my friends in the journalism profession to take the leadership role in bringing in immediate policy changes on the part of the government:
1. India must accept external donor assistance. All other nations have. In a country with over 50 percent of the people living on less than $1 a day, it is hypocritical not to accept assistance from the international community.
2. India must allow technical and humanitarian assistance to go into Andamans and Nicobar Islands. These islands are not easily accessible. The relief effort requires more technical expertise and resources than what our military has. If it is delayed, thousands more will be victims.
3. Thousands of children are orphaned. India must change its policy and practice toward adoption. The government is the last "home" for the children - government run orphanages are not the answer. A loving home is. Make it possible for both Indian and foreign nationals to adopt these children without red tape.
4. After the initial emergency assistance to save the survivors in the first month or so, the real task must begin. Billions of rupees will be

needed for infrastructure development, relocations, and livelihood efforts.
When the nation's attention is turned to other important issues, the bureaucracy will be handling this task without any real accountability.
If past experiences are any indication, we can expect the same results again - the people who need help get very little, while officials and middlemen siphon out most of the intended funds. We have to develop a different system to involve major relief agencies, including international agencies, to carry out the rebuilding efforts, with adequate accountability measures. The government must be persuaded to change its past practice.
I am requesting all media to take special note of these and other major goals. Please do everything you can through the power of public opinion.
Kind regards,
Abraham

> From: Margarita Morales [mailto:margaritamor5@hotmail.com]
> Sent: 06 January 2005 16:33
> Subject: [eff] RE: Fw: [andamanicobar] Pl. circulate among all journalists you know - very important and urgent

Sorry. I am a journalist but I am not sure that we should support the americans taking control of the NGO money and resources, and the political and military use of it. Should be the UN, no the USA or the G8 in charge. It is rich that the USA, which is the less generous donor of the developed countries keep pretending control.
I have not forgotten that an apparently not invited american military delegation visited the annual world NGOs meeting one year before the Iraq war with de offer of distribution of NGOs Aid in the Middle East.
I take into account too that the USA only gives money to the UN when it suits their interest, and that is in a campaign against the members of the UN in opposition to their policies, including the secretary general.
I am very sorry for the situation of the victims but we should not allow the USA to undermine the experience and legitimacy of the UN, or the use of other people donations for their own aims.
Regards,
Margarita

> From: "elane heffernan "stopbush@ukonline.co.uk
> Date: Thu, 6 Jan 2005 23:51
> Subject: [eff] RE: Fw: [andamanicobar] Pl. circulate among all journalists you know -- very important and urgent

Absolutely!
Amid all the crocodile tears they won't drop the debt. And they will try to tie aid to imf and world bank restructuring and to contracts with multi nationals.
We did a local petition as well as collecting money and stuff to send. I've attached it in case anyone wants to make something similar
Elane

Newham RESPECT — The Unity Coalition

Solidarity for the Tsunami victims

DROP ALL DEBT... DIVERT WAR SPENDING

We the undersigned believe that the scale of the Tsunami disaster which has killed 150,000 people in South East Asia and Africa and made 5 million more destitute requires far more urgent and serious action than is currently pledged by the UK government. Ordinary people have already given more than our government—a situation made more disgraceful by the $177m spent everyday on the war in Iraq while aid stands at only $50m.

Moreover, the scale of debt owed by Tsunami affected nations—around $10B for Indonesia alone—wipes out the solidarity shown by British people and will lead to hundreds of thousands of unnecessary deaths.

We therefore demand that the UK government takes urgent steps to:

•Step up the level of aid and divert funds from the war in Iraq to save lives in Indonesia, Sri Lanka and the other affected nations
•Declare a national day of mourning and solidarity fundraising
•Cancels all debt owed by the 11 affected nations immediately and urges the IMF and private banks to do the same
•Ensures that no aid is given under condition of economic restructuring in the interests of multinationals.

Donations will be given by RESPECT directly to charities in Indonesia and Sri Lanka. Return petitions to Hilary Benn, 1 Palace Street, London SW1E 5HE

name	address	donation

Lilith

from: European Feminist Forum Brainstorm Community

Dear all,
I'm curious about Lilith: it is said that she is Adam's first partner, rejected by him because she was 'bad', and then became a terrible demon that fornicated with the devil and gave birth to even more terrible demons.
Je li ovaj mit samo racionalizacija Adamovog bijesa prema ženi koja želi biti ravnopravna, i zato je odbacuje i zamjenjuje poslušnom i pokornom Evom?
When I asked an old erudite friend about this, he was all warnings and said nobody should ever give that name to a child. Does anyone know of a serious book or mythologist, female or male, who could throw a light on this matter?
Shouldn't we straighten this out as a fem.forum, not as a priority, of course, but to unmask one more taboo?
Magda

Dear Magda,
My name is Hishamah Bel Khodja, I am a medical anthropologist, living in Amsterdam. With regard to Lilith there is a book on her by Barbara Black Koltuv, Ph.D., called The Book of Lilith (1986) York Beach: Nicolas-Hays, Inc.

On the back of the book it is said about her:
«LILITH PREDSTAVLJA MNOGO TOGA – ONA JE ZAVODNICA, ČEDOMORKA, ZLA ENERGIJA. LILITH JE TAKOĐER JEDAN OD OBLIKA FEMININOG JASTVA, I TO ONAJ MAĆEHINSKI, TAKO DA ZAPRAVO PREDSTAVLJA UTJELOVLJENJE ZANEMARENIH I ODBAČENIH ASPEKATA VELIKE BOŽICE. LILITH JE ADAMAH, ONAJ DIO JASTVA S KOJIM SE DANAŠNJE ŽENE MORAJU POVEZATI UKOLIKO VIŠE NE ŽELE BITI DUHOVNE IZOPĆENICE.»

Hope this helps you further,
Hishamah Bel Khodja

«SLOBODU TI NITKO NE MOŽE POKLONITI. ZA NJU SE MORAŠ SAMA IZBORITI!»

Eleanor Roosevelt, izvor: B.a.B.e., kalendar za 2004.

Dragi, bit ću glupa za tebe!

piše: Alisa

Križanje kod Botaničkog. Dok beskrajno čekam na zeleno, pokraj mene se zaustavlja mladi par. Ona u kostimiću i s primjerenom torbom. On u odijelu, s aktovkom. Looking yuppiji.

Križanje presijeca bijeli kombi s natpisom «tapetarija». Kostimić progovara, pomalo utanjenoga glasa: «Što je to tapetarija? Je l' to za tapete?» Odijelo se vidljivo uspravlja i raste, meškoljeći se od zadovoljstva zato što može pokazati svoju pamet i poznavanje svijeta: «Ma ne, to ti je za tapeciranje namještaja...»

Preplavljuje me val bijesa i tuge, a u umu iskrsava slika starije poznanice. Višestruko nadarena žena, jezično, književno, glazbeno... Koja je davnih dana donijela odluku da će se posvetiti mužu i djeci. I uspjela je. Muž je postao uvaženi sveučilišni profesor, a djeca uspješno žive neke od njezinih talenata. Iako javnosti pokazuje masku sretne supruge i majke, njezino je tijelo izdaje. Pridavljeno stvaralaštvo i odgurnuta seksualnost opasuju njezino biće teškim naslagama mesa.

Prilikom nedavnoga susreta, glasom punim superiornog užitka priča o prijateljici, književnici, koja pije i hoda naokolo dlakava, masne kose i smrdeći po znoju: «Danas, sa svom tom kozmetikom, tako je strašno kada ŽENA smrdi!» Međutim, u tonu zgražanja može se naslutiti još jedan, prikriveni ton zavisti i čežnje za....

Napokon se pali zeleno svjetlo, i dok prelazim cestu prisjećam se koncerta Omare Portuendo, na kojemu je proslavila svoj 76. rođendan. Sitnog, žilavog tijela skakutala je po stejdžu, očijukala s članovima pratećeg benda, isijavala energiju i moćnim glasom zavodila publiku dok nam se svima nisu zakrijesile oči, usta razvukla u osmijeh, a tijela pulsirala njezinim ritmom.

Na piću s frendicama poslije koncerta konstatiramo: «Zamisli koja bi to zla i otrovna baba postala da ju je netko privezao uz šporet i metlu?!»

SAŠA RAKEZIĆ JE, KAO BUNTOVNI TINEJDŽER, KREIRAO SVOJ SAMIZDAT PAMFLET POD NAZIVOM "KRETEN". VEROVAO JE DA TO NEĆE DA PROMENI SVET, ALI JE MORAO NEKAKO DA ISPOLJI SVOJ REVOLT, PA MAKAR I PUTEM ŠAPILOGRAFA I FOTOKOPIR APARATA (DA LI SE DANAS IKO SEĆA ŠTA JE ŠAPILOGRAF?)
КРЕТЕН
MOŽDA NE ZNAM ŠTA SU ROTKVICE, ALI ZNAM ŠTA JE EGZISTENCIJALNI NEMIR!
U SVOJOJ DVADESET I NEKOJ SMIŠLJA PSEUDONIM ALEKSANDAR ZOGRAF, I POČINJE DA OBJAVLJUJE STRIPOVE U TZV. OMLADINSKOJ ŠTAMPI (DA LI SE DANAS IKO SEĆA ŠTA JE TO OMLADINSKA ŠTAMPA?).
...INSPIRACIJU ZA SVOJE RADOVE JE PRONAŠAO U SVETU SNOVA....
!
BRUUUN!
...I U SVOJOJ REALNOSTI!
DANAS OVAJ AUTOR OBJAVLJUJE ČAK I U DALEKIM, EGZOTIČNIM ZEMLJAMA. "FANTAGRAPHICS BOOKS" U S.A.D., "L'ASSOCIATION" U FRANCUSKOJ, "PUNTO ZERO" U ITALIJI, "UNDER COMICS" U ŠPANIJI... SVIMA JE ZAJEDNIČKO DA SU OBJAVILI ZOGRAFOVE KNJIGE STRIPOVA.
KRAJNJE JE VREME DA MI NEKO OBJASNI ŠTA SU ROTKVICE?!
SREĆNA GALERIJA SKC-A JE, KAO DEO SVOG IZDAVAČKOG PROGRAMA, POKRENULA STRIP EDICIJU KOJA IMA ZA CILJ OBJAVLJIVANJE DELA NAJZNAČAJNIJIH AUTORA IZ DOMENA KLASIČNOG I ALTERNATIVNOG STRIPA KOD NAS I U SVETU. KNJIGOM "MESEC I OGNJENO SRCE", PRVIM IZDANJEM U EDICIJI, ČITALAČKOJ PUBLICI JE PONUDJEN NOVI IZBOR PREVEDENIH RADOVA ALEKSANDRA ZOGRAFA OBJAVLJENIH U NAJZNAČAJNIJIM STRIP-EDICIJAMA U SVETU POSLEDNJIH GODINA.
Miki Pješčić
urednik edicije

POATJE VIDJEN OČIMA PEĆINSKIH LJUDI
SCENARIO: GORDANA BASTA
CRTEŽ: ALEKSANDAR ZOGRAF
PRVO ŠTO SE PRIMETI U FRANCUSKOJ JE DA SE SVI ODEVAJU SA PUNO STILA, I DA GRADOVI IZGLEDAJU SJAJNO...
FANTASTIČNO JE VIDETI DOLMENE BLIZU CENTRA POATJEA - PROŠLOST JOŠ UVEK ŽIVI UPOREDO SA STVARNOŠĆU, ČAK IAKO VEĆINA LJUDI VIŠE NEMA SVEST O TOME ŠTA SU DOLMENI I ŠTA PREDSTAVLJAJU...
ONO ŠTO JE BILO ČUDNO JE DA SU ULICE BILE SKORO POTPUNO PRAZNE NEDELJOM I U TOKU RADNOG VREMENA ...IZGLEDA DA SU SVI BILI OBUZETI OVIM ILI ONIM POSLOM ILI SU SE OD POSLA ODMARALI...
DRAGI FRANCUSKI PRIJATELJI! SLUŠAJTE SAVET PEĆINSKIH LJUDI SA BALKANA: MANJE RADITE, A VIŠE UŽIVAJTE!

napisala: Ivana Armanini

"Ja nisam patriot, ja sam samo anarhista."

"Ištvar", novi roman kultnog pančevskog majstora autorskog stripa Saše Rakezića alias Aleksandra Zografa, nastao u suradnji s piscem Vladimirom Arsenijevićem, objavljen je u ***izdanju zagrebačkog "Profila"****. Zadnjih 10 godina Zograf je objavljivao u brojnim albumima američkih i talijanskih izdavačkih kuća, i prisutan je u gotovo svim važnijim underground strip-publikacijama diljem Evrope i Amerike gdje uživa kultni status. Osnivač je strip-grupe i strip-radionice „Kuhinja", koju je oformio u svojoj kući i koja okuplja mnogo zanimljivih autora s područja bivše Jugoslavije.*

Kao autora ga zaokuplja prostor podsvjesnoga - snovi i mašta, a kroz svoje radove promovira individualan, ispovjedački i intiman ton. Najznačajnija izdanja su mu album "Ocean iznenađenja", zbirka "Psychonaut", te "Mjesec i ognjeno srce". Opis Zografovog rada ne bi bio cjelovit bez da se spomene i njegov društveno-antiratni angažman u "Pokretu za mir-Pančevo".

04 - Što je ono u stripu sto ga čini umjetnošću *i da li je strip, uopće, po tebi umjetnost?*

AZ - Mislim da bi o tome trebalo čak i da prestanemo da raspravljamo. **Umjetnost je ono sto mi zelimo da ona bude, a čak i ako odlučimo da nam taj termin nije potreban, mi smo slobodni da ga odbacimo...**

04 - *Tvoji stripovi su autobiografskog karaktera. Koja je, po tebi, grubo rečeno, prevladavajuća kombinacija u stripovima koje crtaš - autobiografija u stripu ili strip s junakom kojeg sam predstavljaš?*

AZ - Uglavnom su to autobiografski radovi, s elementima fantastike i puno preuveličavanja. Takođe me privlače snovi, kao i umjetnički eksperiment, tako da se u svemu prepliće mnogo toga... Ne volim baš sve do kraja racionalizirati, iako je očito da imam puno toga da kažem o stvarnom svijetu koji me okružuje.

04 - *Koja je bila svrha oformljenja "kuhinje" i što od nje očekuješ?*

AZ - Htio sam samo pokrenuti ljude oko sebe, da se i sami pokušaju izraziti putem stripa. To je bila prilika da i sam nešto naučim. Od vlastite kuhinje napravio sam malu laboratoriju stripa i to je trajalo sve dok nismo objavili zbirku radova nastalih na radionici....

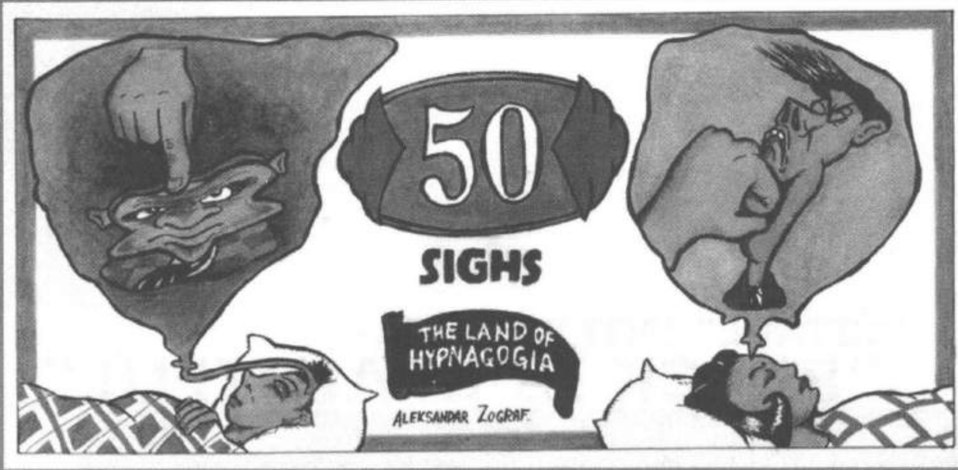
04 - *Iako sam kažeš - ovdje je oblast sumraka, mjesto gde se svjetovi prožimaju - ipak si ostao. Zašto?*

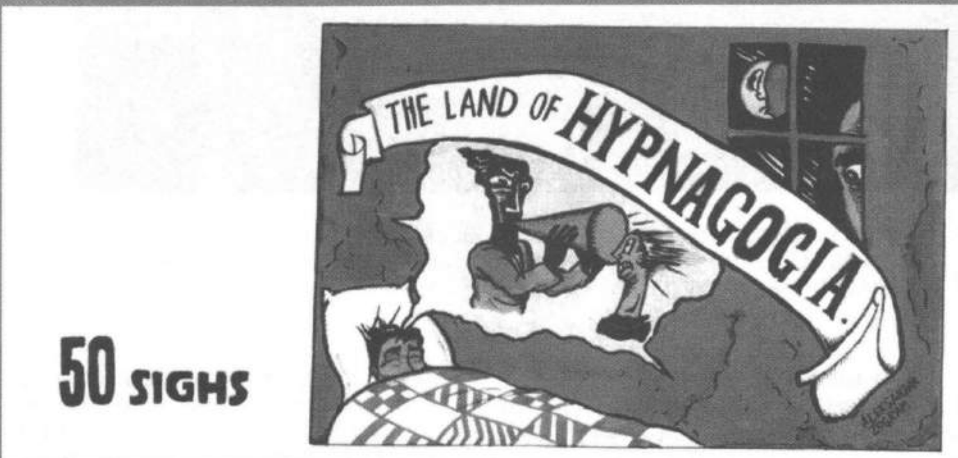
AZ - Nedavno sam se vratio sa putovanja po SAD i Kanadi, i tamo su me svi pitali: da li ćeš se vratiti? I ja sam uvijek odgovarao - da. Zašto da ne? **Ja volim putovati, i upoznavati ljude, i također, uživam se vratiti kući. To je teško, u neku ruku, ali je moj izbor, zato što mislim da SVAKO mjesto, svaki geografski prostor - može biti nečiji dom, mjesto koje neko može voljeti, unatoč gorkim problemima. S druge strane, ne postoji SAVRŠENO mjesto, već se svuda samo razlikuju problemi sa kojima se suočavate. Ja nisam patriot, ja sam samo anarhista.**

04 – Koliko se dugo bavite stripom?

AZ - U domaćoj periodici stripove objavljujem od 1986. godine, iako se „profesionalno" stripom bavim tek od devedesetih, kada sam počeo objavljivati u inozemstvu. Moj najveći uspjeh je što sam se iz duhovne žabokrečine sredine u kojoj živim, uspio nekako izvući, i to tako što tu žabokrečinastu sredinu nisam ni napustio (u fizičkom smislu). Drugim riječima, dokazao sam da je moguće sjediti u svojoj sobi u nekakvom Pančevu i suradjivati sa urednicima i crtačima, koji predstavljaju nekakvu veličinu u onome čime se bave. Većina mojih stripova najprije bude objavljena u Americi, koja se smatra najznačajnijim centrom, kada je alternativni strip u pitanju. Tokom poslednje tri do četiri godine, pojavilo se i nekoliko reprinta i izbora mojih radova u evropskim zemljama, a naročito u Italiji - gdje sam objavio jednu tekstualnu i tri zbirke stripova, a o časopisima da i ne govorimo.

Eto, da sam neki seljak, mogao bih se puno razmetati svim tim „dostignućima", ali mislim da sve to nije tako važno, bitno je da se nešto radi, umjesto da se očajava (a ovde ima već previše razloga da čovjeka zahvati očaj).

izuzeto od cc licence MEGAzina 04

04 - *Ne misliš li da je vrijeme devedesetih nalik* **hipnagogičkoj viziji**, *kojoj si također posvetio segment svog rada?* (Hipnagogič*ka vizija je slika koja se javlja na prelazu izmedju sna i jave - prim.ur.)*
AZ - Mi živimo u krajnje halucinantnom vremenu. Nastojeći zabilježiti vizije iz polusna, ponekad sam, i ne znajući, pravio bilješke o našem vremenu... Još negdje osamdesetih godina, u vrijeme kada je sve bilo tako bezbrižno i tra-la-la, ja sam u hipnagogičkom stanju „doživio" bombardiranje Pančeva, što je više godina kasnije postalo moje stvarno iskustvo.

04 - *Kapor kaže da* **„umjetnike ne uništava bijeda, nego sigurnost".** *Na koji su na*čin događ*aji u okruženju utjecali na tvoj rad?* Uostalom, posvetio si zna*čajan dio rada na stripu „životu pod sankcijama".*
AZ - Ja nipošto ne vjerujem da je potrebno da umjetnik pati, ili da bi se bilo tko trebao mučiti i stenjati. Mislim da je cilj da se svi odlično zabavljamo i da uživamo u životu, a umjetnici su prvi koji te stvari znaju da gustiraju. Ali to ne znači da trebamo biti blesavi, pa da ne primjećujemo sve ono što je loše, i što bi trebalo popraviti. Meni je muka kad danas pogledam **„život pod sankcijama"**, kad se svega toga sjetim, ali shvatam i koliko su ljudi željeli da čuju jedan ljudski glas, koji bi dolazio iz svog tog ludila, glas nekog ko je sve to doživio i na jednostavan i nepretenciozan način (nadam se!) pokušao svoje iskustvo pretočiti u strip.

PROMOCIJA ROMANA "IŠMAILA"
VRIJEME: 10.2.2005
MJESTO:KLUB GJURO II, ZAGREB

"ČITABL" INTERAKCIJA- "BLACK IS BEAUTIFUL"

Izdavačka kuća "**Profil**" objavila je reizdanje romana "IŠMAIL"
(prvotno objavljenog u nakladi "**Rende**")
-autori: Vladimir Arsenijević & Aleksandar Zograf
-U ulozi željezničara Drageca Bolfeka iz Zaboka: Borivoj Radaković
-U ulozi meksičkog anarhiste, konceptualnog umjetnika i teoretičara Hermana Hervasa Dijesa Svebor Midžić

*Dijelovi preuzeti sa sajta www.zmcomics.co.yu
I iz teksta Teofila Pančića, objavljenog u časopisu Vreme/Bg/28.10.2004.
montaža: Ivana Armanini

"Što se majke tiče, ona je i samu riječ UMJETNOST uvijek izgovarala sa takvim prezirom da se već i ja osjećam k'o kreten svaki put kad je izgovorim.

Uvuklo mi se pod kožu valjda.

A umjetnost mog ujaka mora da je bila zajebana. Ne znam kako, i ne znam zašto - neće da mi kažu - al on je u dvaestrećoj godini života zbog te svoje umjetnosti završio najprije u ludnici pa su ga odatle otjerali pravo u askaru i na kraju još i u mardelj na godinu dana."
(ulomak iz romana "Ištvan")

Prvo je Aleksandar Zograf dobio ponudu francuskog izdavača da učestvuje u projektu **"Black Is Beautiful": crtač i pisac po crtačevom izboru surađuju tako što ovaj prvi nešto nacrta, a onda, inspiriran crtežom, pisac napiše noir-priču.** A Francuzi to, naravno, objave. Razmišljajući kome bi mogao ponuditi partnerstvo za priču, Zograf se sjeti starog poznanika Arsenijevića, te mu doturi crtež kojim se otvara ova knjiga: čovek leži na pruzi, s nesumnjivim suicidalnim nakanama, a u ruci drži živu kokošku; voz samo što ga nije pregazio, i vidimo užasnuto lice vlakovođe koji zna da je prekasno da bilo šta učini. Arsenijević koji je, kako kaže "umoran od devedesetih", sjeda i počinje s ispredanjem priče locirane u ono mitsko vrijeme njegovog i Zografovog - u **1979. godinu najpoznijeg titoizma i najranijeg panka na brdovitom Balkanu...** Samo se priča, jao, otima kontroli i polako se pretvara u roman(čić), poprilično izlazeći izvan zadanih okvira, žanrovskih, tematskih i svih drugih. Tako na koncu nastaje kratki roman (ili "grafička novela") Išmail, u kojem je za glas četrnaestogodišnjeg naratora, senzibilnog i nedozrelog beogradskog klinca i pankera-u-pokušaju zadužen Arsenijević, za crteže i ilustracije koji prate i nerijetko "oplemenjuju" priču, dakako, Zograf, a duetu se pridružuje i zagrebački maher Borivoj Radaković u rutinski vješto napisanoj "ulozi" nesretnog zagorskog željezničara Drageca, te kunsthistoričar Svebor Midžić, u ironijsko-(de)mistifikatorskoj roli meksičkog anarhiste, art-konceptualiste i te(r)oretičara Hermana Hervasa Dijesa.

Samoubojica je pripovjedačev ujak Ivan, iliti Išmail, kako inzistira da ga zovu nakon što se trajno preobraća u radikalnog konceptualnog umetnika, prekinuvši sve veze sa "građanskom egzistencijom" i spalivši gotovo sve mostove za sobom. Ivana/Išmaila, dakle, više nema, okončan je jedan život za koji je više nego jasno od čega se ono bio odmakao – kao i zašto je to učinio – ali ne baš i ka čemu se to bio primakao, i da li je to vrijedelo sve te muke... No, na to pitanje, ako ćemo pravo, još ni ona "prava" povijest umjetnosti nije dala bogznakakav odgovor: radikalna replika na radikalnu malograđanštinu, tako trendy u tim već davnim dekadama, nerijetko je patila od nepopravljive nadobudno-diletantske mućkovitosti... Svakakvog je treša tu bilo; otvoreno je pitanje da li sama radikalnost treša može isti "transcendirati" do nivoa relevantnog artističkog akta... Kako god, bezimeni maloljetni pripovijedač, uhvaćen u mrežu poblesavjelih hormona i potrebu za makar i posve neartikuliranim provrištavanjem Pobune, u svom ujaku vidi Mitsku Ličnost, onoga ko je bio radikalno Drugo u odnosu na sve što ga okružuje; dječakova, pak, majka sklonija je da u svom bratu morbidno okončalom pod Dragecovom lokomotivom **(treba li naglašavati da je i sam programirani suicid bio dio njegovog životno-artističkog "projekta"?!) gleda neodgovornog i sebičnog luđaka koji je upropastio ne samo svoj nego i živote najbližih** – ili čak sasvim "kolateralnih" stranaca – zanoseći se svim tim kvaziumjetničkim prenemaganjima i budalaštinama...

Iako nepopravljivo "odsutan", Išmail je centralna ličnost Priče, među ostalim i tako što je pozicioniran, usidren u njenu srž kao svojevrstan lakmus: otkrivajući svoj pogled na njega, svi nam junaci zapravo govore najviše o sebi. A to su, osim majke i sina te prostodušnog i čestitog pripadnika radničke klase iz Hrvatskog Zagorja – koji se pojavio na beogradskom Novom groblju da se izvini za ono što se dogodilo – još i neodoljive porodične usidjelice Mila i Draga, koje su beskrajno voljele Ivana/Išmaila i, za razliku od sestre mu, **neupitno vjerovale u njegovu "genijalnost" na onaj način na koji istinski plemeniti ljudi prihvaćaju i ono što apsolutno ne razumiju, ako je to dio života i karaktera voljenog bića.** I taj Išmailov afterlife preko kojeg se zrcale prepleti ljudskih sudbina i sukobi njihovih naravi i shvatanja, **a sve ispričano u low-key formi, kroz usta jednog gradskog klinca čije "mislim, ono", "žešće", ili "kužiš" sadrže bar onoliko različitih značenja koliko Eskimi izmaju različitih riječi za snijeg**, to je dakle potka romana Išmail.

Ova je knjiga pre svega zanimljiv **"osmoručni", interaktivni eksperiment i imam dojam da su se njeni autori zabavljali stvarajući je, no njenoj komunikativnosti "ekscentričnost" povoda i izvedbenih sredstava ništa ne škodi**, to jest na sve se to može komotno i zaboraviti i naprosto je čitati kao i bilo koji drugi roman "recentne produkcije". Arsenijević, igrajući na malom prostoru, nije mogao preskočiti vlastitu sjenu, ali je u Išmailu pokazao da mu kao piscu ovakav uvjetno rečeno **"minimalistički" (uostalom, pankerski: resko, kratko, brzo, bez dugih solaža...)** pristup odgovara – uostalom, videlo se to još u ranijem romanu "U potpalublju" – i uspio je plasirati nekoliko uistinu dojmljivih rešenja i ljupkih portreta, koliko epohe i Grada, toliko i ljudi koji su se pokatkad i nerazmrsivo zaplitali u tkivo jednog naizgled tako mirnog života.

A Zografa što se tiče, on je Priču prvo podstakao, a onda se povukao u drugi plan prepustivši se njenim zakonitostima sada već sasvim neovisnim od njega, zadovoljivši se ulogom "tek ilustratora"; samo, Zograf ne bi bio to što jeste da nije u stanju da iz svakog povoda izvuče zlatnu žicu: otuda su njegovi crteži, iako "vjerno" prate razvoj radnje u Tekstu, bazično lirsko-oniričan roman za sebe, koji knjizi daje Drugu Dimenziju, unikatnu u ovdašnjoj suvremenoj umjetnosti. **A šta li će sad oni Francuzi da rade?! Tja, bolje bi im bilo da prilagode pravila životu**, nego obrnuto; osim ako i oni ne vjeruju u sve ono što ispovjeda Išmailova sestra, misleći da će joj to pomoći da se ne raspadne. A neće, provjereno!

Biografija: VLADIMIR ARSENIJEVIĆ

Vladimir Arsenijević je rođen 1965. godine u Puli. Živi i radi kao glavni urednik beogradske izdavačke kuće "Rende", koja je "Išmaila" prva i objavila. Njegov prvi roman "U potpalublju" objavljen je 1994. godine i nagrađen NIN-ovom nagradom za najbolji roman godine. Postavši instant-bestseler, knjiga je doživjela više od 20 izdanja širom svijeta. "Anđela", Arsenijevićev drugi roman kao i drugi dio planirane tetralogije Cloaca Maxima, objavljena je 1997. godine. Njegova treća knjiga objavljena je 2000. godine pod nazivom "Mexico - ratni dnevnik".

Aleksandar Zograf:

Književni rad, baš kao i crtanje stripova, obično nastaju u osami, u privatnosti soba i u studijima gde ne volite da se neko mota. Početkom 20. stoljeća, recimo, strip crtači su radili u kancelarijama novina i časopisa, ali to je već nekakva prethistorija. Dok crtam svoje stripove, **ova monaška atmosfera mi nimalo ne smeta. Naprotiv. Međutim, mislim da je korisno da se povremeno rutina razbije na kreativan način. Zato smatram da je osvježenje ako dođem u priliku da učestvujem u nekakvom zajedničkom projektu, ili inspirativnoj suradnji.**

Učinilo se da bi tako nešto mogla biti ponuda koja je stigla od prijatelja iz Pariza - strip crtač Thierry Guitard i njegova žena Miriana Mislov su bili medu autorima zastupljenim u ediciji "mračne" književnosti koja se zove Black is Beautiful, malog underground izdavača iz Marseja. **Serija knjiga koja je bila objavljena u ovoj ediciji rađena je kao eksperiment koji spaja jednog crtača i jednog pisca. Crtač najprije kreira crtež, koji bi trebalo da bude inspiracija piscu da na osnovu toga napiše kratku *noir* priču. Kada završi priču, pisac čitav materijal ponovo vraća crtaču, koji tekst ilustrira serijom crteža. Sve to na kraju bude objavljeno u knjizi, štampanoj crnom bojom na crnom papiru!** U pitanju su vrlo zanimljiva izdanja, zabavna za čitanje i za gledanje.

Nakon što su Thierry i Miriana predložili da učestvujem u izradi novog Black is Beautiful izdanja, i kada je trebalo pronaći pisca sa kojim bih mogao surađivati, pao mi je na pamet stari poznanik Vladimir Arsenijević. Njegovi romani su prevedeni na francuski jezik, tako da nije bilo potrebno dodatno objašnjavanje francuskim prijateljima. Sve je bilo dogovoreno u vrlo kratkom roku.

Vladimira Arsenijevića sam upoznao početkom osamdesetih kad je bio član beogradskog punk benda **Urbana Gerila**, a ja sam uređivao fanzin koji se zvao **Kreten**. Bilo je to vrijeme novovalne euforije, koja je imala priličan utjecaj na stvaranje nove i drugačije atmosfere na off-sceni u (ondašnjoj) Jugoslaviji. Tinejdžeri, poput nas, stvarali su muziku ili izražavali svoje mišljenje u jeftinim fotokopiranim samizdat časopisima neovisno od bilo kakvih institucija ili "provjerenih kanala". To su možda bili tek nedotjerani produkti gradskih klinaca, međutim, ti su klinci bez sumnje bili nešto poput "gnjevnih mladih ljudi". Ha, ha, ha...

Bilo kako bilo, o Vladimiru godinama nisam čuo ništa, niti je bilo prilike da se sretnemo. Susreli smo se tek nakon 15 godina, krajem 90-ih. Balkan je ponovo gorio nekom od svojih kriza koje, razumije se, djeluju krajnje otrežnjujuće. Vladimir je postao pisac, čija su djela prevođena na mnoge jezike. Ko bi rekao da će to biti sudbina suhonjavog klinca kojeg sam poznavao. Ja sam također već imao reputaciju strip crtača aktivnog na internacionalnoj sceni. Ni sam ne znam objasniti kako sam se zatekao u toj životnoj ulozi. U svakom slučaju, poziv na suradnju koji smo dobili iz Francuske zvučao je sasvim zabavno.

Kada sam godine 2003. nacrtao "polazni" crtež, i predao ga Vladimiru, on je ubrzo počeo da tka zanimljivu potku. **Priznajem da sam taj crtež kreirao bez i trunčice razmišljanja - bilo je to jednostavno prvo što mi je tog jutra palo na pamet. Međutim, kao kada prepoznate figuru konja ili ptice u mrlji u talogu kafe, tako je, čini se, u tom crtežu Vladimir prepoznao mali univerzum likova i sudbina.** Najprije me obavijestio da je priča po svom obimu nadrasla dogovoreni okvir. Nekoliko nedjelja kasnije nazvao je ponovo, uz napomenu da je priča dodatno proširena. Na kraju je rekao da je u realizaciju uključio još dvojicu ljudi - zagrebačkog pisca Borivoja Radakovića i teoretičara umjetnosti iz Beograda Svebora Midžića. Tada je već bilo jasno da smo se prilično udaljili od prvobitnog plana povezanog sa Black is Beautiful edicijom. Krenuli smo u eksperiment koji nas je odveo u neplaniranom smjeru. Priča je počela rasti i živjeti nekim vlastitim životom. Uz takve suradnike, i crteže koji su svemu pridodali još jednu dimenziju, krajnji rezultat je bio zanimljiv zbir usred sređenosti i slučajnosti, vizuelnog i literarnog. U svakom slučaju, nešto prilično drugačije od onoga što bi svatko od nas pojedinačno bio u stanju maštati.

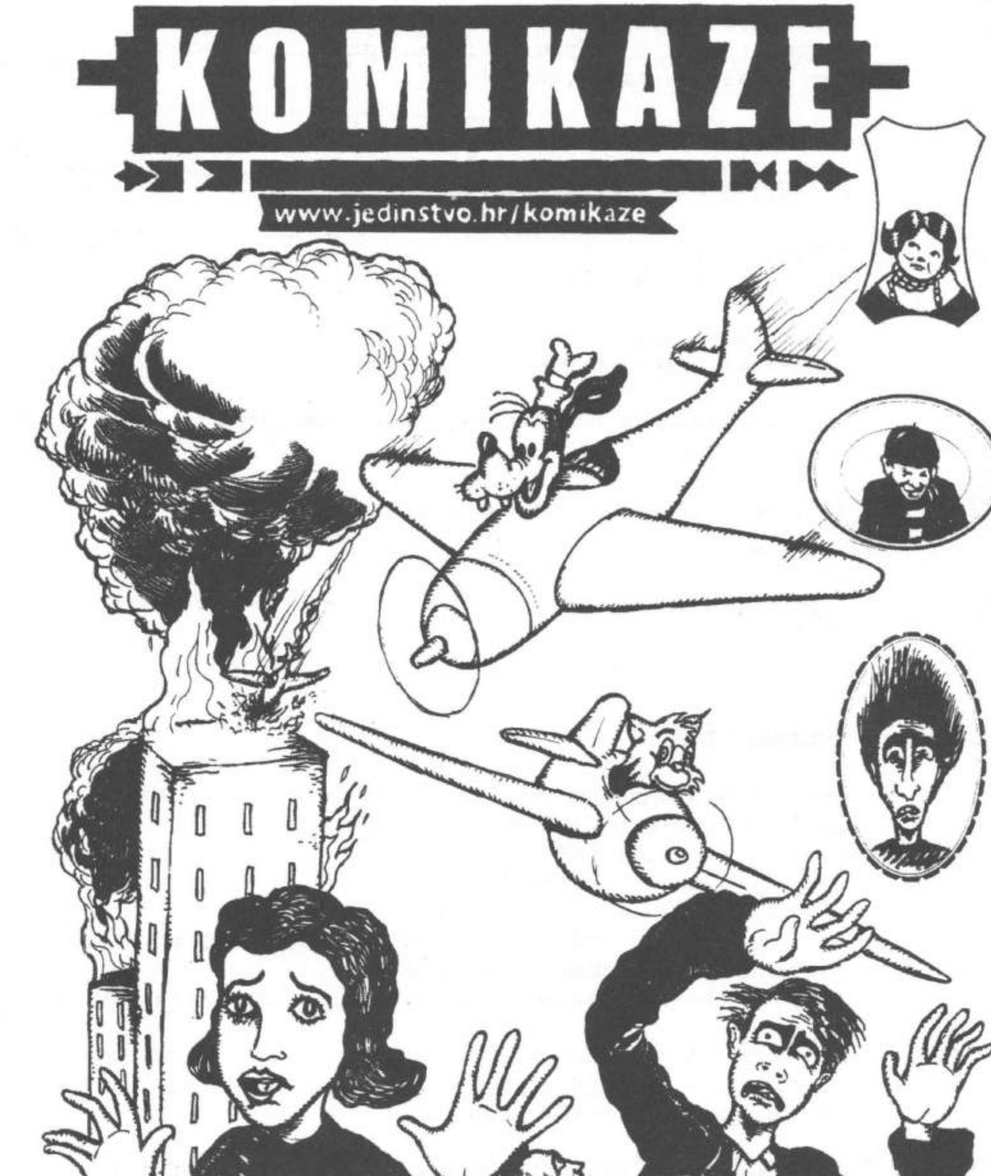
Vjerojatno je zato nama koji smo učestvovali u stvaranju ove knjige iščitavanje Išmaila bilo podjednako uzbudljivo kao i svakom drugom radoznalom čitaocu.

izuzeto od cc licence MEGAzina 04

izuzeto od cc licence MEGAzina 04

KOMIKAZE
www.jedinstvo.hr/komikaze

POSTLINGVISTIČKA RAZMIŠLJANJA

Priznanje lingvista:
Strane riječi i psovke su riječi našeg vremena -
sve ostalo su samo veznici.

Dopuna lingvista:
Imamo rječnik stranih riječi -
nedostaje nam rječnik psovki.

Napjev ljubavnika:
"Don't talk, just kiss..."

Govor izvanzemaljaca:
Nepoznati leteći uzvici.

S kime najradije komuniciraju izvanzemaljci?
S dadaistima.

Koja modna marka je prva uvela gučanje?
Gucci.

Manekenka iz Prekmurja:
Gucci baby.

CULTURE CLUB

Što učini skupina umjetnika ako ne može doći normalnim putom do općinske ili državne dotacije?
a) Postane politična
b) Osnuje art teroristički pokret

Što se dogodi s vođom art terorističnog pokreta poslije dvadeset godina angažiranog djelovanja?
Dobije Nobelovu nagradu i pridruži se Jaseru Arafatu.

Što napravi ministar kulture kojemu su art teroristi raznijeli više muzeja, crkvi i sveučilišta?
Osnuje protuumjetničke odrede.

Kako se osjeća umjetnik kojega ugrožavaju umjetnici teroristi?
Posvećeno.

Kako se osjeća umjetnik kojega ugrožava političar?
Bombastično.

Autobiografija ministra kulture koji je osnovao protuumjetničke odrede:
Mein Kampf.

Odaziv javnosti na umjetnički terorizam:
"We don't need another hero..."

MUZE U MUZEJU

Umjetnost 20. stoljeća:
The long goodbye.

Postmodernizam:
Stilske vježbe.

Umjetnost 90-ih:
Tutti-frutti.

Umjetnik na kraju 20. stoljeća:
Last action hero.

Kričar na kraju 20. stoljeća:
Terminator.

Drama na kraju 20. stoljeća:
Njeni likovi su sero pozitivni i sero negativni.

Mit na kraju 20. stoljeća:
Ne daj se, Sizife, ne daj se godinama.

HISTORY OF THE WORLD

Napjev Feničana nakon što im je Zeus ugrabio Europu:
"Who the fuck is Zeus..."

Usklik Julija Cezara nakon što ga je ubo i Brut:
U2, Brute!

Napjev cara Nerona:
"Free your mind and the rest will follow..."

Napjev cara Nerona 2:
"Smoke on the water, fire in the sky..."

Džingiskan:
Born to be wild.

Džingiskan & Atila:
2 unlimited.

Napjev Kineza:
"Netko mi je ukrao biciklu..."

Lukrecija Borgia:
"Uuu foxy lady..."

Pjesma Katarine Velike:
"I'm horny, horny, horny, horny..."

Pjesma Marije Antoanete nakon što je postala francuska kraljica:
"I'm a big, big girl in a big, big world..."

Slogan francuske revolucije:
Udri jače, manijače!

Himna francuske revolucije:
"Mama, we're all crazy now..."

Napoleonov poj na Sv. Heleni:
"Oh, oh, c'est la vie, who knows,
who cares for me..."

Napjev Adolfa Hitlera:
"I'm bad, I'm bad, you know, I'm bad..."

Napjev Hermanna Göringa:
"I'm fat, I'm fat, you know it, I'm fat..."

Napjev dr. Mengelea:
"I'm mad, I'm mad, you know it, I'm mad..."

Napjev Rudolpha Hessa nakon što su ga zatvorili Englezi:
"I'm sad, I'm sad, you know it, I'm sad..."

Napjev Hermanna Göringa na Nürnberškom procesu:
"I'm dead, I'm dead, you know it, I'm dead..."

Napjev Adolfa Hitlera prije nego je napao Rusiju:
"In the summer time,
when the weather is fine..."

Napjev Adolfa Eichmanna nakon što su ga uhvatili Izraelci:
"Don't cry for me, Argentina..."

Napjev Engleza nakon što su izgubili Indiju:
"Goodbye, English rose..."

zemlja: Slovenija
autor: pisac, pjesnik, aforističar...
od 17. ožujka 2004. više nije s nama

ALBUM, br. 16, p. 12
(sa slovenskoga preveo Robert Mlinarec)
preuzeto sa: www.litkon.org

MARX & Co

Marksisti:
Blues brothers.

Marx, Lenin, Stalin:
Dobar, loš, zao.

Kremlj u Staljinovim očima:
Party zone.

Napjev zatvorenika u Sibiru:
"Life is life..."

Staljinova jednadžba:
Live and let die = podijeli i vladaj.

Roza Luxemburg:
Red Sonja.

Kremlj:
Twilight zone.

Sibir:
Chill out zone.

Slogan komunista:
Read or dead.

Demokracija:
Jeder für sich und Gott gegen alle.

Napjev Borisa Jelcina:
"Čečenijo, otkud ljepote tvoje..."

Let's LETS! ili hajdemo se letsati!

napisao: Ivan Gregov

LETS je jedan od onih pokušaja da se teorije i dijagnoze o bolestima suvremenog društva pretoče u male i zaigrane ali konkretne lijekove.

Naime, teorije imaju taj nedostatak da se teško mažu na kruh. Ljudi koji razmišljaju o problemima ovoga svijeta, u nekom trenutku su primorani doći na burzu i prihvatiti neki, uglavnom neželjen posao. Tada se događa: a) da više ne stignu razmišljati, i b) da postaju dio problema.

LETS je danas u svijetu prigrljen i korišten kao jedan od alata unutar alternativnih pokreta koji ponešto sporo stižu u Hrvatsku, kakvi su permakultura ili intentional community living (život u samoodrživim zajednicama).
Što je LETS? Iza skraćenice za Local Exchange Trading System jednostavno se krije razmjena dobara bez posredstva novca.
Razmjena se dogadja unutar neke veće grupe ljudi, kako bi što više stvarnih potreba njenih članova bilo zadovoljeno. Grupa od samo pet poznanika mogla bi biti takav sistem, ali sigurno ne bi pokrila sve prehrambene, intelektualne, transportne i ostale potrebe, za popravcima, zabavom, podukom jezika ili čuvanjem djece. Mozda ni neki LETS neće ponuditi baš sve što poželimo, no drži sa da su grupe od 50 članova minimum da se razmjene dobara počnu rotirati.
Mehanizam LETSa zapravo omogućuje da osoba A primi nešto od osobe B, premda joj neće direktno ponuditi nešto za uzvrat. Osoba B će dobiti ono što njoj treba od sasvim pedesete osobe u sistemu, tako što će se zabilježiti da sistem njoj duguje neku vrijednost. Shodno tome, osoba A koja je na početku uzela neka dobra, treba približnu vrijednost dati bilo kome drugom u sistemu, i tako se vratiti na nulu.
Da bi to funkcioniralo, uz razmjenjivana dobra treba pridodati neke vrijednosti, izražene u brojkama. Takvi bodovi mogu ili ne moraju odgovarati iznosu u kunama (ili bilo kojoj valuti), no potrebni su da se uspostave relacije među različitim dobrima. Cijene ne trebaju biti fiksne. Netko moze peći kruh za 5 bodova, a netko drugi može smatrati svoj ispečeni kruh boljim, i ponuditi ga za 8 bodova.

Tvrdokorni kritičari kapitalizma će možda kritizirati i ovakvo bodovanje koje djeluje kao virtualni novac, i reći da se na kraju završi u umanjenoj kopiji kapitalizma. Treba primjetiti da je LETS relativno radikalna ekonomska alternativa, koja istovremeno može funkcionirati u stvarnom svijetu kakav nas okružuje. Sudjelovanje u njemu može biti privlačno nezaposlenima, onima koji nemaju gdje pokazati svoj pritajeni električarski talent, ili susjedi iz prizemlja kojoj inaće nema tko donijeti kruh iz dućana, a koja nikada nije čula za anarhizam.

Nekoliko detalja LETS ipak razlikuje od kupovine u super-marketu. Članovi sistema prate stanje bodova svih ostalih (i svoje, naravno), i po potrebi se okupe na sastanku ako netko drastično ide u minus ili u plus, i kroz dulje vrijeme se ne vraća na nulu. Ako se primjeti da spomenuta starica ide u sve veći minus bodova, s njome treba razgovarati o razlozima zbog kojih ona ne uzvraća neka dobra drugim članovima. Ako je takav član sistema obolio, imao neke druge objektivne probleme ili je jednostavno star i nemoćan, pravilo je da mu se bodovi oproste i da opet počne od nule. Slično tome, ako netko gomila bodove, treba provjeriti ne naplaćuje li previše svoje usluge i zamoliti ga za korekciju cijene.

Jeste li se već zapitali sto je sa plaćanjem poreza državi za promet tih roba i usluga? Pa ništa. Čitaoci koje bi to eventualno moglo zabrinuti, mogu se zapitati slažu li se baš 100% sa načinom na koji njihova država upravlja novcem koji uzima dva puta - kada nešto privredite, zatim opet kada nešto kupujete. Teško da bi se našla osoba koja se baš u potpunosti slaže sa svime što se radi poreskim novcem. Recimo da za mali postotak onoga što vam je neprihvatljivo, dio životnih potreba možete ostvariti kroz LETS i otrpilike toliki postotak vašeg poreza neće otići državi.
Ovo nije osobito drago onim državama gdje je LETS uzeo maha, šireći se od 1983. kada je pokrenut prvi sistem, u kanadskom gradu Vancouveru. To je slučaj primjerice u Engleskoj, gdje u brojnim sistemima širom zemlje sudjeluje približno 10.000 građana, a uključen je i nevjerojatan broj od nekih 1000 privatnih firmi. Kako se tu radi o poreskom novcu koji nije zanemariv, države pokušavaju privesti sudionike LETS-eva zakonu i oporezovati njihovu razmjenu. To im do sada uglavnom nije uspjelo zbog kaotičnih evidencija o obavljenim razmjenama, ali i činjenice da je teško uvesti porez na kruh ako jednom vrijedi pet, a drugi puta osam bodova.
Premda se od sudjelovanja u LETSu možda ne može živjeti, LETSevi bar donekle mogu odgovoriti na problem nezaposlenosti, krahiranih ekonomija u državama tzv. trećeg svijeta ili na problem nezadovoljstva radnim mjestom i otuđenosti od rada u razvijenim društvima. Napomena uz ovo poslijednje: u LETSu dobrovoljno nudite ono što znate napraviti, dakle ne radite ništa osim onoga što vas veseli.

Ako vam se sve ovo učinilo zgodnim, to jos uvijek nije dovoljan preduvjet za sudjelovanje u LETSu. Potrebno je da doista trebate stvari koje će biti ponuđene, i da imate barem malo želje za igrom. U protivnom, oformljen sistem i njegovi članovi ostati će pasivni, i razmjene se neće dogoditi. Kao i uvijek u sličnim inicijativama, potrebno je malo ekstra truda jer je uvijek lakše skoknuti do dućana ispred zgrade i nastaviti gledati tv. A što ako mislite da zadovoljavate i te preduvjete?
Ako ste na području Zagreba, kontaktirajte zagrebački LETS, koji upravo započinje s djelovanjem.
Ako ste u nekom drugom gradu, pokušajte se raspitati koliko zainteresiranih bi se našlo da pokrenete vlastiti LETS. Ako bi ljudi bili doista zagrijani, moglo bi se početi i sa manje od 50 osoba.
Detalje o pokretanju sistema možete naći na internetu, a ostatak ovog teksta sadrži neke osnovne praktično-tehničke upute o tome.

liste sa ponudom

Svi članovi moraju znati što se nudi. Za početak nije loše da napravite i listu sa potražnjom, da vidite da li će se djelomično poklapati sa listom ponude (odn. da li ce većina potreba članova biti zadovoljena unutar LETSa). No bitna je lista ponude. Ona se jednostavno sastavi od papira na koje svi napišu što nude. To je onda lista organizirana po imenima, a pored nje bila bi vrlo praktična i lista ponude po kategorijama.

Primjer:
- intelektualne usluge
-> poduka engleski jezik
marinko tel. 123456
vesna tel. 234567
pero tel. 876543

Kako fizički izvesti liste? Danas je to najlakse putem e-mailing liste. (Onda je nešto teže sortirati po kategorijama, ali poslužit će i podjela po imenima.) Članovi bez e-maila trebaju dobiti liste isprintane.

ured

Premda je LETS decentraliziran, mora imati neku vrst ureda; to je mjesto koje vodi evidenciju o svim razmjenama u tom sistemu. Proteklih desetljeća na zapadu su to rješavali u obliku pravog ureda sa osobom koja sjedi za telefonom i ukucava sve u računalo, što je pomalo luksuz. Zagrebacki LETS to pokušava riješiti u obliku pametnog web servisa, i to bismo preporučili i drugima. Po obavljenoj razmjeni treba se jednostavno ulogirati na takvu stranicu i unijeti minuse primatelju i pluseve davatelju usluge. Praktično je što takva web stranica ispunjava i predhodnu stavku - izlistavanje ponude. (Kontakti sa ponuđačima se naravno mogu izvesti kao linkovi; kada ste našli ono što vas zanima, kliknete na to i pojavi se popis osoba koje to nude i njihovi kontakti.) Za detalje o funkcioniranju takve web stranice ponovo potražite Zg LETS.

blokovi

Ako se sjetimo starice iz prizemlja, shvaćamo da ipak možemo imati i članove koji se ne koriste računalom i internetom. Zato postoje blokovi sa listićima, neka vrsta računa o razmjeni. (Zapravo još je jedan razlog: u LETSu srećemo i nepoznate osobe, a razmjena se može dogoditi daleko od najbližeg računala, pa listić predstavlja garanciju da će razmjena biti unešena u web servis.) Listić je podijeljen na tri istovjetna dijela koji se mogu otrgnuti. Dva dijela idu kao potvrda osobi koja daje i osobi koja prima uslugu. Treći je u klasičnom LETSu išao u ured, a u web varijanti bi se mogao dati osobi koja će održavati tu stranicu, ili se mogu izraditi listići od samo dva dijela. U prazna polja na sva tri (ili oba dva) dijela treba upisati: vrijednost u bodovima, datum, ime primatelja i davatelja, i potpis obojice. (Vidi crtež.) Blokove je najlakše izraditi fotokopiranjem, a radi vjerodostojnosti jednostavno napravite pečat vašeg letsa. Za to je potreban jedan crtež i 40kn za njegovo prenošenje na pečat.

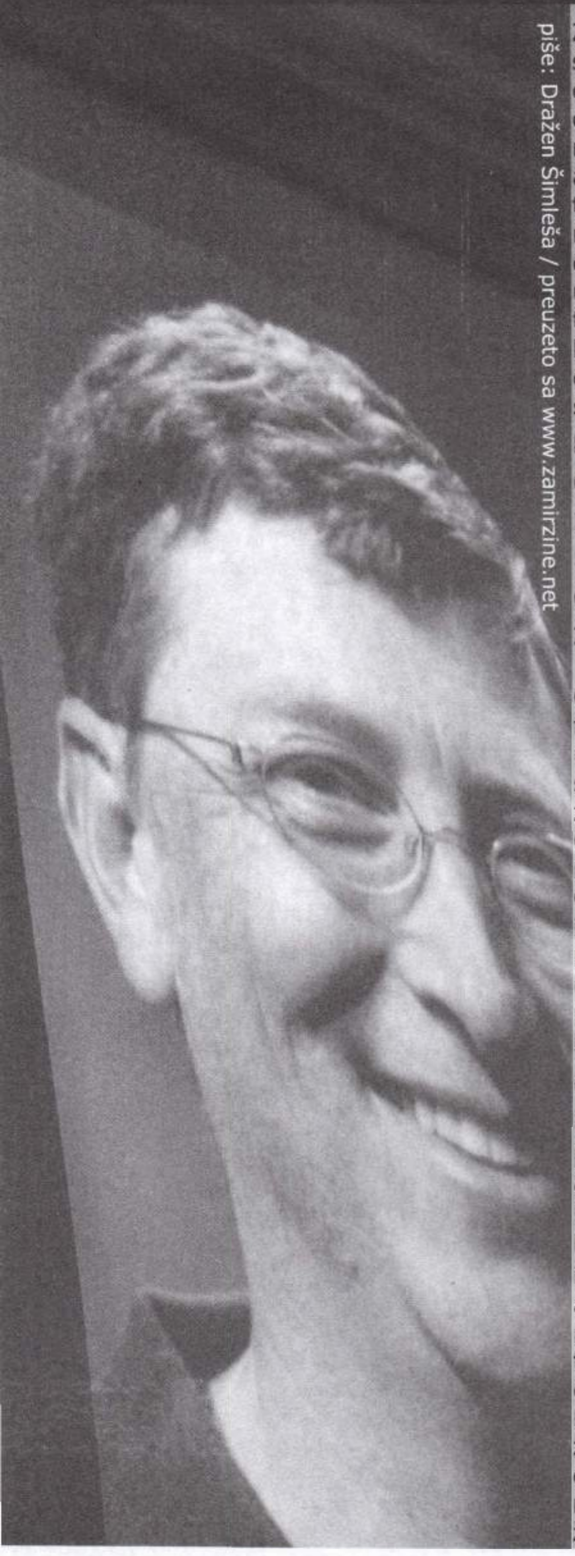
Napomena: kod izrade blokova nemojte reći "pa zašto ne bismo odmah stavili različite vrijednosti i sliku našeg omiljenog rock pjevača?". To je greška koju su napravili u Kristianiji, poznatoj anarhističkoj četvrti Kopenhagena. Izrada internog novca u večini je država protuzakonita, a to nije ono što ovdje želimo. Umjesto toga, zabavite se i razmjenjujte.

"There are some new modern-day sort of communists who want to get rid of the incentive for musicians and moviemakers and software makers under various guises. They don't think that those incentives should exist."

Zbogom komunisti - dobro došli komonisti
farewell to communists - greetings commonists

piše: Dražen Šimleša / preuzeto sa www.zamirzine.net

Završen je prvi festival Sloboda stvaralaštvu, koji je održan u Zagrebu od 12. do 15. siječnja. Neću previše o njegovu sadržaju jer se to moglo i može pročitati na www.slobodastvaralastvu.net ili u nekom od materijala tiskanih u povodu festivala. Ono što, međutim, smatram iznimnim kod ovoga festivala njegova je poruka fino utemeljenog optimizma, njegov miris tisuću cvjetova – stvarnih priča u kojima ljudi šire prostore slobode i njegovi dobro utabani otisci koji aktivističkoj sceni u Hrvatskoj mogu uvelike olakšati kretanje. Dakle, **organizatori i organizatorice ovog festivala ponudili su odličan alat, i sada nam preostaje vidjeti hoće li oni koji su dobili takav poklon znati i htjeti koristiti ga.**

Osnovni koncept koji se protezao cijelim festivalom jest postojanje milijuna ljudi na ovoj planeti koji žele dijeliti... Hm, pa svašta lijepoga. Želimo li podijeliti naše znanje, vještine ili proizvode s ostalima, Creative Commons koncept otvara nam nove mogućnosti. Ne samo da je kod CC-a super fora to što poštuje svačiju individualnost, već je još bolja fora to što poštuje i različite situacije ili kontekste u kojima se nalazimo. Tako da kada poželimo nešto dijeliti s drugima, sami biramo koliko i na koji način to želimo učiniti. **Odluka je potpuno na nama** - želimo li predati naše znanje ili proizvod uz uvjet da nas se imenuje kao autora ili autoricu, ili kao javno dobro bez ikakvih uvjeta; kao cjelinu unutar koje ne dozvoljavamo ikakve prerade ili kao djelo gdje dozvoljavamo prerade, ali pod uvjetom da osobe uključene u preradu prihvaćaju istu licencu. Možemo također izabrati dozvolu korištenja našeg djela, ali samo u nekomercijalne svrhe. Dapače, s obzirom na situaciju u kojoj živimo, možemo ograničiti pristup nekim djelima koja stvaramo ukoliko živimo od njih, a druga dati na korištenje kako god želimo.

Zasad se festival Sloboda stvaralaštvu kretao unutar prostora digitalnih i kompjutorskih tehnologija i medija. I tu se zaista događaju fantastične stvari. No, naši prijatelji i prijateljice, koje šire i stvaraju prostore slobode preko dugmića, trebaju pomoć i onih koji stišću druge stvari. **Potrebna nam je mreža slobodnih prostora i tehnologija, gdje možemo slaviti vlastitu kreativnost i solidarnost.** Od monopolizacije moći i znanja, od privatizacije resursa i profita, pored filmova i muzike, umjetnosti i znanosti, treba otrgnuti i druga područja važna za naš život. Neoliberalna globalizacija ide ukorak s težnjom da se patentira sam život. Na bogatoj trpezi nudi se sve, i to sada globalno. Time se želi poručiti kako je jedini ispravan sistem onaj u kojemu će se patentirati tradicionalno znanje iz poljoprivrede i medicine, prirodna i kulturna bogatstva, čitave stanice i geni, pa i bića. Zašto ne reći, u tome sudjeluju svi koji su se okitili nezasluženom moći i privilegijama. Pa tako ovdašnja crkva smatra kako ima pravo patentirati normalnu djecu, te će pod krinkom Boga neku djecu proglasiti stvarima. Nedostojnima života. A znamo da je život svet.

Stoga će nam u stvaranju slobode biti potrebni svi oni i one koje će čuvati sjeme i bioraznolikost, proizvoditi bio-dizel i vjetrenjače da ne ovisimo o ratovima za naftu, zastupati pravo svake osobe na vlastiti izbor koga će ljubiti, otvarati sigurne prostore za žrtve svih oblika diskriminacije i nasilja. Trebamo roditelje koji će sami birati kada imati i podizati djecu, obične ljude odlučne da očuvaju javna dobra (vodu, školstvo, zdravstvo...) na korist svima. **Trebamo svijet u kojemu je pokloniti nešto - stvar vrijednosti i osjećaja, a ne određenog datuma. CC koncept uči nas ponovno uživati u poklanjanju i guštirati u drugima.**

Nedavno je jedan od novovjekovnih svećenika, Bill Gates, sa svoga oltara prokleo sve one koji zahtijevaju mogućnost za drugačiji pristup patentima i vlasništvu kao «new modern-day sort of communists». Lawrence Lessig, profesor prava na Stanford University i jedan od zaslužnijih za osnivanje i razvoj CC-a, istaknuo je prilikom svog predavanja na festivalu Sloboda stvaralaštvu kako iza komunističkog sistema uvijek stoji velika partija i država. Lessig je zaključio kako je Gates slijep da uvidi kako današnji ljudi koji se bore za drugačiji svijet nisu komunisti, već komonisti (od engl. common – javno ili opće dobro). Prije otprilike mjesec dana Eben Moglen, tvorac GNU Opće javne licence i borac za slobodu u inforsferi, istaknuo je na svome predavanju u Novinarskom domu kako prvi put imamo priliku sudjelovati i stvarati u sistemu zbog kojega nitko nije ubijen, nitko nije obješen, u sistemu koji ne priznaje kolateralnu štetu. Komonari i komonarke kažu samo: Izvoli, posluži se, želiš li nešto od svega ovoga? Pa ti onda biraj.

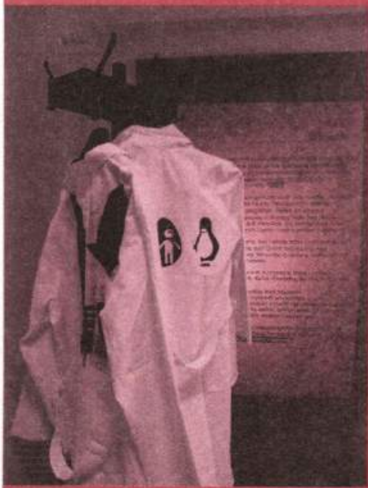
Sve dok ne stvorimo konkretne alternative i sisteme unutar kojih se poštuje različitost i pravo na izbor, ljudi koji upravljaju svijetom i dalje će imati ciničan cerek na usnama. **CC je pravi lijek protiv cinizma.** Pijte ga slobodno. Uzdravlje...

CREATIVE COMMONS: OD MONOPOLIZACIJE MOĆI I ZNANJA, PRIVATIZACIJE RESURSA I PROFITA, TREBA OTRGNUTI MNOGA VAŽNA PODRUČJA JER NEOLIBERALNA GLOBALIZACIJA IDE UKORAK S TEŽNJOM DA SE PATENTIRA I SAM ŽIVOT.

GET CREATIVE

ŠTO JE CREATIVE COMMONS HRVATSKA? CC HRVATSKA PROJEKT JE PREVOĐENJA CREATIVE COMMONS LICENCI U HRVATSKI ZAKONODAVNI OKVIR I NA HRVATSKI JEZIK. POSJETITE LI STRANICE HTTP://CREATIVECOMMONS.ORG, MOĆI ĆETE OD 14. SIJEČNJA 2005., PORED AMERIČKIH, BRAZILSKIH, JAPANSKIH, NJEMAČKIH, TALIJANSKIH I BROJNIH DRUGIH, ODABRATI I HRVATSKE LICENCE.

piše: Lela Vujanić
foto: Tanja Topolovec, Pero Gabud

EMANCIPATORSKI DRIVE JEDNOG INFORMACIJSKOG POKRETA, KAO I NJEGOVI MODELI UMREŽAVANJA, SURADNJE I RAZMJENE, PRENESENI SU NA PODRUČJE KULTURE

Tiskara Borba, preko puta pravoslavne crkve, prostor je u centru grada koji zjapi neiskorišten, a nedavno je «rijuzan» kao mjesto događanja većeg dijela programa SiSi festivala. Na otvorenju festivala i pripadajuće mu izložbe dočekala nas je totalno user frendly atmosfera te neobičan koncept izložbe najavljen već u programskoj knjižici: «Ne prikazuje se puno umjetničkih proizvoda... Prikaz konteksta suhoparan je i primjereniji izmišljenom Muzeju digitalnih tehnologija nego umjetničkoj galeriji.»

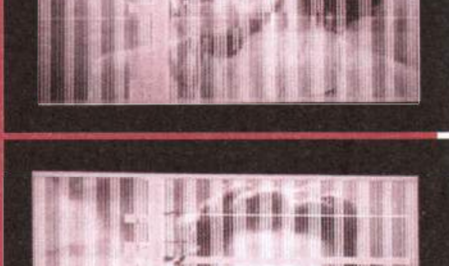
I zaista, odmah na ulazu printevi web stranica: izloženo je 11 projekata, poput GNU.org, archiv.org, wikipedia, Gutenberg.org i drugih, koji prezentiraju/dokumentiraju/arhiviraju različita područja. Od pokreta za free software do arhiva svjetske kulturne baštine ili stvaranja najveće enciklopedije; no, ono što je zajedničko svima jest **otvorenost koda, odnosno suradnja između različitih ljudi širom svijeta koji arhiviraju svjetsku kulturnu i intelektualnu baštinu ili različitim kolaborativnim praksama stvaraju nova djela s istim ciljem - slobodnim pristupom za sve, slobodnom upotrebom, kopiranjem ili razmjenom.**

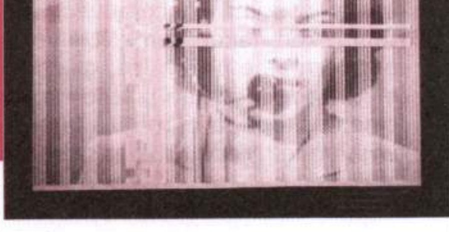
U sobama s televizorima nalazi se malo klasičniji izložbeni postav - video radovi Ane Hušman, Barbare Mikac i Ive Kraljević te spotovi za izvođače s EgobooBits etikete, pri čemu su i video i audio izašli pod CC licencom.

Osim tog prikazivačkog djela, u kojemu su posjetitelji funkcionirali kao konzumenti, definitivno **najveći uspjeh izložbe bio je produkcijska soba/radionica u kojoj ste sami mogli nešto proizvoditi, odnosno na vrlo neposredan način shvatiti što je to zapravo CC licenca.** «Izložene» su fotokopirke, sitotisak, pegla i dva kompjutora pod Linuxom. Mogli ste kopirati tekstove, časopise i knjige, peglom zapeglavati prišivke, tiskati na situ, pržiti CD-e, matrice, video radove, software... Odnosno, slobodno i bez straha od kriminalizacije ili copyrighta pristupiti kulturnim proizvodima koji su ovdje dani na slobodnu upotrebu i dijeljenje. Ekipa je zaista pržila i kopirala, pa čak i sjebala dasku za peglanje, dobro shvativši naziv festivala kao poziv na sudjelovanje i prakticiranje. Ovdje smo svjedočili situaciji u kojoj svi jesu ili mogu biti mali majstori i stvaratelji, a istovremeno i proizvođači i korisnici koji slobodno stvaraju i onda to stvoreno jednako slobodno «sheraju» s drugima. Naravno da smo i prije radili slične stvari, ali ono što ovdje čini ozbiljnu razliku jest to da je cijela priča stavljena pod sistem pravne zaštite, odnosno spada u potpuno legalnu djelatnost.

Na otvorenju festivala **bilo je posve jasno da se radi o čitavom pokretu koji čak i u Hrvatskoj već ima svoju dobro umreženu i razvijenu scenu** (uglavnom ljudi okupljeni oko Multimedijalnog instituta), **scenu sa svojom teorijom, umjetničkom produkcijom i zakonodavnim okvirom.**

Emancipatorski drive jednog informacijskog pokreta, kao i njegovi modeli umrežavanja, suradnje i razmjene, ovdje su preneseni na područje kulture, a potpuna tehnologizacija čitave umjetničke sfere povratno utječe i redefinira ono umjetničko u cijeloj priči. Tijekom zadnjih nekoliko godina ostvareno je niz različitih projekata, software, web, glazbenih i video radova te radionica, koji sada ovako izloženi jasno govore o potpuno novoj kulturnoj paradigmi.

Koncepcija i postav izložbe: Ana Hušman, Vesna Vuković, Lina Kovačević, Ivan Slipčević, Marcell Mars.

Spontano i bez posrednika

ispisao: Vid Jeraj
foto: Kruno Jošt, Pero Gabud, Tanja Topolovec

Festival «Sloboda stvaralaštvu», imao je i popratni glazbeni program, čime su vrijednosti koje predstavlja licenca *Creative Commons* promovirane na najatraktivniji mogući način. Svima je zajedničko da rade glazbu električnim i elektronskim instrumenatima, kao i da se ona može digitalizirati, kako bi se lakše postavila na Internet i skidala s njega.

Etikete nositeljice glazbenog programa bile su EGOBOO.bits iz Hrvatske *(www.egoboobits.net)* i Loca Records iz Velike Britanije *(www.locarecords.com)*. Zajedničko im je da svojom odlukom promoviraju glazbenike koji pristaju na ideju CC-a. Iz organizacije festivala, saznajemo da su odabirali bendove prema ključu 'političnosti', radije nego glazbenom izričaju u užem smislu. Komorne i, uvjetno rečeno, eksperimentalne varijante odvijale su se u tiskari "Borba" vis a vis Crkve Sv. Preobraženja, dok su se programi orijentirani na zabavnu i inteligentnu plesnu glazbu, u petak i subotu preselili u Močvaru.

Tiskara je kratkotrajno pretvorena u veliki izložbeni prostor filmova Ejzenštajna, braće Lumiere, Romera, Keatona, Greenwalda, Ane Hušman i Barbare Mikac; glazbe Mozarta, Bacha; knjiga Shakespearea, Kafke, Einsteina, da Vincija, Brlić-Mažuranićeve te braće Grimm. Glazbeni su se programi odvijali u atmosferi, sličnoj kao utorkom u Gjuri: gost nema dojam da je došao na koncert, već prije na tulum kod nekog doma! U dvorani nije bilo formalne pozornice, glazbenici su sjedili pod filmskim platnom četvrtine sinemaskopa, a njima iza leđa su i vrata koja vode u jedini toalet u prizemlju zgrade.

u srijedu
>Dragan Pajić Pajo i Ivan Marušić Klif >> Darko Fritz «Porno sounds»

Pajo i Klif su u ovoj postavi nastupili

već nekoliko puta od sredine prosinca do danas, pa im se prilijepio pojam 'elektro-impro'. Pajo svira električnu gitaru podebljanu efektima, najčešće wah-pedalom, dok Klif preko računala procesuira snimljene zvukove i povrh toga nabija ritmove joystickom ukopčanim izravno u pojačalo. Performans elektroavangardnog predznaka započeli su prezentacijom *'porno sounds'* Darka Fritza - na koncertu se nije ni pojavio – koji je 2002. na kompjuteru obradio zvukove uzdaha iz pornografskih filmova, te ih komponirao kao niz zvukovnih paleta. Potom ih je pohranio na Internetu gdje ih je ponudio na slobodno korištenje potencijalnim producentima, e da bi za dvije godine skupio remikseve, koje je Klif puštao preko računala. Prelazak iz prezentacije Fritzovog materijala u svoj performans nisu najavili, pa nije bilo jasno gdje što počinje, a gdje prestaje. Sjedili su u ravnini s posjetiteljima koji su okolo hodali poneseni anarhoidnim potencijalom cijele manifestacije. Sami su bili dovoljno okruženi efektima i potrepštinama podne elektronike koji obično prizivaju paralelu s minskim poljem. Međutim, razna su se lica muvala oko glazbenika, došli bi im blizu pogledati ikonice na zaslonu računala, pa čak i zagrliti nekog od izvođača. U toj se situaciji nije bilo teško osjetiti

indisponiranim, tako da je i glazba potekla između tih socijalno osviještenih nijansi, nepriličnih za sam trenutak. Što se najviše osjetilo na Pajiću, koji je krenuo u dugačke solaže, upadajući u vremenski tjesnac nekompatibilan sa Klifovom glazbom. Uz to je i sjedio na stolici s kotačićima, čime se pobijao i svaki vid akcije-reakcije, recimo sviranja gitare trzanjem tijela i slično.

u četvrtak
>DJ Labosh >> «Methods of Dehumanisation»

> Dada Jihad feat. Pajo >> glazbena pratnja uz «Krstaricu Potjamkin» S.M.Ejzenštejna

DJ Labosh je od 20,30 predstavio svoj novi rad «Methods Of Dehumanisation», sound-art projekt nastao kad se pozabavio *loopovima* složenim iz rezova sa svršetka gramofonskih ploča. Počelo je šumom koji se dizao i spuštao svakim punim krugom. Svaki put kad bi se Labosh malo poglasnio, uslijedila je mikrofonija, tako da i nije bio najsretniji kako se stvar odvijala. U prvim dijelovima je izvodio samo šumove igle po 'praznom' vinilu, dok je u trećem pred kraj ubacio i četiri raznolika zvučna uzorka u pravilnim razmacima, a usput malo i razgazio razglas tabuiziranim frekvencijama. Pred kraj se ohrabrio, pa je na *loop* zalijepio i neke *'illbient'* sampleove. Volio bih to poslušat jednom - kad bude gotovo.

Dada Jihad je projekt Marija Kovača na thereminu s još dvojicom udaraljkaša, kojima se pridružio Hrvoje Nikšić iz grupe Tena Novak na klavijaturama. Stvaranje autorske filmske glazbe na licu mjesta, radio je ansambl ljudi koji poznaju rad jedni drugih, ali ne

surađuju baš često. Povrh toga, Dada je sjedila u prostoriji kraj dvorane u kojoj se prikazivao film, dok je Pajo sjedio među publikom. Na nekim su se dijelovima pogodili, koordinirali glazbu s dinamikom filmske radnje, iako je često Pajo gitarom pokrivao one vrlo tiho artikulirane dijelove zvučne slike. Tako se stekao dojam da neki sviraju samo za sebe, umjesto da je glazba nastala na licu mjesta, kroz međusobni spontanitet, u čemu osnovna ideja i jest.

petak
> Jeanne Frameaux (tiskara «Borba»)

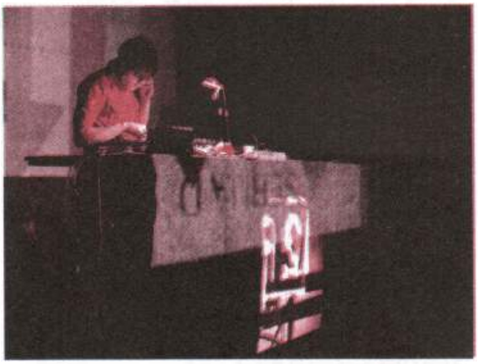
Nakon predavanja CC-ova međunarodnog ambasadora, Lawrencea Lessiga, nastupili su Jeanne Frameaux, Luka Bekavac i Toma Bačić, oba na računalima i elektronici. Momci su među pionirima etikete EGOBOO.bits, a završili su i na CD kompilaciji koja se nalazi uz knjigu 'In The East', koju je o glazbi Istočne Europe 2002. objavila austrijska radiotelevizija. Njihov je nastup pokazao da su ljudi koji puno rade i puno slušaju, kao i da znaju jasno artikulirati svoje ideje u okviru novih medija. Koncert su odsvirali sjedeći, praćeni dokumentarnim filmom koji je prikazivao vožnju gradom s kamerom usmjerenom samo u krošnje drveća. Koncert su započeli mikrofoniranjem iz računala, izašavši sami van iz dvorane. Još prije 10 godina takav bi prizor bio nezamisliv, osim ako nismo na Bijenalu po ponoćnom terminu ili je riječ o izvedbi djela Alvina Luciera ili Stevea Reicha za mikrofone i pojačalo. Onda su se vratili, odsvirali i opet nafrljili računala i napustili dvoranu, čime je koncert i završen.

u subotu

> Keko/ Zvukbroda/ Blashko/ Rezk/ Hiram Abiff (EGOBOO.bits)

Glazbu izvođača EGOBOO.bitsa čitatelji 04 solidno poznaju. Najavljeni izvođači s Loce - Meme, Calvados Beam Trio i Ward nisu se pojavili. Došao je samo voditelj etikete i jedan VJ. Dobili smo CD od Warda, koji sam do danas preslušao.

CD «It might be useful for us to know» post-rock dvojca Ward, sastoji se od ukomponiranih uzoraka konkretnih i odsviranih zvukova. Pjevne melodijice namjerno u miksu prelaze u neki eksperiment i slično, a reklo bi se da poštuju onu staru Waitsovu da *'tek s vremena na vrijeme uzme gitaru i napiše pjesmu'*, na što nabace 'slučajne' šumove škripavih vrata, zvukove iz *offa*, smijuljive i besmislene dijaloge, kao u *«Akilium trow»*, koja doslovno počinje sedam minuta, za kojih se puno toga ali ništa ne događa. *«Generating Civil Society»* je vožnja na sintisajzeru s rasturenim ritmom bubnjeva u pozadini. Cijeli izraz benda nastaje u svjesnom pokušaju izlaska iz nekih tradicionalnih okvira i struktura *rock* i *pop forme*. Što

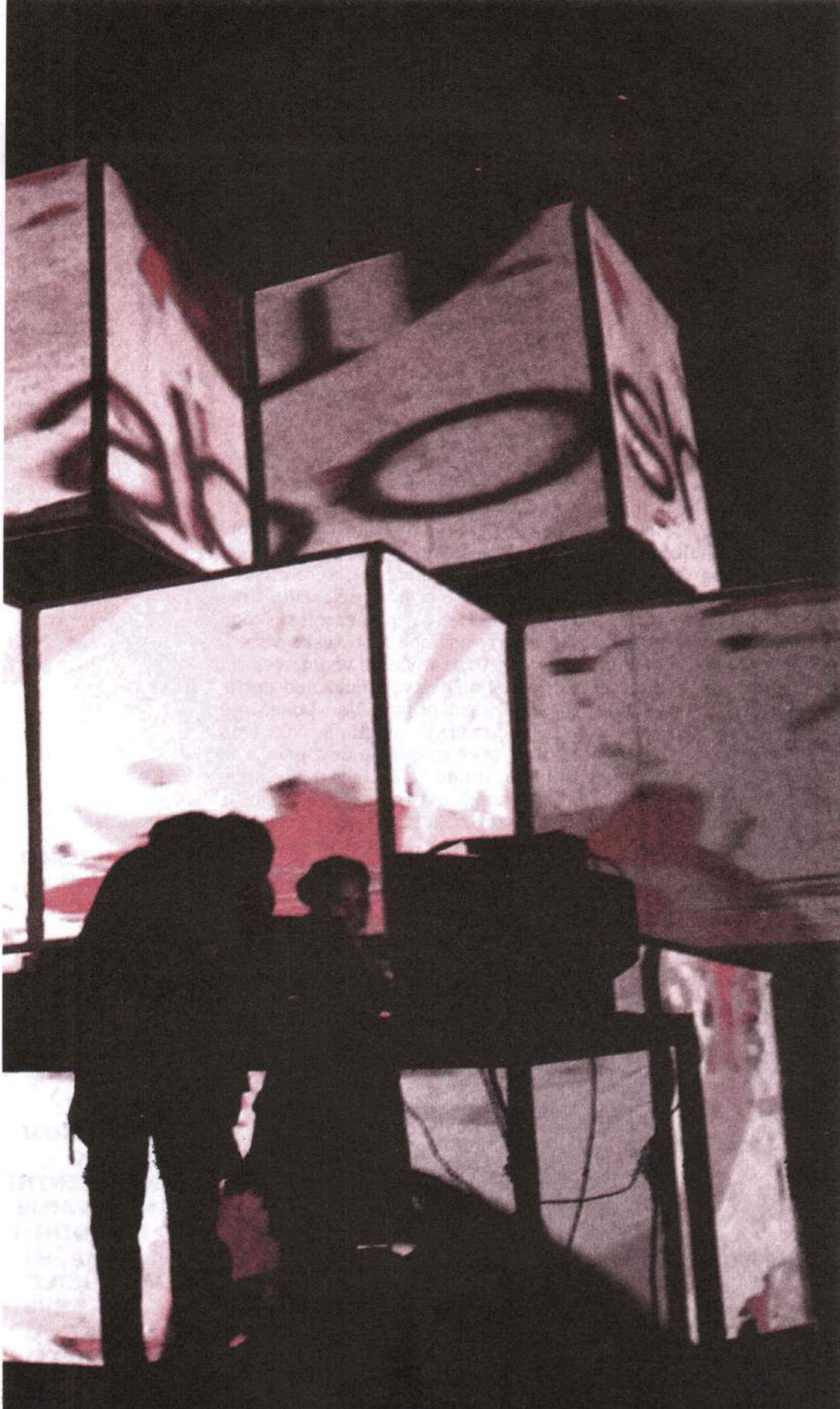

može biti jako zabavno i inspirativno, ali meni je taj vlak prošao već početkom ovog stoljeća. Tko voli, nek' izvoli.

Sovjetski savez potpisuje ženevsku konvenciju 1970-ih, kad je odlučeno da se klasičnim djelima sovjetskog filma, uključujući i Ejzenštajnov klasik *«Krstaricu Potjamkin»*, citiran od Vinka Grubišića do kampanje za Absolut Vodku, retroaktivno ukida status javnog dobra i na njih se traži naplata autorskih prava. Romerova «Noć živih mrtvaca» zabunom samog autora nikad nije sudski registrirana kao djelo na koje bi on imao ekskluzivno pravo, zbog čega je djelo od samog početak prisutno u javnosti, zahvaljujući čemu ima današnji kultni status; «Parobrod Bill ווl.» je egzemplar srži CC-a. Naime, film je Waltu Disneyu poslužio kao ideja za prvi zvučni crtić «Parobrod Willie», kojim je ustoličena i prva globalna virtualna ikona – Mickey Mouse. Međutim, iako je Disney u procesu nastanka crtića učinio ono što CC jest, nikad nije pristao pod istim uvjetima i sam rezultat, dakle i samog Mickeya, prepustiti na korištenje kreativcima širom svijeta. «Outfoxed» je primjer filma u potpunosti dostupnog potpisnicima CC licence, koji ga mogu slobodno skinuti s interneta, kao i preslagati i sl.

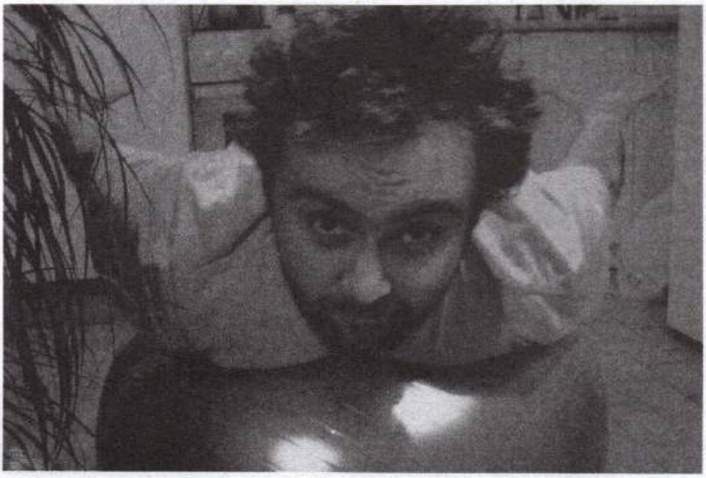
intervju OLIVER SERTIĆ,
suorganizator REVIJE AMATERSKOG FILMA

RAF od dokoličarske kave do zlatne žile (i bez crvenoga tepiha)

pitala: Karolina Pavić
fotografije: Marijela Bagarić+ arhiva RAF-a

Četvrto izdanje Revije amaterskoga filma što će se održati u Zagrebu od 20. do 26. ožujka trebalo bi, prema najavama, u svome programu predstaviti oko 150 radova koji su zadovoljili nekoliko bitnih kriterija: da su nastali u sezoni 2004./2005., da su napravljeni sa što manje para, da nisu dulji od 20 minuta i da su na adresu organizatora pristigli do početka veljače. RAF, naime, ne brije na selekciju, čime je stekao kultni status među autori(ca)ma neprofesijskoga filma, ali i publikom kojoj, uz službene festivalske večeri, redovito nudi i mnoštvo popratnih, najčešće veoma veselih programa. Što se, pak, ozbiljnijih stvari tiče, neosporna je činjenica da je RAF i te kako pripomogao povećanju amaterske produkcije u domaćim uvjetima, o čemu ponajbolje svjedoče brojke: prve su godine održavanja na festivalu prikazana 74 filma, druge 112, treće 130, a ove bi ih, ponovimo gradivo, trebalo biti barem 150. Osim iz Hrvatske, konstantno pristižu iz Slovenije, BiH i SiCG, a bilo je i radova iz Australije, Švicarske, Njemačke, Velike Britanije, Poljske, Njemačke, Mađarske, Makedonije, Norveške, Rumunjske i Austrije.

A sve je počelo, kruži storija, zapravo sasvim slučajno: kada su se Hrvoje Laurenta iz Postpesimista i Oliver Sertić, tada aktivist Attacka, a danas suorganizator RAF-a, davne 2002. našli na jednoj dokoličarskoj kavi...

POMISLILI SMO DA FESTIVAL BEZ SELEKCIJE MOŽE BITI ORIGINALAN I ZABAVAN, A I IŠLI SU NAM NA ŽIVCE SVI TI SILNI LJUDI U RAZNIM ŽIRIJIMA, KRITERIJI KOJI SU RIJETKO TRANSPARENTNI I PAMETOVANJE NAD POJEDINIM FILMOVIMA. MI SMO ODLUČILI PRIKAZATI SVE ŠTO STIGNE, A PUBLIKA JE TA KOJA OCJENJUJE

Tko je bio u početnoj ekipi festivala i je li se ona u međuvremenu promijenila?

Osnovni organizacijski sastav RAF-a bila je trojka u sastavu Hrvoje Laurenta, Tomislav Deverić i moja malenkost, uz ogromnu pomoć Ane Pedišić i Vanje Daskalović te dodatne tehničke ekipe. Deverić je druge godine ispao, a njegovo je mjesto zauzela Vanja, s tim da se broj suradnika stalno povećava. U najužem su timu sada i Antonija Letinić te Saša Nužda, a također su vrlo važne karike dizajner Pero Vojković, web dizajnerica Irena Andreić, tehničko vodstvo Damir Kantoci i još neki. Nas se troje dosta izmjenjujemo na odgovornim pozicijama, ali već dvije godine Hrvoje radi novce i produkciju, Vanja koordinira glavni program i goste, ja radim PR i off program te pomažem u pronalaženju sponzora. Antonija ove godine radi press, a Saša festivalski klub. I svi zajedno slažemo programsku koncepciju.

Od samoga početka, usto, surađujemo s udrugom Confusion, ekipom koja radi sjajne drum'n'bass partije; lani smo također počeli aktivno surađivati s Booksom, udrugom Nuclear Age Nomadz iz Zaprešića i FADE IN-om, a imamo i sjajnu suradnju s Centrom za kulturu Trešnjevka, u kojemu se RAF i događa.

A čime se plaća? I je li, u tome kontekstu, na početku projekta bilo teže nabaviti pare ili je «zatvaranje financijske konstrukcije» i danas jednak problem?

Financijski se još uvijek krpamo na sve strane. Budući da se kod nas ne može dobiti ozbiljniji novac za odraditi festival, sve više ulazimo u sponzorske dogovore koje odrađujemo kroz njihove repromaterijale i zamjenu za oglašavanje kroz Reviju. Sitniju nam potporu otpočetka daje zagrebački Gradski ured za kulturu i veselimo se što taj iznos, iako još nedovoljno, iz godine u godinu raste. Prošle dvije godine nešto je kapnulo kroz Savez udruga Klubtura, koji pokriva dio našeg programa "RAF putuje".

Ok, vratimo se programu festivala, odnosno njegovoj koncepciji, pri čemu mi se čini da je specifičnost RAF-a to što nema selekcije filmova. Iliti, jednostavnije rečeno, to što prikazujete sve što stigne. Je li projekt i krenuo s takvom koncepcijom i zašto?

Da, odmah smo, na onim prvim kavama, pomislili da festival bez selekcije može biti originalan i zabavan. Usto smo zaključili da nam idu na živce ti silni, često jedni te isti ljudi u raznim žirijima, kriteriji koji su rijetko transparentni i pametovanje nad pojedinim filmovima. Mi smo odlučili prikazati sve što stigne pod propozicijama, a publika je ta koja ocjenjuje. Amaterski je film, osim toga, bio potpuno neistraženo i medijski neafirmirano područje i tek kad su nam počeli stizati svi ti radovi, shvatili smo da smo iskopali zlatnu žilu. Mnogi radovi, često zbog čudnih kriterija žirija, nikada nisu bili prikazani izvan obiteljskog kruga autora/ice, a ovako se publika proširila na nekoliko stotina ljudi. U svakom slučaju, vrijedilo je pokušati s takvom koncepcijom i jako smo zadovoljni tijekom događanja; svake godine stiže sve više filmova, feedback je dobar, medijima smo zanimljivi, publika dolazi na projekcije...

Je li RAF pridonio povećanju / poboljšanju neprofesijske filmske produkcije u Hrvatskoj?

Kontinuirani rad autor(ic)a ujedno povećava kvalitetu njihovih filmova. Ponosni smo na činjenicu da su mnogi neprofesijski autori/ce nastavili raditi ohrabreni upravo time što će im film biti prikazan, a broj prijava doista je

svake godine sve veći. I super je učiti hrvatsku geografiju kroz nemoguća mjesta iz kojih nam stižu sasvim solidni filmići. Po broju ljudi na projekcijama, ali i na forumima ili našem sajtu, vidim da je amaterski film publici postao zabavan, a popularizaciji je svakako pridonio enorman uspjeh filmova Bore Leeja.

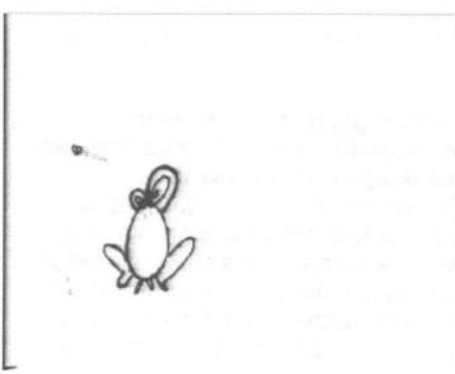
Žao nam je, međutim, što recepcija mladih «nada» sa zagrebačke Akademije dramskih umjetnosti nije veća. Dosad nam sa zagrebačkoga ADU-a nije stigao nijedan film, iako s drugih akademija redovito prikazujemo studentske radove. Ovi naši valjda misle da im je prikazivanje na RAF-u ispod časti. I odgovorno tvrdim da našim veličinama sasvim ozbiljno pariraju klinci od 16 godina koji su prvi put uzeli kameru u ruke.

Kakvo je tvoje mišljenje o domaćoj neprofesijskoj produkciji (plus: što o uvjetima rada vele autori/ce s kojima, pretpostavljam, kontaktiraš)?

Mislim da je sjajna. Osim radova autor(ic)a koji djeluju kroz lokalne Kino klubove i imaju značajnu tehničku i profesionalnu potporu, užasno me vesele filmski pokušaji iz mjesta u kojima nikakva infrastruktura ne postoji, tipa Kostajnica ili mali gradovi po Istri. Ti ljudi bez ustezanja snimaju VHS kamerama, bacaju se po rijekama i montiraju kod kuće na dva VHS recordera. To je jednostavno fantastično i daje puni smisao našem postojanju. No, problem s tim istim Kino klubovima jest u činjenici da su dosta zatvoreni: da bi dobio njihovu potporu, znanje i tehniku, moraš ili biti član/ica ili proći tečaj koji se plaća ili nekoga tamo dobro znati. Volio bih da se i njihova vrata malo više otvore i da film prestane biti umjetnost za odabrane. One koji jako zagrizu ionako neće zaustaviti sebično čuvanje zlatnih informacija ljudi po klubovima. I zato je svakako dobro to da je tehnika sve jeftinija i pristupačnija, što će pridonijeti eksploziji, ponajprije kvantitete, a teorijom velikih brojeva i kvalitete radova.

Surađuje li RAF s ostalim festivalima amaterskoga filma u zemlji? Ima li u Hrvatskoj takvih festivala dosta, premalo ili previše?

U zemlji nam postoje još samo dva takva festivala, jedan je Hrvatska revija filmskog i video stvaralaštva koji radi Hrvatski filmski savez, druga je

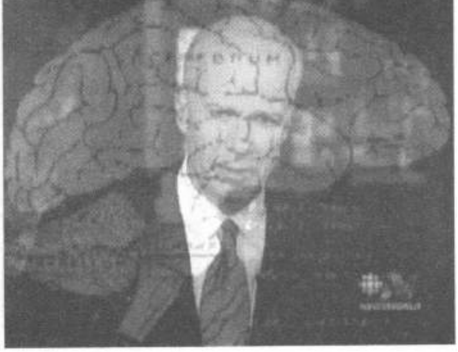

Kvarnerska revija amaterskog filma koju radi Liburnija film iz Rijeke. Obje su revije odavno prebacile trideseto izdanje i obje su dosta samozatajne, barem zadnjih godina, koliko ja pratim medije. Nemamo neku pravu suradnju, barem ne onoliko koliko bismo mi to htjeli. No, ove je godine HFS pokazao želju da nam pomogne i promptno odgovaraju na sve naše upite vezane uz amatersku produkciju, a pomažu nam i oko ranih radova naših poznatih filmadžija. Od Liburnije dobivamo filmove na RAF, ali nismo nikada surađivali. Dio amaterske produkcije prikažu na Reviji jednominutnih filmova u Požegi, a jako malen dio nađe se i na Danima hrvatskog filma.
Generalno gledano, mislim da je amaterskih dogodovština trenutačno dovoljno, ali držim da bi svakako bilo dobro da se ovakvi programi češće vrte u regionalnim centrima u kojima postoji jača produkcija, poput Splita, Osijeka, Pule... Na taj bi način jačala i platforma za napredak amaterske produkcije, autori bi se češće susretali, razmjenjivali mišljenja i iskustva. Valjalo bi također popularizirati filmske radionice, otvoriti širom vrata kino klubova i ponuditi znanje i tehniku svima koji to žele. A definitivno nam fali i jak amaterski međunarodni festival; RAF pretendira da to jednoga dana postane, iako zasad jako dobro funkcionira i kao solidna regionalna dogodovština.

Što možemo očekivati na ovogodišnjem festivalu?

Kada ova Nulačetvorka bude vani, mi ćemo zaključivati program, i na sajtu w ww.revijaamaterskogfilma.hr moći ćete vidjeti što se sve lijepoga nudi. Službeni program i dio off programa održat će se, kao i lani, u Centru za kulturu Trešnjevka, a drugi dio off programa u Booksi. Festivalski klub ove će godine seliti po popularnim zagrebačkim okupljalištima, poput Gjure II, Melina, Funka i Močvare, a radionice ćemo smjestiti ondje gdje budemo imali tehničke kapacitete. Osim toga, na našim ćemo stranicama otvoriti forum na kojemu će ekipa svakodnevno moći raspravljati o filmovima i organizaciji. Što se tiče off programa, njegov noseći dio bit će amaterski radovi poznatih hrvatskih redatelja; dosad su potvrdili Zrinko Ogresta, Nenad Puhovski i Rajko Grlić, a dogovaramo s još nekoliko autora. Bit će tu i nešto japanske produkcije te trasha. U jutarnje-popodnevnim satima s Booksom, dnevnim boravkom i klubom-partnerom, organiziramo predstavljanje nama bliskih festivala, akademija i filmskih grupa. Program je simbolično nazvan «S RAF-om na kafu», a dosad smo dogovorili predstavljanje Festivala kratkog filma Mostar, samoborskog FAGEP-a, novogodišnjeg Low budget festivala Kikinda i korejske Filmske akademije. Sigurna je i radionica video aktivizma koju rade FADE IN-ovci, upravo dogovaramo tradicionalnu VJ-ing radionicu, a nešto su nam ovih dana najavili i ljudi iz portala filmski.net.

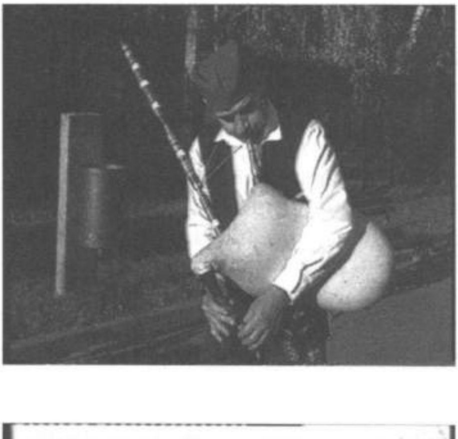
Kakvi su planovi za buduće festivalske godine? U kome će se

smjeru RAF razvijati i što je s najavljivanim projektom video centra?

Svake se godine programski i organizacijski širimo, jačamo partnerstva s pojedinim festivalima i autorskim grupama. Budući da nam je nagodinu polujubilarni RAF, svakako ćemo raditi jednu veliku retrospektivu u pravom kinu, možda izdati knjigu s dosadašnjim radovima, napraviti jedno veliko događanje s crvenim tepihom ?... Voljeli bismo dobiti i amaterske radove poznatih svjetskih redatelja, ali otom potom. Ideja o centru, pak, i dalje živi, ali mi, na žalost, još nemamo kapaciteta da to zbedinamo. No, ono što je vrlo izgledno u nekoj budućnosti jest izdavanje i distribucija VHS-a i DVD-a s izborom filmova, CD ROM izdanje te pomoć u produkciji prvih cjelovitih amaterskih DVD-a nama dragih filmskih autorskih grupa, tipa Stranka dobrih ljudi iz Kutine.

Zašto je pokrenut festivalski dodatak "RAF putuje", koji se ostvaruje kroz Clubture platformu?

RAF putuje pokrenuli smo iz želje da filmovi koje publika najbolje prihvati žive svoj život, barem još neko vrijeme. Ljudi ih ocjenjuju na listićima koje pokupe na ulazu u dvoranu i tada izaberemo oko dva sata programa s proporcionalnim brojem naslova iz svakoga žanra, što je obično 20-ak radova. U nekim gradovima to funkcionira kao filmski dodatak njihovim festivalima, a negdje te filmove prikazuju na samostalnim projekcijama. Dosad smo posjetili oko 40 mjesta u Hrvatskoj, Sloveniji, SiCG, BiH i Austriji. Broj ljudi u publici varira od 3 do 150, koliko ih je prošle godine bilo u splitskom klubu Kocka, ali program je sve posjećeniji. Posebno su nam draga gostovanja u Cresu, Beču i Kutini te jedna slavonska turneja, a veliko nam je priznanje i poziv u off program Pula film festivala. Svakako je uspjeh dotjerati i jednoga čovjeka na amaterski film i zato je gušt to raditi, a posebice vidjeti ljude kako program sa zanimanjem odgledaju do kraja. Ove su nas godine već pozvali u Poljsku, Sloveniju, BiH i Srbiju, a moguće je da ćemo ponešto i na zapad. I, da, program je otpočetka potpomognut kroz Savez udruga Clubture i super nam je da smo dio te sjajne kulturne inicijative.

Uključi se.

www.ukljucise.org

www.ukljucise.org je portal za proizvodnju stvarnosti.

Da li stvarnost (znanost, politika, zabava, kultura, novac, društvo, škola...) postoji bez informacija? Kako znamo da je nešto dobro, teško, lijepo, važno, higijenski, loše, ili jednostavno tako?

Tko proizvodi informacije? Tko odlučuje što je vijest?

Vijesti koje se čitaju u novinama, ili gledaju na televiziji, nastaju nečijim odabirom što je važno, a što nije.
Važnost određene informacije određuje interes i/ili vrijednosni sustav onoga koji joj daje atribut važnosti, te na taj način vijest govori ne samo o objektu, već i subjektu koji je prezentira.
Tako danas govorimo o politički desnim i lijevim medijima/novinarima, o slobodnim i nezavisnim, financijski ovisnim, komercijalnim i sl.
No izvor problema nije u sadržaju koji ti mediji pružaju, već u načinu proizvodnje sadržaja. Odabir informacija koje su važne u rukama je nekolicine ljudi, a stvara utjecaj na tisuće.
Da bi znali što je važno, i znali to prezentirati, morate proći kroz određeni obrazovni, kandidacijski i ini sustav i tada postajete osoba koja je kvalificirana za odabir važnog, za proizvodnju onoga što zovemo stvarnost.
Internet je otvorio prostor za drugi način proizvodnje stvarnosti; onaj koji je otvoren svima koji za stvaranje osjećaju potrebu ili imaju interes, a jedina kvalifikacija je moći koristiti tehnologiju.

Uključi_se 1
Ovaj portal omogućuje uključivanje u stvaranje informacija, a time uključivanje u stvaranje naše stvarnosti.

Uključi_se 2
Vijesti, članci i razgovori na ovom portalu odabrani su prema jednom kriteriju - da informacija koju donose omogućuje uključivanje, sudjelovanje u onome o čemu se govori.

Uključi_se 3
Uključi prvo sebe, a onda televizor:)
Kako?
Pisanjem vijesti, članaka, razgovora, o stvarima o kojima misliš da bi novine trebale pisati, i dnevnici trebali govoriti.
Razmjenjivanjem ideja i projekata koje želiš ostvariti.
Objavljivanjem tekstova, diskusija, oglasa o stvarima o kojima želiš govoriti.
Razmjenjivanjem knjiga, filmova, muzike koje želiš razmijeniti.
Mijenjanjem stvari koje želiš promijeniti.
Kad nešto postane vijest, postaje važno.
Isključi televizor;, uključi sebe.

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE
raspisuje natječaj za umjetnička djela na temu
«Azil kao ljudsko pravo»

u okviru kampanje za afirmaciju i zaštitu prava na azil
«Hrvatska - (k)raj na zemlji»

Natječaj je otvoren za sve umjetnike/ce i one koji se tako osjećaju te za različite forme izražavanja: umjetničke slike, fotografije, instalacije, skulpture, kratke priče i poeziju.

Uvjeti natječaja:
- autor/ica može poslati najviše dva rada
- priča ne smije biti duža od 10 kartica teksta (1 kartica = 1800 znakova)
- fotografije mogu biti digitalne ili klasične, maksimalne dimenzije 10x15
- pojedino djelo može biti sastavljeno od više fotografija
- digitalna fotografija umjetničke slike, instalacije ili skulpture
- kratak opis djela koji uključuje sadržaj, dimenzije i izvedbu (osim poezije i kratke priče).

Pristigle radove selektirat će članovi stručnog žirija: Karmen Ratković, Tom Gotovac i Borivoje Radaković.
Izabrani radovi bit će predstavljeni na **izložbama i javnim manifestacijama** u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku.
Nagrada za najzanimljiviji rad je potpora umjetniku/ici u vrijednosti od **475 EUR** za promociju rada ili izradu umjetničkog djela.

Natječaj je otvoren od 1. veljače do 1. lipnja 2005.

Radovi se šalju u pisanoj i/ili digitalnoj formi e-mailom na adresu **azil@cms.hr**. Iz toga se isključuju klasične fotografije koje možete donijeti osobno ili poslati na adresu Centra za mirovne studije, Livadićeva 36, 10000 Zagreb.

Dodatne informacije: 01/ 233 8316.

cms@zamir.net
www.cms.hr

---

prvi
ANARHISTIČKI SAJAM KNJIGA U ZAGREBU
od 18. do 20. ožujka 2005.

Anarhistički sajam knjiga u Zagrebu predstavlja pokušaj stvaranja dugoročnog projekta koji će se razvijati i iz godine u godinu okupljati sve veći broj sudionika i sudionica: izdavačkih kuća, grupa, malih projekata, promatrača i promatračica, znatiželjnika koje zanima o čemu je tu zapravo riječ...

Događa se kao dio Balkanskog anarhističkog sajma knjiga, nastalog u suradnji anarhističkih pokreta iz regije (ne samo zemalja bivše države, već i drugih). Ideja B.A.S.K.-a bila je da sajam bude «putujući», tako da je prvi održan u Ljubljani krajem ožujka 2003., sada se održava u Zagrebu, a zatim ide dalje.
No, Anarhistički sajam knjiga nastavit će se događati u Zagrebu, svake godine u proljeće, kako bismo na lokalnoj razini stvorili dostupnost slobodarske i srodne literature, ali i proširili diskusije koje se vode unutar pokreta te ih doveli do zaključaka važnih za sredinu u kojoj živimo.

Pripreme su u tijeku, a vaše sudjelovanje dobro je potvrditi što prije.

Svačije je sudjelovanje važno - dođite i podržite ovu manifestaciju koja donosi nešto drugačije i svoju važnost ima upravo u činjenici da se bazira na sudjelovanju svih i solidarnosti kao temelju promjena koje smatramo poželjnim.

Više informacija o sajmu, kao i njegovu programu, načinu sudjelovanja i financiranju, možete potražiti na **www.ask-zagreb.org**.
A kako je sajam također projekt u nastajanju, podložan promjenama i otvoren za nove ideje, prijedloge možete poslati na mejl
ask-zagreb@net.hr.

izuzeto od cc licence MEGAzina 04

NIJE PROBLEM ŠTO OVCE STRADAVAJU NA POSLU, VEĆ ŠTO SE UZGAJAJU ZA RAD!

Važnost antikapitalističkog i antiautoritarnog pristupa problemu na nesretnom primjeru Prijatelja životinja

piše: Drago Car

S jednom mi čudnom kampanjom ne bi zapeli za oko; dvije su već za diskusiju, ali tri, četiri... Gle, pa taj se članak sam piše!

Kampanja za kastraciju kućnih životinja primjer je specizma, diskriminacije na temelju pripadnosti nekoj životinjskoj vrsti. Unutar kampanje poziva se ljude da "svoje" životinje odvode na prisilnu kastraciju. Savjetuje se da je kastracija odlično rješenje i idealna zaštita od nekih bolesti za neke životinjske vrste, a navodno se i životinjama produžava životni vijek. Neće više biti podložne iznenadnim promjenama raspoloženja, mogućem životu na ulici, neće više biti robovi vlastitog libida. Kastracija je humanije rješenje od uspavljivanja - u jednakoj mjeri u kojoj je sakaćenje bolje od ubojstva.

Kada bismo, na tragu već postojeće usporedbe mesne industrije s Treblinkom, riječ mačka ili životinja s pamfleta ove kampanje zamijenili sa Židov, Rom ili psihički bolesnik, dobili bismo klasični nacistički pamflet u kojemu se napad na druge opravdava pripisanim, urođenim hendikepom žrtve. Problem životinja koje žive na ulici, koji se ovom kampanjom želi riješiti, pokušava se svaliti na same životinje, iako se ovdje radi o problematičnom odnosu ljudi prema drugim vrstama, kao i odnosu između vlasništva i vladara.

Odgovori na problem samog nošenja krzna isto se tako ne traže na pravome mjestu. Prije nego što odjeneš krzno, ono je već propucano. Pravi su vlasnici već ubijeni, a budući da se ne može od samo jedne životinje napraviti bunda, također su i oderani, oprani, obrađeni, sašiveni i prodani. U cijeloj toj priči nalazimo lovca, vlasnika "manufakture", prekupca i trgovca, što su sve klasično muška zanimanja, dok je tek na kraju vlasnica bunde. No, Prijatelji životinja zanemarili su sve to i okomili se baš na nju - jer je laka meta. Još kada je njeno ime Vlatka Pokos, stvar bi valjda trebala biti lakša. Najlakše je previdjeti činjenicu da su upravo muškarci ti koji love, ubijaju i zarađuju u krznarskom poslu. Oni su obično i ti koji kupuju bunde svojim ženama i ljubavnicama.

Najavljeni napadi na bunde udruge "oslobođenje životinja" sigurno neće senzibilizirati javnost, budući da su bunde dugo bile statusni simbol, a na ovim ih prostorima većinom nose žene s niskim primanjima te je stoga bunda znatna investicija. Većina si žena ne bi mogla priuštiti novu bundu, a ta stara ili ima sentimentalnu vrijednost ili je jednostavno previše skupa da bi se bacila. Te su bunde bile hit puno prije kampanje protiv krzna i produkt su kulture koja ne cijeni mnogo živote drugih bića. Napad na žene koje nose bundu, između ostalog, napad je na žrtve običaja u kojemu mužjaci prikazivanjem brige o svome vlasništvu pokazuju svoje materijalno blagostanje. Seksizam unutar kampanje protiv krzna svjetska je pojava koju je pokrenula PETA i koja otada nikako da stane. Iza toga stoji teorija da je lakše kriviti potencijalne potrošače nego industriju.

Sama je industrija zapravo dobra, ali se nekada spotakne u svojoj trci za profitom. Zato i nije naodmet pohvaliti one proizvođače koji naprave nešto što bi trebalo biti općeprihvaćeno. Ako se pohvalite nekim zanemarivo dobrim činom, ne gine vam besplatna reklama. Tako su Prijatelji životinja za

potrošače sa savješću, zainteresirane za "konzumerizam light", složili listu etičkih i neetičkih proizvoda, pri čemu su etički proizvođači oni koji ne testiraju proizvode na životinjama. Podržite zato Christiana Diora, Channel, Bourjois... Bez vaše će potpore Donna Karan sigurno propasti. I nije važno što većina tih etičkih kompanija masno zarađuje na proizvodima punim mrtvih životinja.

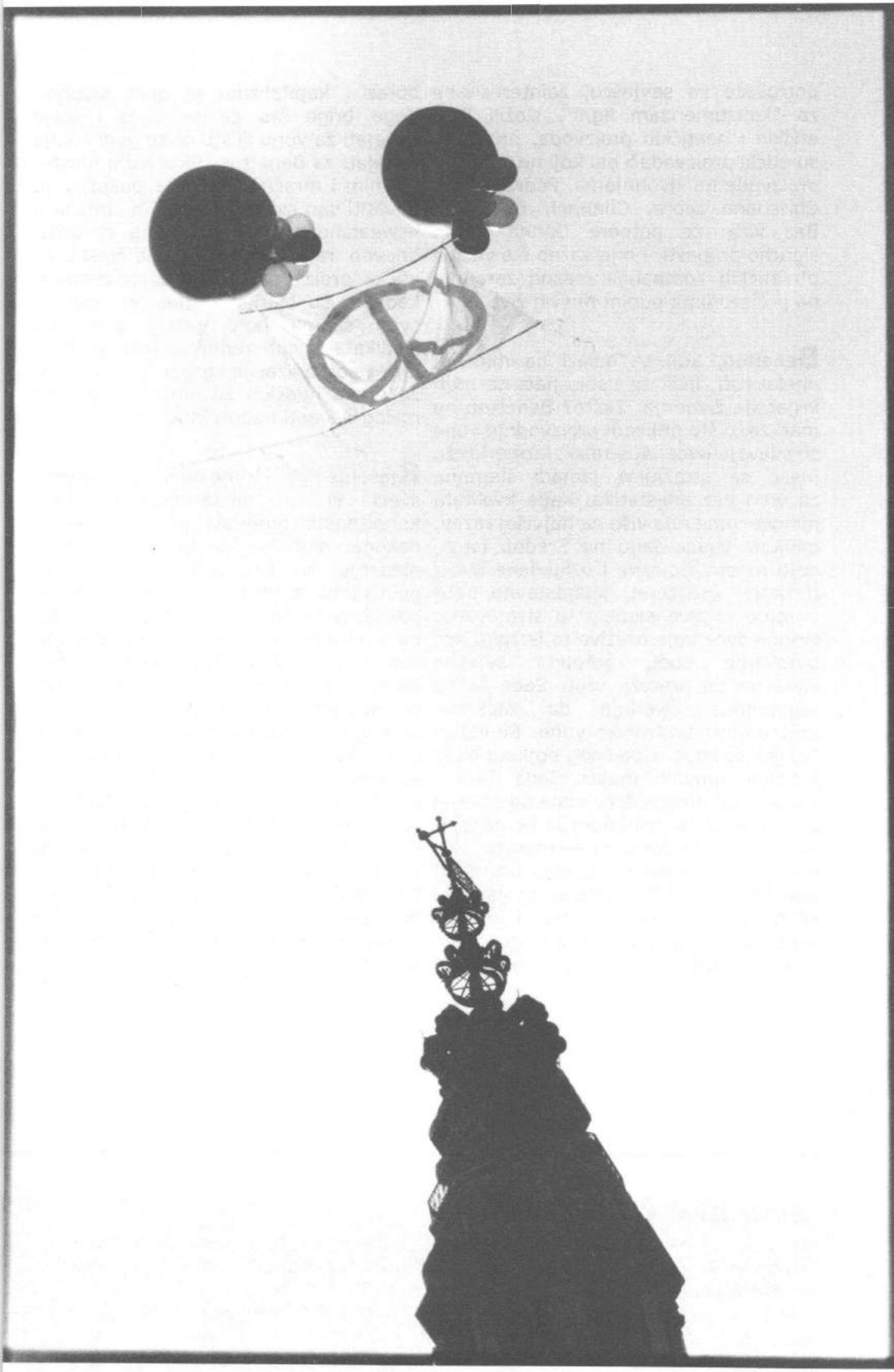
Benetton, koji se nalazi na njihovoj bijeloj listi, ipak se uspio naći na meti Prijatelja životinja. Zašto? Benetton ne mari za to što prilikom proizvodnje vune stradavaju ovce. Australski farmeri režu meso sa stražnjica janjadi škarama za vrt i bez anestetika. Kada kvaliteta njihove vune nije više na najvišoj razini, milijune ovaca šalju na Srednji Istok, gdje mnoge bolesne i ozlijeđene ovce, tretirane kao teret, jednostavno bace u more ili žive samelju u strojevima. Mnoge ovce koje prežive to iscrpljujuće putovanje budu potpuno svjesne kada im se prereže vrat. Sada je na Prijateljima životinja da zaustave proizvodnju australske vune. Benetton žali jer će zbog uspješnog bojkota pasti prodaja vunenih majici. Tada će oni zatražiti od proizvođača vune da smanje stradavanja na minimum ili će odnijeti svoj posao savjesnijim farmerima, što ovi u tom slučaju obećavaju učiniti. U Benettonu napišu izvještaj za javnost kako su ovce sada sigurne, a imaju i veterinara uvijek u pripravnosti, i svi sretni, veseli. Benetton će spasiti svoj obraz i kapitalizam je opet siguran. Koga briga što će se ovce i dalje uzgajati za vunu ili što će se ljudi i dalje uzgajati za Benetton. Skučeni u malim, vlažnim i mračnim sobama pokušavaju uhvatiti san između ubitačnih smjena u «sweatshopovima» u kojima za dolar dnevno rade skupe vunene veste za etičke proizvođače. Etičke proizvođače kao što su Marks & Spencer, koji se svim silama bore protiv osnivanja sindikata svojih radnika. Iako postoje mnoge organizacije i grupe koje se bore za prava ljudskih životinja, ne postoji razlog da se ti napori ignoriraju.

Rješenje nije u tome da svi postanemo sveci ili u militantnoj političkoj korektnosti, gdje svi paze da ne bi nekoga slučajno uvrijedili, nego u gledanju na širu sliku. Ako u nju pokušamo smjestiti problem koji se pokušava riješiti i krenemo iz te pozicije, na dobrom smo putu da izbjegnemo zamke u koje se inače lako upada: rješavanje simptoma umjesto uzroka. Ako se zanemari da mačizam ima velikog utjecaja na jelovnik, tj. na samo jedenje mesa kao muške, potentne hrane, te se kreće u seksističku kampanju, ako se primjenjuju drugačiji standardi za ljude od ostatka životinjskog svijeta ili zanemaruje borba ljudi za slobodu i prava, ne samo da problem neće biti riješen, nego ga se i produbljuje. Šire gledano - nije problem što ovce stradavaju na poslu, već što se uzgajaju za rad.

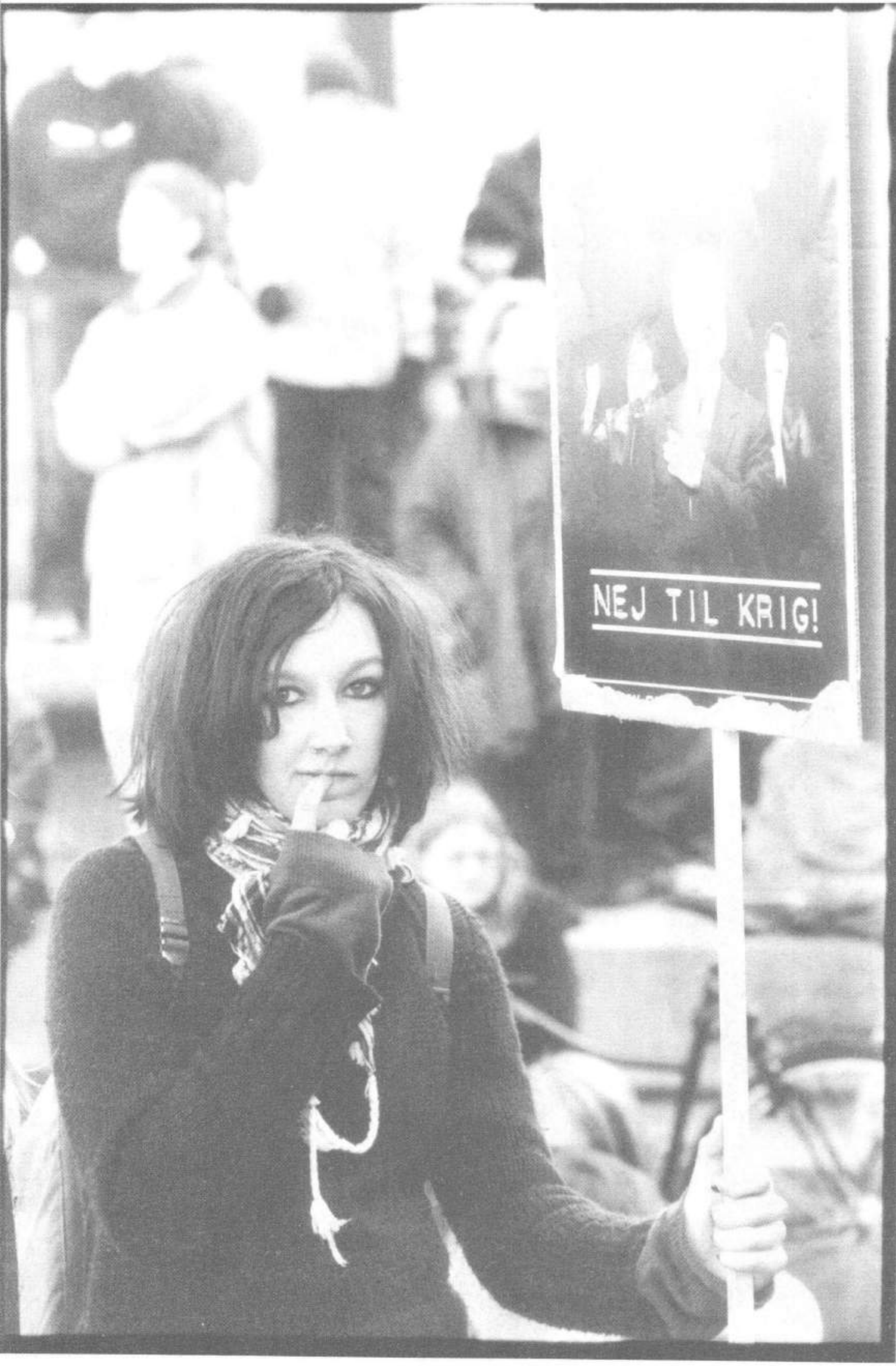
predstavljanje fotografa:

BERNARD ČOVIĆ info

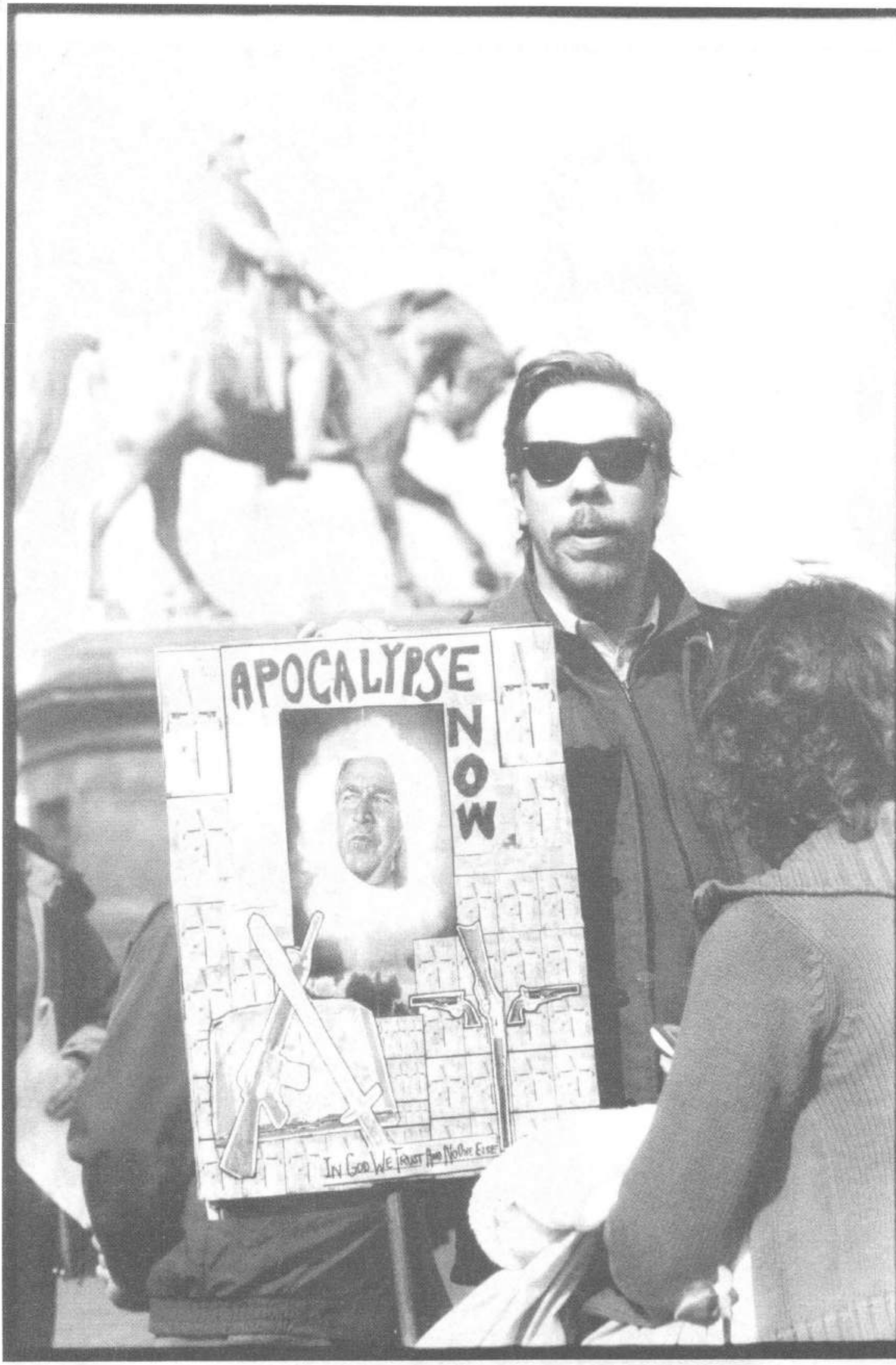
Ovo je, ukratko, cijela priča: 2002. godine proglašen je najvolonterom na Motovun film festivalu i dobio je stipendiju za pohađanje Photo Global School u Kopenhagenu. Ondje je bio šest mjeseci, od siječnja do srpnja 2003. Fotke su snimljene od 15. veljače do 15. travnja 2003. na demonstracijama protiv agresije na Irak. Danci su tada bili ogorčeni time što njihova vlada podržava napade na Irak i Afganistan.

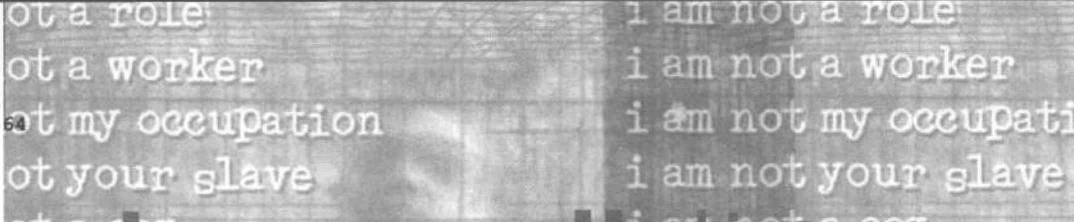

NEJ TIL KRIG!

APOCALYPSE NOW
IN GOD WE TRUST AND NO ONE ELSE

WAR KILLS KIDS
DON'T DON'T DON'T

GOODMORNING
DENMRK
APRIL 9th
GERMANY
DENMRK
USA
IRAQ

Odumiranje divljaka

napisao: MC / preuzeto sa: www.kontra-punkt.info

Prepoznaćete ih po nervozi, po teškoćama s kojima funkcionišu u "organizovanom društvu". Neki od njih žive izvan zakona ili okušavaju sreću kao klošari. Neki su po zatvorima, drugi su narkomani ili umiru od raznoraznih bolesti koje su posledica života u "civilizovanoj zajednici".

Prepoznaćete ih i po pogledu. Uvek taj isti pogled željan... Slobode. Da li ste nekada videli vukove u kavezima "modernih zooloških vrtova". To je taj pogled. Unezvereno biće koje se vrti u krug, u prostoru koji mu je premali da bi normalno živelo, a u kome je ipak prinuđeno da živi.

Još uvek se i u normalnim porodicama ponekad rađaju deca divljaci. Takva deca imaju problema sa školom, nikako im nije jasno zašto se to sve što se od njih traži - zapravo traži. Postavljaju nezgodno pitanje "zašto?". "Zašto?" pitanje koje se u "humanoj ljudskoj zajednici" ne sme postavljati. Nije jasno takvoj deci zašto moraju da sede satima, da ustanu na komandu, da trče na časovima fiskulture, nije im jasno zašto učiteljica od svih traži da crtaju istu sliku. "Zašto, zašto, zašto..." ponavljaju mali divljaci. Takva se deca smatraju glupima ili zaostalima. Onda ih stave u specijalnu školu, onda ih izbace na ulicu, onda ih bezbedno eliminišu iz okrilja Majke Mašine.

Jer Sistem sistematski tamani sve što nije on. Mašina eliminiše sve što nije mašina, sve što joj se čak i razlikovanjem protivi. Slično se sličnom raduje. Zato volimo avione, moćne tenkove, sportske junake, predsednika i američke filmove. Ovaj oblik ne-prirodne selekcije nije svakako naklonjen Divljaku. On je zapravo namenjen proizvodnji sastavnih delova Mašine. Osobine sastavnih delova mašine nisu nikako osobine divljaka.

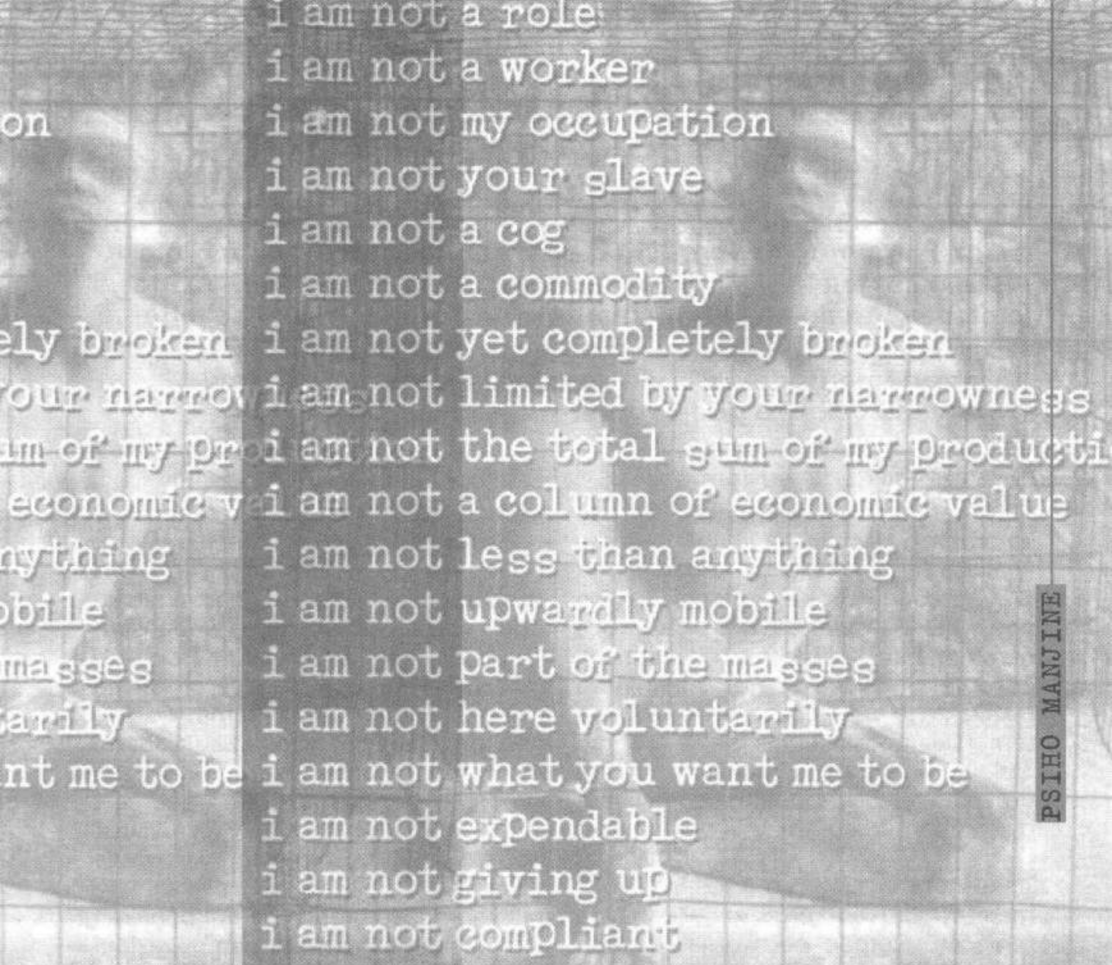
Mašina zahteva pripitomljavanje, dresuru. Dresirani, robotizovani čovek deo je mašine. Duge godine uslovljavanja, veštine trpljenja i prihvatanje svakodnevnog poniženja kao datosti. To se traži.

Divljak se rađa u kavezu, roditelji divljaka su sastavni delovi Mašine. Divljak je tako predodređen da bude u Mašini. Divljak je biće prošlosti. Ali on/ona to ne zna. Jer on ili ona se samo rodio ili rodila. I hoće da živi bez poimanja namenjene mu funkcije i svrhe. Samim tim činom Divljak je u sukobu s Mašinom koja je svet. Jer za Mašinu postoji samo funkcija.

Mašinu su napravili ljudi. Nije nastala sama od sebe. Život u mašini ljudima je primamljiv i bezbedan. Pritisnete prekidač – pali se svetlo; odvrnete slavinu - poteče voda. Kanalizacija odnosi vaše nečistoće. Cigani kopaju po smeću. Neko drugi pati, a vi uživate. To je suština. Nije ni čudo što su ljudi pripitomljeni i zadovoljni.

Divljak grize ruku koja ga hrani. Divljak je ružni atavizam, nezgodna pojava koja podseća pripitomljene i srećne mase na ono što su nekada bili, na ono što bi možda mogli da budu.
Zato svaka jedinica organizovanog društva ima samo jedan cilj, ispred svih ostalih ciljeva: istrebiti divljake. Nekad ognjem, nekad mačem, nekad psihijatrijski ili birokratski, tiho. Radni logori i vešala uvek su tu ako zatreba.

Mašina se plaši nestabilnosti. Divljak je anomalija, nestabilnost. Mašina je strah, strah od haosa u kojem je život bio strah. Mašina je jedno od mogućih rešenja za koje se čovek uhvatio. Mašina je bog o kome maštaju svi podmlaci svih političkih partija, japiji i anarhisti zajedno. Mašina je stariji brat (big brother) i mehanička majka uplakanog majmuna.

Divljak se plaši ograničavanja.
Mašina je to. Racionalno ograničenje i redukovanje života na najmanju neophodnu meru. Krave u boxovima, ljudi u boxovima, ženke lososa u biološkim centrima koje provode život u providnoj, uskoj plastičnoj cevi.

Divljak nije ni dobar ni loš. Divljak nije ni zao ni plemenit. Divljak jeste. Divljak jeste onako kao što jeste i suma ili kamen. Divljak bi samo da živi, a to je u religioznom kontekstu obožavanja "srećne i humane stvarnosti" najveći greh.

Divljak nije revolucionar.
Revolucionar se bori za kontrolu nad Mašinom. Revolucionar mašta o preuzimanju, o pritiskanju dugmadi. Revolucionar hoće da sedne za upravljački pult mašine. I onda... Istrebiti. Posuti napalmom, poslati marince. Ubiti sve što nije spremno da se priključi na proizvodnu traku. O tome takođe maštaju mase gledajući na TV-u avanture virtuelnih i animiranih junaka. Jedan pokret prstom i kutija emituje nove i nove nadražaje.

Divljak ćuti. Divljak je neaktivan.
Divljak ne želi da putuje, divljaka ne zanimaju lepote Firence ili čari Kariba. Divljak ne bi da gradi katedrale i piramide. Ne zanimaju ga irigacioni sistemi Inka ili holandski nasipi. **Divljak voli da se smeje** jer divljak shvata život veoma ozbiljno.

Za divljake zato ima sve manje mesta. Ono što se od čoveka očekuje sve je standardizovanije, predvidljivije. Sve je već projektovano. Više nema kutka na zemlji u koji bi divljaci mogli da pobegnu. I najudaljenija pacifička ostrva uspešno su konvertovana u turističke rajeve, i najizolovaniji stanovnici Amazonije maštaju o parfemima iz nove kolekcije. Divljak ne može ni da se sakrije negde u kavernama Mašine, tehnološka dostignuća u oblasti organizacije rada omogućavaju da se svako neprilagođeno ponašanje na vreme detektuje.

Zato, ako negde sretnete divljaka, ne plašite se. Njegova beda i prokletstvo neka vas podseća na "pobedu civilizacije, humanosti i razuma". **Divljak je sve što vi ne želite, divljak nije odlazak u kupovinu koji vam toliko znači. Pustite neka prođe mirno pored vas. I on zna da su mu dani odbrojani.**

Plesno pleme

Nema ispravnog ili pogrešnog pokreta, lijepog ili ružnog plesa – svaki čovjek koji se prepusti ritmu pleše prekrasno. Važno je samo istinski slušati glazbu, njezin ritam i priču, reakcije svoga tijela. Potpuno izraziti emocije kroz pokret, glas i mimiku. Ohrabrujemo ljude da budu spontani i kreativni i šašavi i strastveni... Koliko god to žele.

kontakt: plesno_pleme@net.hr

«Plesno pleme», projekt Udruge za razvoj osobnosti i unapređenje kvalitete življenja «Sklad» iz Slavonskoga Broda, ciklus je od pet plesno-meditativnih radionica namijenjenih djeci, mladima i odraslima. Svaka traje 90 minuta i svaka je usmjerena na specifično tematsko područje, pa se, osim kao cjelovit program, radionice mogu provoditi i u zasebnim dijelovima, ovisno o interesu grupa ili pojedinaca.

Zamišljene su kao jedan oblik meditacije u pokretu; to je zabavna i moćna metoda otkrivanja vlastitih duhovnih i kreativnih potencijala, izvrsna metoda dubokog aktivnog opuštanja i emotivnog pročišćavanja, ali i zdrava fizička aktivnost. Cilj radionica nije učenje neke plesne tehnike ili stvaranje plesne koreografije, već razvijanje svijesti o sebi, o svome tijelu i osobnom prostoru.

Radionice «Plesnog plemena» pažljivo su osmišljene kako bi svaka osoba, bez obzira na dob, spol ili plesno iskustvo, kroz opušten i zabavan plesni pokret mogla izraziti cijeli raspon svojih emocija i pokazati dragocjeno bogatstvo svoje osobnosti. Riječ je o minimalno strukturiranom plesnom pokretu uz pomoć simboličke i energetske moći praelemenata, arhetipova i jednostavnih tehnika vizualizacije. Pleše se na svjetsku etno glazbu (brazilsku, kubansku, irsku, mađarsku, rusku, romsku, grčku, hrvatsku), s naglaskom na afro ritmovima i udaraljkama, trance, ambiental house, acid jazz, moderni pop, rock i zvukove prirode, ali i na sve ostalo što nas inspirira i pokreće, čime se stječe uvid u raznolikost svjetskih kultura te potiče uvažavanje različitosti. Također, pleše se uglavnom zatvorenih očiju, ponekad pod maskama ili s prozirnim povezima na očima; cilj je takvoga plesa (barem u početku) eliminacija eventualne nelagode, srama ili ukočenosti pred drugima, ali i pojačano usmjeravanje pažnje prema vlastitoj nutrini.

Uz plesne dijelove, radionice se sastoje i od niza interakcijskih igara, vježbi istezanja i disanja, igara asocijacija, brainstorminga, vođenih vizualizacija i slično. Tijekom takvih kreativnih (spoznajno-doživljajnih) procesa sudionici su na specifičan način, sinestezijom osjeta vida, njuha, sluha i dodira, potaknuti na neuobičajeno doživljavanje glazbe, ritmičko kretanje i ples.

BUĐENJE OSOBNE MOĆI: Muško i Žensko Ja.

POVRATAK IZVORIMA: Vatra, Voda, Zemlja, Zrak.

UMJETNOST POKRETA
Kad je Nulačetvorka srela Terpsihoru

ZAŠTO PLES?

odgovara: Marina Mujkanović

Nemoj se zadržati na mjestu, prati unutarnji zov svojih pokreta. Slijedi svoju unutarnju mapu. Dopusti svome tijelu da ti kaže. Slušaj svoje tijelo, ono zna (zašto)...

Teško je pisati ove riječi dok mi svaka stanica tijela treperi u nekom svom šašavom ritmu. Nestrpljivo poput djeteta koje se sprema odati vam svoju najdublju tajnu. Kao i uvijek kada nešto važno želite reći, riječi se na jeziku natječu za isto mjesto...

Sloboda... Biti, disati, plesati. Vrckavost lijevog koljena, blagost torza, šapat vršaka prstiju, vrisak mog napetog desnog ramena. Tolike poruke čekaju da ih primijetim, da ih saslušam, da ih priznam. Tolike lelujave pjesme. Vjerujem svome tijelu, ono najbolje zna svoje potrebe. Ta Bog je u meni! Dok plešem, moje mi ruke i noge (a katkad i glava) prenose njegovu poruku. **Nestajem i pronalazim se u toj čaroliji ritma. Suočavam se sa svojom ranjivošću. Oslobađam se svojih strahova. Nadilazim svoja ograničenja. Problemi se tope u prekrasnoj tišini između ritmova** koji me istovremeno podsjećaju da udahnem i primim život, da izdahnem i da se oslobodim. Dah. Zaboravljam sebe i vraćam se sebi. Tolike knjige, tolika pitanja u mom duhovnom traganju... A na kraju (i početku),

mir mi dođe s udarcem bubnja i pokretom bokova. Da, čudni su putevi Gospodnji!

Znate li kako su ljudi prekrasni kada plešu? Ispuni ih prekrasno unutarnje svjetlo, trepavice se meko spuste na obraze, a na njima osmjeh... Osmjeh ekstaze, osmjeh onih koji su upravo saznali Tajnu. Dođite na ples i zaljubit ćete se u ljepotu čovjeka. Ponekad su emocije tako jake da moram sjesti i plakati zbog radosti, zbog oduševljenja, zbog ljepote. Ispuni me osjećaj neizmjerne zahvalnosti za to iskustvo božanskog dodira koje mi je pruženo. Tada opet ustajem jer ne znam boljega načina zahvale od nastavka plesa. Skakućem i vrištim, pjevam i vrtim se, smijem se na sav glas zaražena dječjim virusom spontanosti i veselja.

Kada plešem, Zemlja mi meko i brižno prianja uz stopala. Majčinski toplo, ali duboko i snažno vuče me u svoj zaštitnički zagrljaj. Kada stanem, kada se umirim, brojno korijenje iz mojih stopala pije njen okrepljujući nektar. **Divno je ljuljati se usklađen sa Zemljinim pulsom, dopustiti valu nježnosti da omekša sve okuke i rtove mog ovozemaljskog stana.** I čini mi se: da se i cijela zemlja počne tresti, ništa me ne bi smetalo jer bih se i ja tresla u njezinu ritmu. A onda me obgrli Nebo. Plavo i ugodno za oči. Tada i ja (kao i bogovi) padnem na tjeme. Odjednom postanem visoka i čelom dodirujem oblake i zvijezde.

Jednom sam plesala u grupi s nekoliko malih beba, starih svega nekoliko mjeseci. Bilo je nezaboravno sporazumijevati se s njima na tom divnom ljubavnom jeziku pokreta. Njihov mi je nepogrešiv unutarnji ritam i plesni zanos sve rekao. Drugi sam put otkrila ljepotu različitosti u sramežljivim pokretima jednog japanskog bračnog para. Svaki me put ples sjeti zaboravljenog znanja Jedinstva. **Oko sebe vidim zrcala i sjetim se da smo svi Ljubav.** Ples je moje mentalno tuširanje, čišćenje i hrana. Ples je žarka potreba i strast moje duše. Moja Vatra. Ples je moja molitva. Moj jezik. Moj lijek. Moj dar.

I dalje me pitaš zašto ples?

Pitaj svoje stopalo kada sljedeći put zatitra na poziv neke energične pjesme. Dopusti da se ritmička komunikacija proširi i na tvoja koljena i bedra, bokove, struk i torzo, grudi, ramena, laktove i prste, vrat, glavu i iznad toga (ne nužno tim redoslijedom!). I nemoj se zadržati na mjestu, prati unutarnji zov svojih pokreta. Slijedi svoju unutarnju mapu. Dopusti svome tijelu da ti kaže. Slušaj svoje tijelo, ono zna (zašto). Kada zaroniš u svoje unutarnje blago, moj ti odgovor više neće biti potreban.

Multi-kulti u Lisinskom

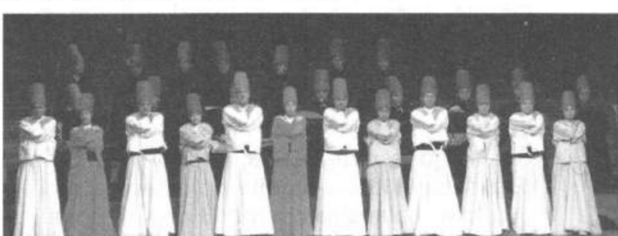
piše: Lela Vujanić

Udruga Multikultura je prošli mjesec otvorila World music ciklus pod zlatnim sponzorstvom Croatia Osiguranja koji onda prigodno nosi naziv po ovom osiguravajućem društvu- **Croatia Osiguranje World Music Ciklus**. Cilj organizatora je predstaviti sam vrh glazbe svijeta te time popuniti prazninu koja postoji u hrvatskoj kulturnoj ponudi.

World music ciklus su 20. siječnja u Lisinskom otvorili turski Vrteći Derviši, sljedbenici pjesnika i mistika Dželaledina Rumija iz 13. stoljeća, čije učenje se vjerno prenosi do naših dana. Deset glazbenica i glazbenika u uvodnom glazbenom dijelu izvode sufističku glazbu na tradicionalnim instrumentima interpretirajući izvorne derviške skladbe iz 12. i 13. stoljeća. U drugom dijelu imali smo prilike vidjeti mistični ples odnosno cjelovitu *sema* ceremoniju koji izvodi 25 vrtećih derviša. Semu plešu i djevojke. *Semazeni,* odnosno 'oni/e koji se okreću' se u beskrajnoj ritmičnoj vrtnji okreću oko vlastite osi podražavajući tako zajedničku vrtnju svega što postoji. Beskrajni i lagani poput ljubavi i Boga, sjedinjeni su u vrtnji sa stalno krećućim univerzumom. Radi se o ceremonijalu strogo zadanog koda - od šeika koji stoji na izdvojenom mjestu na crvenoj ovčjoj koži, do ritmičnog okretanja derviša. Desna ruka im je uzdignuta u činu molitve prema nebesima, a lijeva spuštena kao gesta darivanja.

Zadnji red Lisinskog je predaleko da bi se išta vidjelo, a sama dvorana je neprikladna za potpun doživljaj ove prvenstveno vjerske tradicije. **Publika u prepunom Lisinskom je bila pomalo nepripremljena za ovakav ceremonijal tako da je na kraju sve ostalo na nivou dekorativne kulturne atrakcije koju se pozorno gleda i sluša, ali se nažalost i ne sudjeluje.**

U okviru **Croatia Osiguranje World Music Ciklusa**, tijekom sljedećih mjeseci Hrvatsku će posjetiti još šest slavnih imena *world music* scene. Radi se o zvučnim i provjerenim izvođačima od kojih su neki već nastupali u Hrvatskoj, poput kubanskih zvijezda Omare Portuondo i Ibrahima Ferrera, te bosonoge dive Cesarie Evore. Prvi put ćemo slušati razgovore s Bogom pakistanskih *Qawwali* majstora Faareda Ayaza, rumunjsko-britanski sastav Balanescu Quartet s multimedijalnim projektom «Maria T», te Zulu sastav Ladysmith Black Mambazo. **Ovu trendovsku multi-kulti priču će doživjeti ipak samo oni koji imaju novaca za preskupi i blazirani Lisinski dok svima drugima preostaju «primitivniji» i osobniji načini spoznaje multikulturalizma.**

MOONLEE RECORDS izdao četiri* CD-a

napisao: Vid Jeraj

Moon Lee Records izdavačka je kuća koju su osnovali bendovi Analena, Don't Mess With Texas, Entreat i Lunar iz slovenskog Solkana, pri «Klubu 13. brat». Svi su za etiketu objavili jedno izdanje i sve su informacije dostupne na stranici **www.moonleerecords.com**. Etiketa će promotivni koncert na kojem bi nastupili svi bendovi održati 25. veljače u Dvorani Pauk.

Do koagulacije ovih marljivih ljudi dolazi vođenjem pojedinih programa i infrastrukture u «Močvari», sve do nesretnog razlaza u svibnju prošle godine. Unatrag tri, četiri posljednje godine odsvirali su mnoge koncerte u stranim klubovima: počelo je u Sloveniji, dok su danas zaslužili i kultni status u Poljskoj i baltičkim zemljama, te elementarnu upućenost češke, austrijske i talijanske publike.

Analena > Carbon Based
Roots HC ritam-sekcija pojačana je s dvije gitare žiletom brijane i pjevačicom koja gazi grlo kao da tako želi iz pluća istjerati aliena. Oni kojima će slušanje ovog CD-a biti prvi susret s glasom i djelom Ane Franjić, teško će ga povezati s likom djevojke koja vodi «Transfer» na HRT1. Čini se da emo najbolje raste u Istočnoj Europi, bar ovakav još od Dead Ideas nismo čuli.

Lunar > Turbo
Uoči objave ovog CD-a, gradom se pronio glas da je bend svoj rastući pop-senzibilitet u studiju pokušao zatomiti šlampavom produkcijom. Kako god bilo, balansiraju između power-popa i post-rocka, a ostaje vidjeti hoće li izići na vidjelo da su lažna alternativa koja se topi u oponašanju općih mjesta lo-fi estetike.

Don't Mess With Texas > s/t
Pijanino, električna gitara, bas i bubnjevi - ima li tko što protiv toga? Uvod melankoličnim preludijima i svršetak shizofrenim eksplozijama, jednostavan je recept za psihološku sliku tinejdžerske frustracije od sredine 1980-ih naovamo, a i sveprisutna je tendencija na ovom CD-u. Iako su očiti utjecaji pravaca koji se polako linjaju, ima tu nešto i muda.

*Entreatov prvijenac do izlaska broja nismo dobili.

www.trecitrg.org.yu
Izašao je **peti broj elektronskog časopisa** za književnost i umetnost **Treći Trg**. A u njemu:

- radovi mladih **pesnika**: Budimir, Krneta, Begić, Šljivić, Uljarević;
- dela mladih **prozaista**: Alispahić, Krleža, Đokić, Božić, Hodalin, Krga, Vidojković;
- šest mlađih **poljskih autora**: Ružicki, Zavada, Sobol, Ostrovski, Manjčik, Bizjo;
- **likovni prilozi** Jelene Balać.

Treći Trg takođe preporučuje novi broj časopisa Poezija i knjige Kemala Mujčića Artnama i Marije Stojanović.
Autore godišta '70. (i mlađe) redakcija poziva da šalju svoje prozne i poetske radove (informacije na sajtu u rubrici Kontakt); radove mogu slati i umetnici koji se bave vizuelnim stvaralaštvom i žele da budu promovisani u Trećem Trgu.
Za **besplatnu pretplatu** na časopis, zapakovan za offline čitanje, dovoljno je poslati mail adresu na **redakcija@trecitrg.org.yu**, subject pretplata.

ZagrebDox traje od 21. - 26. veljače 2005. Više saznajte na: **http://www.zagrebdox.net**

ZagrebDox traži volontere i volonterke!
Od 21. do 26. veljače pridružite se organizaciji ZagrebDoxa i uz rad i zabavu pogledajte velike količine dobrih dokumentaraca!

Prijavnicu šaljite mailom na **leila@zagrebdox.net**
Jugoistočna Evropa je prostor dugotrajne tradicije u proizvodnji dokumentarnih filmova. Unatoč tome, nedostajao joj je dobar međunarodni i natjecateljski festival specijaliziran za dokumentarne filmove. Još joj je više nedostajalo mjesto gdje se publika, filmaši i drugi profesionalci iz regije mogu susresti, razmijeniti mišljenja, ideje i razgovarati o budućim projektima.

ZagrebDox
Mjesto gdje se dokumentarac susreće sa svojom tradicijom!

INICIJATIVA POVEZIVANJA INFOSHOPOVA I ALTERNATIVNIH KNJIŽNICA / ČITAONICA

UMREŽI ME!

piše: Pero Gabud

Udruga ACT (Akcija za civilnu transparentnost) iz Murskoga Središća, koja iza sebe ima bogato iskustvo vođenja infoshopa, pokrenula je inicijativu umrežavanja infoshopova i alternativnih knjižnica/čitaonica s područja Hrvatske. Sastanak je održan od 7. do 9. siječnja na Ravnoj gori pokraj Trakošćana, u jednom malom planinarskom domu. U nepuna je tri dana na sastanku sudjelovalo 11 predstavnika i predstavnica infoshopova i alternativnih knjižnica/čitaonica iz Splita, Rijeke, Slavonskoga Broda, Vukovara, Koprivnice, Križevaca, Lepoglave, Zagreba, Zaprešića i Čakovca. Naravno, treba spomenuti i ekipu iz Čakovca koja je okupirala kuhinju i pobrinula se da nakon sastančenja ne ostanemo gladni - HVALA! Također treba istaknuti kako postoji još grupa/inicijativa koje su zainteresirane za sudjelovanje u mreži, ali, na žalost, njihovi predstavnici i predstavnice nisu mogli/e doći na sastanak.

Počelo je, pak, na klasičan način - upoznavanjem i predstavljanjem grupe/inicijative ispred koje osoba sudjeluje na sastanku. Već se iz samoga predstavljanja vidjelo da je skupina zapravo jako različita i šarena; kretala se od **anarhistički orijentiranih infoshopova preko nevladinih udruga do čitaonica koje sadrže čak i «klasičnu» literaturu.** Naravno, to nije bio razlog da pokušaj umrežavanja propadne. Čakštoviše, mislim da je to dobra prilika da se proširi krug korisnika i korisnica jer različite knjižnice okupljaju i različitu grupu korisnika i korisnica koji/e bi preko mreže mogli/e doći i do literature drugačije od one na koju su inače navikli/e. Sudionici i sudionice definirali su zajedničke probleme i potrebe te izlistali/e aktivnosti, na temelju čega su došli/e i do ciljeva same mreže.

Zajedničkim je snagama definirano da su **ciljevi mreže: jačanje položaja neinstitucionalnih knjižnica u društvu; ubrzavanje protoka i razmjene informacija; poboljšanje kvalitete i raznolikosti informacija na tzv. «tržištu informacija»; osposobljavanje alternativnih knjižničara i knjižničarki te aktiviranje, inspiriranje i pomoć drugima da pokrenu knjižnicu u svojoj sredini.**

Otvorena je mailing lista knjižnica i infoshopova (mreza-kiz@lists.mi2.hr) i trenutačno je u izradi tamtam (http://tamtam.mi2.hr/mreza-kiz) mreže, a dugoročno je dogovoreno i postavljanje web portala mreže na kojemu će se, između ostaloga, nalaziti i online baza podataka literature svih njezinih članica.

Na kraju smo informirani da su i neke grupe/inicijative s područja ex-yu zainteresirane za širenje mreže, ali treba pričekati da se ona prvo formira. Dogovoreno je da se u sklopu Anarhističkog sajma knjiga (www.ask-zagreb.org) u Zagrebu od 18. do 20. ožujka 2005. prezentira mreža te da se održi i njezin idući sastanak.

najave za veljaču 2005

adresa: **KRUŽNA 8/III, 51000 RIJEKA**
kontakt: **infoshopskatula@net.hr**

Srijedom i četvrtkom od 17 do 21 radno je vrijeme infoshopa.
U veljači se nastavljaju filmske večeri **svakog drugog utorka** s početkom od 19 h.
Infoshop će ugostiti prof. Bezinovića s temom "Kvaliteta studiranja u Rijeci", dok će Paul McLaughlin nešto više reći o anarhizmu kao političkoj teoriji.
Osim toga, u veljači se očekuje **promocija megazina "04"** i knjige Charlesa Pattersona "Vječna Treblinka - Naše postupanje prema životinjama i holocaust" te cjelodnevno druženje s Umaškim pokretom za slobodu kroz filmski program.
U sklopu infoshopa djeluje i d.i.y. distribucija **"Demonkracija"**.

KLUB MLADIH ČAKOVEC / STARI HRAST

04.02./19h/ UČILICA: «Aljaska – Posljednja granica», predavanje (Siniša Golub iz udruge Nobilis) i projekcija (150 dijapozitiva i 90 minuta putopisa iz zemlje Inuita); md 0 kn.

05.02./21h/ ROCK KONCERT: SPICEBOYS (Koprivnica), LUTAJUĆI DJ ZDENA (Zagreb), LOU PROFA (Moslavina); md 15 kn.

09.02./19h/ CINEMA OFF: «Podmorje Egipta – Sharm El Sheikh», projekcija dokumentarnog filma ronilačkog kluba Medveja; md 0 kn.

11.02./20h/ MULTIMEDIJALNA VEČER: Predstavljanje časopisa 04 – MegaZine za hackiranje stvarnosti + MANIPULATORS i GENTLJUNK CO.; md 0 kn.

12.02./21h/ BENEFIT KONCERT: AK-47 (Zagreb), BEYOND RECOGNITION (Čakovec), DRAVARDIA (Varaždin); benefit je za Klub mladih Čakovec, md 15 kn.

16.02./19h/ CINEMA OFF: «BATTLE ROYALE» (režija Kinji Fukasaku, glume Takeshi Kitano, Taro Yamamoto, Masanobu Ando...); md 0 kn.

18.02./20h/ ČITALICA**:** DATAART+ nakladništvo predstavlja tri nova izdanja - Igor Baksa «Urbanomija», Sebastijan Avet Petar Pank «O Tebi Meni Moru» i almanah mladih međimurskih autora/ica «Tragovi»; md 0 kn.

19.02./22h/ EGOBOO.bits PARTY: QWERTY (Rijeka), LABOSH (Zagreb), warmup JERKO & LAJTMAN; md 15 kn.

23.02./19h/ SLOBODA STVARALAŠTVU: Marcell Mars i Tomislav Medak predstavljaju festival Sloboda stvaralaštvu, knjigu Lawrencea Lessiga «Kod i drugi zakoni kiberprostora» te hrvatsku Creative Commons licencu; md 0 kn.

25.02./20h/ ČITALICA**:** Predstavljanje Biblioteke ŠTO ČITAŠ? i Anarhističkog sajma knjiga + SLUŠAONA (Chumbawamba, Mano Negra, Citizen fish...); md 0 kn.

26.02./21h/ BENEFIT KONCERT: UZMI RUKE (Varaždin), BAKTERIJE (Čakovec), ASTRAHAN (Varaždin), ANGMAR (Čakovec); benefit je za Infoshop Tabula rasa, md 15 kn (ili 5 kn + 2 knjige).

INSIDE REPORT S BOOKSINE RADIONICE KREATIVNOG PISANJA

Positive vibes (free of charge)

Pisanje, kultura i kreativnost ne mogu se mjeriti parama, već trudom i korišću koja se može izvući iz određene situacije. Da, bez obzira na to što "situacija" možda dođe 600 kuna...

platila, prošla & zabilježila: Mirna Bačun

Moram priznati da je cifra od 600 kuna gotovo i mene odvratila od Booksine radionice kreativnog pisanja, koja je započela u studenome (i završila prosincu) prošle godine. No, ako pišete zato da zaradite i osigurate si vrt ili bazen iza kuće od 200 kvadrata, bolje je da se svoga pera ostavite odmah jer su šanse za to da ćete pisanjem u Hrvatskoj vratiti sve ono što ste u sebe tijekom godina uložili - nikakve. Tako ne mislim samo ja, to su (s više ili manje riječi) rekli i svi pisci koji su u tih mjesec dana gostovali na spomenutoj radionici.

Trend radionica kreativnog pisanja, a počeo je lanjskoga travnja radionicom pisanja u SC-u koju je vodio Rade Jarak, nije zaobišao ni popularni književni klub Booksu. Za razliku od SC-ove, koja je bila besplatna, Booksina je radionica najavljena u velikome stilu, a ime koje je to opravdavalo te garantiralo kvalitetu bio je Zoran Ferić. Iako Ferića nije bilo potrebno posebno predstavljati, njegovo je ime najavljivalo onu poznatu staru: Dobre stvari ne dolaze besplatno. Nakon što mi je konačno došla obavijest da sam upala na radionicu s poznatim piscem, u oči mi je također upala cijena od 600 kuna za studente, 800 za one koji rade. Pitanje koje sam odmah postavila bilo je očito - koji normalan student ima 600 kuna za dati za radionicu?! I što se tu plaća - pisac, cuga, prostor ili znanje???

Svi koji vole svoje pero znaju da te nitko ne može naučiti pisati - to ili znaš ili ne. Iako je pritom talent neupitan i potreban, ipak postoje stvari koje se mogu "naučiti", tj. stvari na koje se može ukazati dok još razvijaš svoj književni stil. Priznajem, bila sam skeptična prema tome što ili tko mi se može ukazati za 600 kuna, ali Booksu smatram vrlo dobrim mjestom koje, iako postoji tek godinu dana, svoje projekte pokušava isfurati najbolje što zna. To možda zvuči kao reklama za književni klub, ali treba napomenuti kako, kada je potrebno pljunuti 600 kuna, ipak u nešto treba imati povjerenja. Ferića nikada dotad nisam ni vidjela ni upoznala, ali u Booksi volim popiti kavu.

Prvo što me zanimalo bio je način rada jer grupu od desetak ljudi nije lako držati na okupu, pokrenuti je i raditi s njom. Ali gospodin je Ferić, između ostalog, i profesor kojemu ovo nije prva (a bome ni zadnja) radionica koju je vodio. Zato smo mjesec dana, triput tjedno po dva, tri sata ili više njih, provodili u Booksi - ponedjeljak i srijeda s Ferićem, a petak je bio rezerviran za gostovanja raznih pisaca. Metoda rada koju je Ferić imao pokazala se okej - nije tupio ili nam prodavao veliku pamet, već je u prvome tjednu zadao nekoliko tema na kojima smo radili u iduća tri. Naglasak smo stavili na kratke priče, a one

su se tijekom tjedana mijenjale, kratile i polirale, pri čemu su se komentiranje i razgovor pokazali dobrim metodama rada. Iščitavajući iste priče iz tjedna u tjedan mladi pisac možda shvati kako ta zatupljujuća metoda ipak nečemu služi - lijepo se može vidjeti način na koji se priča mijenja, a počinju se prepoznavati i sitnice na koje pisac inače možda ne obraća pozornost, iako priči mogu dati potpuno drugačije lice.

Od gostujućih pisaca petkom pridružili su nam se Tarik Kulenović, Ivica Đikić, Robert Perišić i drugi. Neki su bili šutljivi, neki su brbljali ili bili cocky, ali svi su, manje ili više, imali ista iskustva koja su s nama mogli podijeliti. Iako su mnoge njihove storije o pisanju i objavljivanju u ionako katastrofalnim uvjetima u Hrvatskoj bile dosta obeshrabrujuće, neki savjeti (ili jednostavno razmjene iskustava uz pivu) dobro su došli.

Još su dvije stvari u ovoj priči važne i možda vam pomognu pri vaganju, u slučaju da razmišljate o prijavi na Booksinu radionicu - ljudi s kojima ste u grupi i domaćini iz Bookse. Na ovo drugo zaista se nema što prigovoriti, cure su bile s nama i ostajale do kasno u noć, ali što se tiče one prve stvari - imala sam sreće. Naime, i najbolja ideja može propasti ako su ljudi s kojima radite loši... Sada mi se, naime, čini kako sve ono što sam skužila u tih mjesec dana više dugujem njima nego Feriću. Zašto? Zato što je pisanje pod pritiskom, plastičnim i zadanim okvirima kao što su to radionice, vrlo težak posao, i ako je grupa u rasulu, efekt može biti upravo suprotan onome koji ste htjeli postići kada ste se prijavili - vrlo je lako izgubiti volju za pisanjem ako kritike koje su vam upućene ne smatrate dobronamjernima. S druge strane, može vam se dogoditi i mjesec dana koji sada mogu opisati dvjema riječima (s dodatkom) - positive vibes (free of charge).

Booksa opet organizira radionicu pisanja, ali ovaj put ne samo jednu, već dvije - za prozu i za poeziju. Prozu će voditi Zoran Ferić, a radionicu poezije Faruk Šehić, jedan od najboljih bosanskih pjesnika koji je privremeno u Hrvatskoj. Pretpostavljam da će vam obavijest da ste primljeni donijeti i iznenađenje u obliku cijene radionice. Međutim, kao što sam spomenula na početku teksta - pisanje, kultura i kreativnost ne mogu se mjeriti parama, već trudom i korišću koja se može izvući iz određene situacije. Da, bez obzira na to što "situacija" o kojoj sam pisala možda dođe 600 kuna...

Ali, ako već gledate na taj način, umjesto da se u mjesec dana svaki vikend zapijete, stavite te novce sa strane. Vidjet ćete koliko je pojam novca relativan.

INFEKCIJA SAMOGLASNIKA

Zov noći izvlači mi dušu
na večernji izlazak
iz tijela
na sastanak s dušom
na odjelu za duševne bolesti.

LEPONEX AIRLINES

Bio bih lud kad bih priznao ludilo
svojim vlasništvom.
Rekreativac,
ako bi se poigrao njime.
Bio bih malouman ako ga ne bi iskoristio.
Ćorav, ne bih li ga vidio.

ŠTO BI REKAO JEAN PAUL

Razmimoilaženje s bićem po sebi i za sebe.
Prestižem vlastiti identitet
bez lijevog žmigavca
Pri punoj crti.

PROMIJENIO SAM STAV

Učinio sam ono
Što sam odavno trebao:
Promijenio sam stav.
Sad čučim.

SUČELJAVANJE S TOBOM NAKON 10 GODINA

Kada me rijeka izbaci
osjetit ćeš potrebu da me zagrizeš,
požde reš,
ispovraćaš po cesti.

NEK TE DIRNE U DUŠU

Ubit ću se ak te dirne u dušu.
Značit će to da si laka.

(   )   ja duhom i tijelom sam do tebe

Ne cmizdri
ne ridaj
za mnom.
Pa znaš da te volim

(   )   ja duhom i tijelom sam do tebe

Uz glasove koje čuješ,
još do tebe mi je stalo.
Ljubav dobiva samo kad gubi
kad se skupe iz tvoje i moje glave
svi odjeci tupi,
retardirane nade

(   )   ja dušom i tijelom sam do tebe

Nek te dirne u dušu pa da se ubijem,
gluh sam i nema svrhe
da se radujem
tome što ne čujem.

SMRTI U KOLIJEVCI PRIJETI USPAVANKA ZA LAKU NOĆ

Možemo razgovarati cijelu noć,
probdjeti uz vino i zagrljaj.
Čudno je kako želja ne zgasne,
čudo je što si još uvijek tu.
Nakratko mi se učinilo da sam izgubio emocije.
Svašta se čovjeku priviđa pod utjecajem heroina.
Da je sve kako treba,
kaos da je potpuno nevin.
U trenucima buđenja
pronađem se sasvim izgubljen
ali bez savjesti.
Divim se smrti,
bojim se samo pritiska sjećanja.
Da ne popusti pred zdravim razumom.
Bolestan, slab, iznuren,
progonjen, ružan, lažan, kriv
posramljen i ponižen
mrtav
naposljetku,
projekcija sam svega što nisam želio biti
(spušten s platna među publiku)
otišao predaleko u istraživanju
svojih sposobnosti i provjeravanju blizine
smrti bića.

MOJOJ NEVJESTI

Postojiš li?
(erupcija oduševljenja genetski izmijenjene publike)
Kako bih ti se smijao u lice
da mi nisi okrenula leđa,
Poljubio bih te u obraz
I izmijenio ti izraz (lica
genetski izmijenjenih se grče)
Mirisna kap sline s
leptirova jezika
suzi mi iz oka.
Zastane.
Zamiriše poput tvoje kože mog života,
a onda se naceri, zapeče i propadne
negdje unutra.

Postojiš li?

Nastojiš li barem?
(genetski ne pašu i bešumno nestaju)

Hannah,
ja bih te uspavao.
Ništa ne boli,
Ništa ne vidiš.
Ništa ne čuješ.
Ništa se ne mijenja.
Ništa ne prolazi,
ne proizlazi,
ne prilazi,
ne postoji.

Mi proizvodimo knjige

Što čitaš? je izdavački projekt koji u najširem smislu opisujemo kao slobodarski, a pokriva teme od anarhizma do permakulture, od aktivizma u lokalnoj zajednici do medija i globalizacije. Pri odabiru naslova, Što čitaš? pokušava spojiti teoriju i praksu, te povezati rad vrlo živih projekata s knjigama koje objavljuje. Osim tiskanih izdanja, objavljuje i elektroničke knjige i tekstove koje možete čitati na:

www.stocitas.org

postanite KOLPORTERI/KE 04
MegaZina za hackiranje stvarnosti

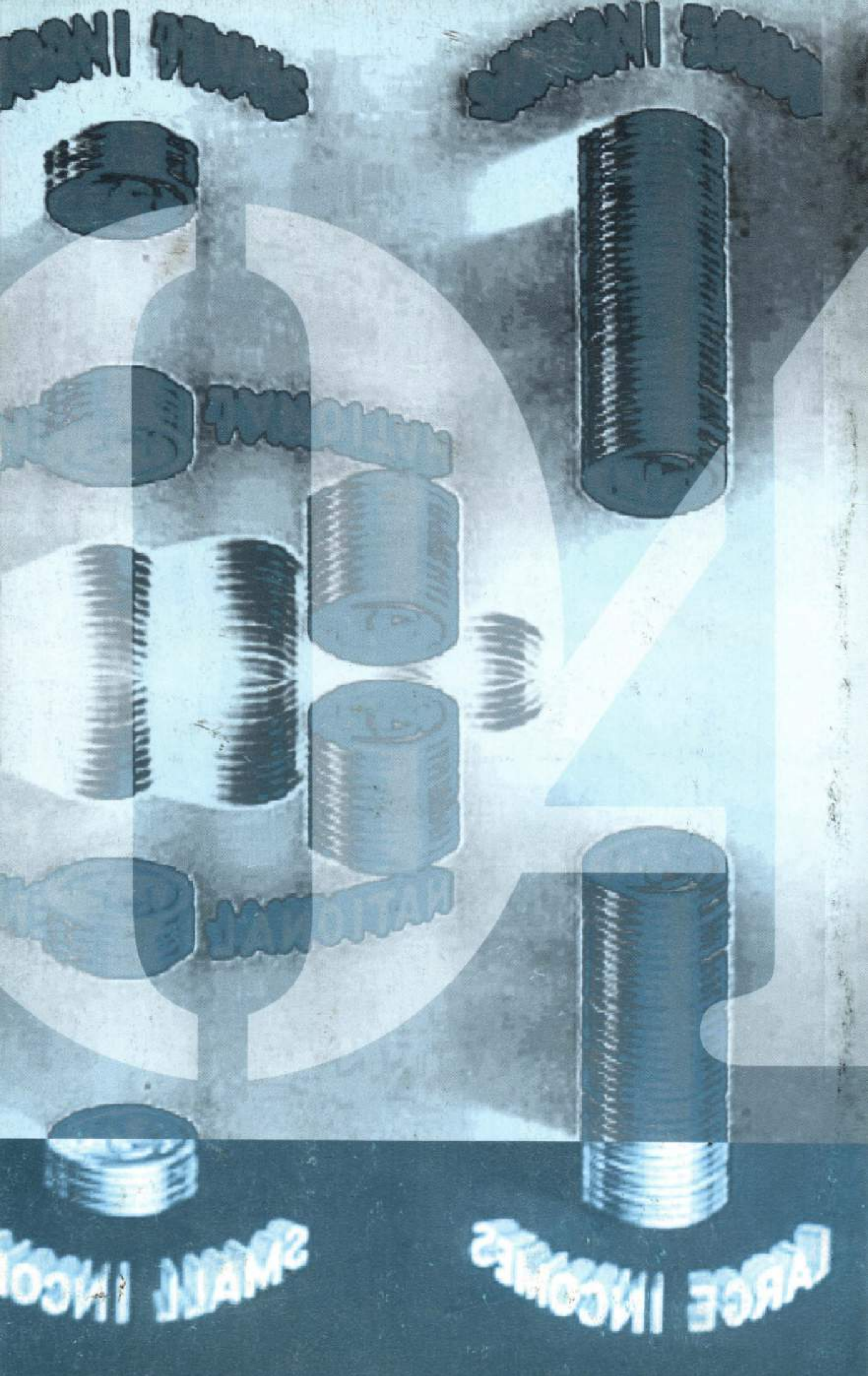
Zalažemo se za 6 pravila kolportera/rki:

- kolporteri/ke će od sada raditi na ljepšim mjestima, tamo gdje se skupljaju mladi, po mogućnosti festivalima, ili otvaranjima događanja, na muzičkim happeninzima.
- kolporteri/ke neće nositi velike novine, nego mali časopis, kako ne bi istegnuli/e leđa.
- kolporteri/ke će biti plaćeni kao i svi ostali/e, ni manje ni više.
- kolporteri/ke neće morati vikati, ako baš ne žele, ali to im je plus.
- kolporteri/ke ne moraju prodati časopis osobama kojima ne žele prodati časopis.
- kolporteri/ke su sami odgovorni/e za svoj život i djela.

Kolporteri svih zemalja, ujedinite se!

javi se na: sofija@mi2.hr tel.091 546 28 53

SMALL
LARGE INCOMES